

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Výkon přenesené působnosti obecním úřadem obce
s rozšířenou působností na úseku zemědělského
a živnostenského podnikání**

Jan Zavadil

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jan Zavadil

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Šumperk

Název práce

Výkon přenesené působnosti obecním úřadem obce s rozšířenou působností na úseku zemědělského a živnostenského podnikání

Název anglicky

The exercise of delegated powers by the municipal authority of a municipality with extended competence within the agricultural and trade license business

Cíle práce

Cílem práce je zmapování procesu správního řízení na úseku zemědělského a živnostenského podnikání a vytvoření metodické pracovní pomůcky, která bude určena především začínajícím úředníkům obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, kteří vykonávají správní činnosti na úseku zemědělského a živnostenského podnikání. Účelem této pomůcky bude pomoc zejména novým úředníkům se zpracováním doručených dokumentů a podání tak, aby byli schopni došlá podání samostatně posoudit a zvolit správný úřední postup pro jejich další zpracování až po vydání správního rozhodnutí.

Dílčím cílem práce je posouzení efektivity správních činností při výkonu přenesené působnosti na úseku zemědělského a živnostenského podnikání na vybraném správním úřadě.

Metodika

Teoretická část bude zpracována formou literární a právní rešerše dostupných zdrojů informací a na základě ní pak dojde k deskripci správních činností, které obecní úřad obce s rozšířenou působností na výše uvedených úsecích státní správy vykonává.

Praktická část bude zpracována formou případové studie na vybraném správním úřadě a analýzou vykonávaných správních činností a postupů, dále statistickými metodami a následnou syntézou získaných poznatků do navrženého metodického postupu.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

živnostenský úřad, zemědělské podnikání, živnostenské podnikání, správní řízení, správní rozhodnutí, úředník, podání, žádost, podnět

Doporučené zdroje informací

- FIALA, Z., FRUMAROVÁ, K., HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., SCHEU, L., SOVOVÁ, O., ŠKUREK, M., VETEŠNÍK, P. Správní řád: Praktický komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO500_p12004CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- HORZINKOVÁ, E., HORZINKOVÁ, K., URBAN, V. Živnostenský zákon: Praktický komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO455_p11991CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- HORZINKOVÁ, E., URBAN, V. Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a judikaturou: Komentář. [Systém ASPI]. Nakladatelství Linde. ASPI_ID KO455i1991CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- HRABÁK, J., NAHODIL, T. Správní řád: Výkladové poznámky. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO500_2004CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- HRABÁNKOVÁ, M., KAMENÍK, P., ORLOVÁ, M. Zákon o živnostenských úřadech: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO570_1991CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- HRABÁNKOVÁ, M., KAMENÍK, P., ORLOVÁ, M. Živnostenský zákon: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO455_1991CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. 2020. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vyd. Praha: C.H.Beck. 1050 s. ISBN 978-80-7400-772-9
- PONDĚLÍČKOVÁ, K., ŠŤASTNÝ, V. Zákon o úřednících územních samosprávných celků: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO312_2002CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- POTĚŠIL, L., HEJČ, D., RIGEL, F., MAREK, D. 2015. Správní řád. Komentář. 1. vyd. Praha: C.H.Beck. 816 s. ISBN 978-80-7400-598-5
- PRŮCHA, P. Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges. ASPI_ID KO500i2004CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. et Mgr. Martin Langpaul

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 26. 6. 2023

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvík, Ph.D. et Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 11. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Výkon přenesené působnosti obecním úřadem obce s rozšířenou působností na úseku zemědělského a živnostenského podnikání" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce panu Mgr. et Mgr. Martinu Langpaulovi za cenné rady a konzultace při vedení této diplomové práce a obecnímu živnostenskému úřadu v Jeseníku za poskytnutí podkladových materiálů.

Výkon přenesené působnosti obecním úřadem obce s rozšířenou působností na úseku zemědělského a živnostenského podnikání

Abstrakt

Tato diplomová práce se zaměřuje na činnost obecního úřadu, který vykonává přenesenou působnost na úseku zemědělského a živnostenského podnikání, a to na úrovni orgánu obce s rozšířenou působností. Zabývá se tedy správními činnostmi, které fakticky provádějí úředníci obecního živnostenského úřadu. V souvislosti s výkonem těchto činností jsou v práci nejprve vysvětleny základní pojmy z dané oblasti, je poukázáno na povinnosti úředníků a jejich kvalifikační předpoklady, a také na zásady, kterými se při výkonu daných činností musí řídit samotný správní orgán. Podstatnou částí práce je popis jednotlivých správních činností, jež jsou vykonávány na úseku evidence zemědělského podnikatele a na úseku vedení živnostenského rejstříku. Práce dále obsahuje poznatky z činnosti konkrétního obecního živnostenského úřadu. Zkoumán byl vývoj počtu registračních podání a vývoj počtu podnikatelů za období let 2014 až 2023. Předmětem analýzy byla i efektivita procesů vykonávaných při příjmu a zpracování registračních podání. Na základě tohoto posouzení byla navržena doporučení na úpravu některých registračních procesů. Nejvýznamnějším výstupem práce je vypracovaná metodická příručka pro zpracování došlých podání na úseku evidence zemědělského podnikatele a na úseku registrace živností.

Klíčová slova: živnostenský úřad, zemědělské podnikání, živnostenské podnikání, správní řízení, správní rozhodnutí, úředník, podání, žádost, podnět.

The exercise of delegated powers by the municipal authority of a municipality with extended competence within the agricultural and trade license business

Abstract

This thesis focuses on the activities of the municipal authority, which exercises delegated powers in the field of agricultural and trade business, at the level of the municipal authority with extended competence. Thus, it deals with the administrative activities that are actually carried out by the officials of the municipal trade office. In connection with the performance of these activities, the thesis first explains the basic concepts in the field, highlights the duties of the officials and their qualifications, as well as the principles that must be followed by the administrative authority itself when performing the activities in question. An essential part of the work is a description of the various administrative activities carried out in the field of registration of the agricultural entrepreneur and in the field of keeping the trade register. The thesis also contains findings from the activities of a particular municipal trade office. The development of the number of registration applications and the development of the number of entrepreneurs for the period from 2014 to 2023 were examined. The efficiency of the processes performed in the reception and processing of registration applications was also the subject of the analysis. On the basis of this assessment, recommendations were proposed to modify certain registration processes. The most important output of the work is the elaborated methodological manual for processing incoming submissions in the section of registration of agricultural entrepreneurs and in the section of registration of trades.

Keywords: trade office, agricultural business, trade business, administrative procedure, administrative decision, official, submission, application, suggestion.

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická část práce	16
3.1 Výkon přenesené působnosti.....	16
3.1.1 Přenesená působnost	16
3.1.2 Přenesená působnost na obecní úrovni	16
3.1.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností	18
3.1.4 Předpoklady pro výkon správních činností v přenesené působnosti	19
3.1.5 Základní povinnosti úředníka při výkonu správních činností.....	19
3.1.6 Základní zásady činnosti správních orgánů	20
3.2 Přenesená působnost ORP na úseku zemědělského podnikání.....	21
3.2.1 Evidence zemědělského podnikatele	21
3.2.2 Správní činnosti na úseku zemědělského podnikání.....	22
3.3 Přenesená působnost ORP na úseku živnostenského podnikání.....	24
3.3.1 Kompetence obecního živnostenského úřadu.....	25
3.3.2 Pravomoci a povinnosti zaměstnanců obecních živnostenských úřadů....	28
3.4 Registrační činnosti vyplývající z živnostenského zákona	29
3.4.1 Posuzování oprávněnosti provozovat živnost.....	29
3.4.2 Posuzování splnění všeobecných podmínek provozování živnosti	30
3.4.3 Posuzování zvláštních podmínek provozování živnosti	32
3.4.4 Posuzování překážek provozování živnosti	34
3.4.5 Potvrzení splnění podmínek pro provozování živnosti.....	37
3.4.6 Úkony související s odpovědným zástupcem	38
3.4.7 Úkony související s úmrtím podnikatele	39
3.4.8 Úkony při fúzi, rozdělení společnosti či převodu jmění.....	40
3.4.9 Úkony související s provozovny.....	40
3.4.10 Posuzování rozsahu živnostenského oprávnění	42
3.4.11 Úkony související s povinnostmi podnikatele	42
3.4.12 Ohlašování živností.....	43
3.4.13 Úkony související s centrálním registračním místem	46
3.4.14 Předávání údajů z živnostenského rejstříku.....	47
3.4.15 Úkony související se změnami údajů zapsaných v rejstříku.....	47
3.4.16 Řízení o koncesi.....	48
3.4.17 Informační povinnost u koncesovaných živností.....	50
3.4.18 Změny údajů uvedených v žádosti o koncesi	51

3.4.19	Zánik živnostenského oprávnění.....	51
3.5	Zrušení živnostenského oprávnění a pozastavení provozování živnosti.....	52
3.6	Živnostenský rejstřík	53
3.7	Živnostenská kontrola	54
3.8	Přestupky	58
3.9	Součinnost orgánů státní správy.....	59
3.10	Vybrané písemnosti doručované správnímu orgánu	59
4	Praktická část práce.....	64
4.1	Základní údaje o správním orgánu	64
4.2	Analýza počtu zemědělských podnikatelů	65
4.3	Analýza počtu podání na úseku EZP.....	67
4.4	Analýza správních činností a postupů na úseku EZP.....	70
4.5	Efektivita správních činností na úseku EZP.....	72
4.5.1	Posouzení procesu žádosti o zápis do EZP	72
4.5.2	Posouzení procesů změny údajů, vyřazení z EZP a výpisů z EZP	73
4.6	Analýza počtu živnostenských podnikatelů	74
4.7	Analýza počtu podání na úseku živností	76
4.8	Úkony z moci úřední na úseku registrace živností.....	82
4.9	Analýza správních činností na úseku registrace živností	84
4.9.1	Příjem a zpracování živnostenských podání	84
4.9.2	Avíza a správní řízení	85
4.10	Efektivita správních činností na úseku registrace živností.....	85
4.10.1	Posouzení procesů oznámení změn a zrušení ŽO	85
4.10.2	Posouzení procesu žádosti o výpis z ŽR.....	86
4.10.3	Posouzení procesu zpracování avíz.....	87
4.10.4	Posouzení procesů ohlášení živnosti a žádosti o koncesi	87
4.11	Metodický postup pro zpracování podání a jiných úkonů	88
4.11.1	Příjem podání	88
4.11.2	Zpracování podání – prvotní úkony	89
4.12	Metodický postup pro podání a úkony na úseku EZP	91
4.12.1	Přerušování provozování zemědělské výroby a pokračování	92
4.12.2	Oznámení o změně údajů zapisovaných do EZP	92
4.12.3	Žádost o zápis do EZP	93
4.12.4	Žádost o vyřazení z EZP	94
4.12.5	Žádost o výpis / potvrzení z EZP	94
4.12.6	Oznámení o pokračování po zemřelém zemědělském podnikateli.....	95
4.12.7	Avíza o změnách v jiných registrech veřejné správy.....	95
4.13	Metodický postup pro podání a úkony na úseku registrace živností.....	96
4.13.1	Žádost o ustanovení odp. zástupce pro koncesovanou živnost.....	96

4.13.2	Oznámení ustanovení odp. zástupce pro ohlašovací živnost.....	97
4.13.3	Oznámení odpovědného zástupce o ukončení výkonu funkce	98
4.13.4	Pokračování v provozování živnosti při přeměně společností.....	98
4.13.5	Pokračování v provozování živnosti po úmrtí podnikatele	99
4.13.6	Pokračování v provozování po skončení řízení o pozůstalosti.....	100
4.13.7	Nepokračování v dalším provozování živnosti po úmrtí	101
4.13.8	Provozovna – zahájení a ukončení.....	101
4.13.9	Řešení pochybností o rozsahu živnostenského oprávnění.....	102
4.13.10	Přerušování provozování živnosti.....	102
4.13.11	Pokračování v provozování živnosti po přerušování	103
4.13.12	Adresa pro vypořádání případných závazků.....	103
4.13.13	Ohlášení živnosti fyzické osoby	104
4.13.14	Neodstranění závad ohlášení, nesplnění podmínek – FO	107
4.13.15	Doložení povolení k pobytu k ohlášení	107
4.13.16	Změna ohlášení živnosti	108
4.13.17	Ohlášení živnosti právnické osoby	109
4.13.18	Neodstranění závad ohlášení, nesplnění podmínek – PO	112
4.13.19	Žádost o koncesi	113
4.13.20	Změna koncese	114
4.13.21	Podání pro vybrané orgány státní správy.....	116
4.13.22	Žádost o zrušení živnostenského oprávnění	116
4.13.23	Žádost o výpis / potvrzení z ŽR.....	117
4.13.24	Žádost o vydání sestavy	118
4.13.25	Avíza z informačních systémů veřejné správy	118
5	Zhodnocení výsledků	119
6	Závěr.....	122
7	Seznam použitých zdrojů	123
8	Seznam tabulek, grafů a použitých zkratk	129
8.1	Seznam tabulek	129
8.2	Seznam grafů.....	131
8.3	Seznam použitých zkratk.....	132
	Přílohy.....	133

1 Úvod

Činnosti, které vykonává obecní živnostenský úřad v přenesené působnosti, jsou přesně vymezeny příslušnými právními předpisy. Tyto předpisy však neposkytují ucelený návod k tomu, jak provést ten který konkrétní úřední úkon. Pro zdárné provedení úředního úkonu je ve většině případů zapotřebí užít současně hned několika právních předpisů najednou. Obvykle půjde minimálně o kombinaci příslušných ustanovení ze zvláštního právního předpisu regulujícího danou oblast, správního řádu, předpisů týkajících se spisové služby a provádění elektronických úkonů. Dalo by se předpokládat, že úřad bude mít pro provedení většiny základních úředních úkonů stanoveny podrobné metodické postupy. Ve skutečnosti tomu tak ale bohužel není. Nadřízený metodický orgán v tomto ohledu nabízí manuály k ovládnutí příslušných procesů v informačních systémech veřejné správy či vzory výstupních dokumentů. Ale ucelené návody, které by vyřízení věci řešily z komplexního pohledu, úředníkům schází. Pro vybraný obecní živnostenský úřad je typické, že všechny potřebné znalosti a vědomosti pro vyřízení učiněných podání se nacházejí především „v hlavách“ zde pracujících úředníků. To je ovšem nežádoucí stav, protože při odchodu pracovníků ze zaměstnání tyto znalosti najednou nejsou k dispozici. Znalost úředních postupů je také klíčová v okamžiku, kdy na úřad nastupuje nový úředník. Ten sice prochází procesem zaučování, ale i poté zůstává při výkonu pro něj zcela nových pracovních činností plně odkázán na znalosti a ochotu svých kolegů. Z tohoto důvodu byla identifikována potřeba, zachytit dosud nehmotné znalosti, týkající se vykonávaných úředních postupů, do metodické příručky, která bude sloužit nejen nově nastupujícím pracovníkům, ale i stávajícím úředníkům pro zvýšení jejich jistoty při vyřizování zejména méně častých druhů podání.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zmapování procesu správního řízení na úseku zemědělského a živnostenského podnikání a vytvoření metodické pracovní pomůcky, která bude určena především začínajícím úředníkům obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, kteří vykonávají správní činnosti na úseku zemědělského a živnostenského podnikání. Účelem této pomůcky bude pomoc zejména novým úředníkům se zpracováním doručených dokumentů a podání tak, aby byli schopni došlá podání samostatně posoudit a zvolit správný úřední postup pro jejich další zpracování až po vydání správního rozhodnutí.

Dílním cílem práce je posouzení efektivity správních činností při výkonu přenesené působnosti na úseku zemědělského a živnostenského podnikání na vybraném správním úřadě.

2.2 Metodika

Pro účely vyhotovení teoretické části práce byla nejprve provedena rešerše právních předpisů, které se dotýkají řešené problematiky. Vyhledávány byly právní předpisy, ze kterých vychází princip přenesené působnosti v České republice a na základě kterých je vykonávána přenesená působnost na obecní úrovni se zaměřením na obecní úřad obce s rozšířenou působností. Současně byly také vyhledány právní předpisy mající význam pro činnost úředníků územních samosprávných celků a pro činnost správních orgánů. Dále byly identifikovány právní předpisy, na základě kterých, obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává agendy na úseku zemědělského a živnostenského podnikání. Následovala rešerše literární, tzn. vyhledání odborné literatury, a to zejména komentářů k předmětným právním předpisům.

Jednotlivé právní předpisy byly poté podrobeny analýze s cílem zjistit, na základě kterých konkrétních ustanovení může orgán územního samosprávného celku, tj. obecní úřad, vykonávat, kromě samostatné působnosti, rovněž působnost přenesenou, tedy státní správu. Bylo také zapotřebí zjistit, zda se pro výkon správních činností na úseku zemědělského a živnostenského podnikání ze strany úředníků vyžaduje splnění nějakých kvalifikačních předpokladů. Identifikována byla rovněž ta ustanovení správního řádu, která správním

orgánům stanovují základní zásady jejich činnosti, a bez jejichž znalosti by žádná činnost úřadu nemohla být řádně realizována.

Následovala analýza zákona o zemědělství, a to té jeho části, která obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností ukládá vést evidenci zemědělského podnikatele. Z jednotlivých ustanovení tohoto zákona byl sestaven podrobný výčet všech vykonávaných správních činností, které lze podřadit pod vedení evidence zemědělského podnikatele, kontrolu evidence zemědělského podnikatele a projednávání přestupků na tomto úseku.

Na úseku živnostenského podnikání se jednalo zejména o analýzu zákona o živnostenských úřadech se zaměřením na činnost a kompetence obecního živnostenského úřadu, pravomoci a povinnosti zaměstnanců tohoto úřadu, a o analýzu živnostenského zákona, ve kterém bylo zapotřebí, vzhledem k stanovenému cíli práce, identifikovat jednotlivé správní činnosti, především pak ve vztahu k vedení živnostenského rejstříku. U každé z identifikovaných správních činností byl za pomoci odborné literatury a živnostenského zákona proveden její popis tak, aby vynikla podstata dané činnosti, a aby bylo zřejmé, jaké úkony v předmětné činnosti vykonává obecní živnostenský úřad.

Pro naplnění cíle práce bylo třeba také za pomoci správního řádu a příslušných komentářů k tomuto zákonu rozlišit jednotlivé druhy písemností, které jsou správnímu orgánu doručovány, kdy bylo nutno zejména zjistit, jaké jsou mezi příchozími písemnostmi rozdíly a jak se liší odstraňování nedostatků neúplných nebo jinak vadných podání.

Poznatky získané v části teoretické hrají klíčovou roli pro vypracování metodické pracovní pomůcky, tj. pro splnění cíle práce.

Podkladem pro zpracování praktické části práce byly také statistické údaje poskytnuté obecním živnostenským úřadem v Jeseníku ohledně počtu přijatých podání v letech 2014 až 2023 a údaje o počtech podnikatelů zaznamenaných vždy ke konci každého roku za stejné období. Dále se jednalo o druhy a počty správních řízení vedených z moci úřední na úseku registrace živností, a to rovněž za poslední desetiletí. Na základě těchto údajů bylo možno vyhodnotit, jaké konkrétní druhy podání živnostenský úřad obdržel, jak se vyvíjel jejich počet a rovněž jak se celkově vyvíjel počet podnikatelů evidovaných v okrese Jeseník. Tyto údaje byly zkoumány za pomoci statistických metod, konkrétně byly vyhotoveny zejména spojnicové grafy pro znázornění průběhu zkoumaných hodnot a byly vypočítány charakteristiky časových řad. U okamžikových časových řad byly na základě příslušných vzorců vypočteny absolutní přírůstky, koeficienty růstu, tempa růstu, relativní přírůstky,

bazické indexy, průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu. U intervalových časových řad byly vypočteny aritmetické průměry a u celkového počtu živnostenských podání byly vypočteny absolutní přírůstky a bazické indexy. Takto získané údaje posloužily pro vyhodnocení vývojových trendů týkajících se počtu podání a podnikatelů.

Proto, aby byl naplněn dílčí cíl práce, tj. posouzení efektivity vykonávaných správních činností, bylo nutno provést analýzu způsobů příjmu a zpracování jednotlivých druhů podání. Kritériem pro posouzení efektivity bylo, zda vyřizování věcí probíhá v souladu se zákonem a v zákonných termínech, a zda nedochází k nadbytečným úkonům či průtahům, které jdou oproti zájmům klienta.

Pro splnění cíle práce, tj. vytvoření metodické pracovní pomůcky, bylo posléze zapotřebí použít metody syntézy, tj. zhodnotit všechny dosud získané poznatky, určit vzájemné souvislosti mezi zkoumanými právními předpisy a procesy týkajícími se příjmu a zpracování podání, a takto objevené souvislosti spojit do nového celku, a to ucelených metodických pracovních postupů, za pomoci kterých, je možno správně vyhodnotit a zpracovat doručené podání.

3 Teoretická část práce

3.1 Výkon přenesené působnosti

V České republice státní správu vykonávají nejen státní orgány či instituce, ale rovněž územní samosprávné celky, a to prostřednictvím svých příslušných orgánů. Mezi příslušné orgány patří především krajské a obecní úřady, nicméně výkon státní správy může přináležet i jiným orgánům výše zmíněných celků (např. radě obce či komisi pro projednávání přestupků). Tato práce se zaměřuje na výkon státní správy, kterou realizuje pouze jeden z těchto orgánů, a to obecní, respektive městský úřad. Konkrétně je zacíleno na obecní úřad s rozšířenou působností, kterému (mimo jiné) ve vymezené míře přísluší správa zemědělského a živnostenského podnikání.

Následující řádky nejprve osvětlí dva základní pojmy, které jsou podstatné pro orientaci v řešené problematice. Oba pojmy vychází z právních předpisů a jedná se o slovní spojení „přenesená působnost“ a „obecní úřad obce s rozšířenou působností“.

3.1.1 Přenesená působnost

Orgány samosprávy mohou vykonávat státní správu pouze v případě, že tak stanoví zákon¹. Zákonodárce tedy může zákonem na orgány územně samosprávných celků, tzn. obcí a krajů, přenést část agendy, kterou by jinak musel spravovat sám stát. Stane-li se tak, orgány obcí a krajů takovou svěřenou agendu vykonávají v tzv. „přenesené působnosti“².

3.1.2 Přenesená působnost na obecní úrovni

Na úrovni obce může být přenesená působnost vykonávána:³

- a) v základním rozsahu,
- b) v rozsahu pověřeného obecního úřadu,

¹ Čl. 105 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

² § 7 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení); § 2 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

³ § 61 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

c) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Všechny obce v ČR, respektive jejich zákonem určené orgány, vykonávají přenesenou působnost minimálně v základním rozsahu⁴. To znamená, že tyto orgány vykonávají nějakou konkrétní agendu na úseku státní správy pro správní obvod, jehož velikost se rovná území dané obce. Konkrétní agendu musí orgánům obce vždy stanovit zákon⁵.

Na obecní úrovni je možno, podle typu a velikosti obce, kromě základního rozsahu přenesené působnosti, vykonávat státní správu rovněž v rozsahu pověřeného obecního úřadu a dále v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností⁶. To se projevuje tak, že příslušný orgán obce vykonává přenesené správní činnosti nejen na území „své“ obce, ale také na území obcí dalších, pro které by obec „vyššího typu“ měla být jakýmsi přirozeným správním centrem. Nemusí tomu ale tak být vždy, existují cca jednotky případů, kdy se správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem nebo rozšířenou působností rovná území pouze samotné obce (např. Brno), jak vyplývá z níže uvedených předpisů.

Seznam obcí s tzv. pověřeným obecním úřadem je stanoven zákonem⁷. Vyhláška Ministerstva vnitra pak vymezuje jejich správní obvody⁸.

Obce, jejichž orgánům je svěřena přenesená působnost v ještě větším rozsahu a většinou i na větším území, než je tomu u pověřených obecních úřadů, se nazývají obce s rozšířenou působností. Tyto obce stanovuje zákon o územně správním členění státu⁹ a správní obvody těchto obcí vyplývají z příslušné vyhlášky¹⁰.

Jak uvádí Děvěřová¹¹ specifické postavení má hlavní město Praha, jehož orgány vykonávají přenesenou působnost jak na krajské, tak obecní úrovni. Orgánům hlavního města Prahy

⁴ HAVLAN, P. a kol. *Zákon o obcích: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 61.

⁵ Tamtéž.

⁶ Tamtéž.

⁷ Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem.

⁸ Vyhláška č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem.

⁹ Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu.

¹⁰ Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu.

¹¹ DĚVĚŘOVÁ, M. a kol. *Zákon o hlavním městě Praze: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018, § 31.

přísluší mimo jiné vykonávat přenesenou působnost, která je zvláštním zákonem svěřena orgánům obcí, orgánům obcí s pověřeným obecním úřadem a orgánům obcí s rozšířenou působností. Obdobně jako orgány hlavního města Prahy vykonávají přenesenou působnost také orgány jednotlivých městských částí hlavního města. Správním obvodem je území hlavního města Prahy, popřípadě jsou správním obvodem městské části, pokud jim byl zákonem nebo Statutem hlavního města Prahy svěřen výkon přenesené působnosti.

3.1.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je takový obecní úřad, který vykonává státní správu na všech výše uvedených stupních. Tedy podle Havlana¹² vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu, v rozsahu pověřeného obecního úřadu a současně i v rozsahu, který mu svěřují zvláštní zákony. Správní obvod obecního úřadu s rozšířenou působností je dán výše uvedenou vyhláškou. Obce, jimž je rozšířená působnost svěřena, se také někdy označují jako obce „trojkové“ nebo obce „III. typu“. Toto označení je však neformální.

Pojem „obecní úřad s rozšířenou působností“ je legislativní termín, v oficiálním označení úřadů se nepoužívá. Obecní úřad se v případě měst označuje jako „městský úřad“ a v případě měst statutárních jako „magistrát“¹³. Písemnosti vyhotovené těmito orgány v přenesené působnosti, s výjimkou nařízení obce, se označují slovy „Městský úřad“ nebo „Magistrát města“ s uvedením názvu města a v označení se také uvede název příslušného odboru, který písemnost vyhotovil¹⁴.

V hlavním městě Praze, které se člení na městské části, roli obecního úřadu zastává „úřad městské části“¹⁵. Písemnosti vyhotovené tímto orgánem nesou označení „Městská část“, dále se uvede název městské části a nesmí chybět ani označení samotného orgánu, tj. „Úřad městské části“ společně s označením příslušného odboru¹⁶.

¹² HAVLAN, P. a kol. *Zákon o obcích: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 66.

¹³ § 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

¹⁴ Tamtéž, § 111 odst. 2, § 141 odst. 2.

¹⁵ § 4 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

¹⁶ Tamtéž, § 105 odst. 1.

3.1.4 Předpoklady pro výkon správních činností v přenesené působnosti

Orgán územního samosprávného celku, který plní úkoly v přenesené působnosti podle zvláštních právních předpisů, vykonává tzv. správní činnosti¹⁷. Podle Pondělíčkové a Šťastného¹⁸ se plněním úkolů v přenesené působnosti „rozumí podílení se na výkonu státní správy“. Zaměstnanec územního samosprávného celku, který je zařazen do příslušného orgánu (např. městského úřadu), kdy úplný výčet těchto orgánů stanovuje zákon o úřednících územních samosprávných celků¹⁹, a který se podílí na výkonu správních činností, je vždy považován za úředníka²⁰.

Některé správní činnosti mohou vykonávat pouze úředníci, kteří prokázali zvláštní odbornou způsobilost²¹. Seznam těchto činností je určen vyhláškou Ministerstva vnitra²². Vyhláška jednoznačně stanovuje, že při správě živnostenského podnikání musejí úředníci prokázat zvláštní odbornou způsobilost. Naopak zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zemědělství“), který mimo jiné řeší evidenci zemědělského podnikatele, vyhláškou neprochází. Znamená to tedy, že pro výkon správních činností v této oblasti není zvláštní odborná způsobilost zapotřebí.

3.1.5 Základní povinnosti úředníka při výkonu správních činností

Při výkonu správních činností je úředník povinen dodržovat celou řadu povinností, které mu ukládá zákon o úřednících samosprávných celků²³. Zejména je povinen dodržovat ústavní pořádek ČR a dodržovat právní a také ostatní předpisy vztahující se k jím vykonávané práci. V souvislosti s tím Pondělíčková a Šťastný²⁴ upozorňují, že do ústavního pořádku je nutno „zahrnout i ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních

¹⁷ § 2 odst. 3 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků

¹⁸ PONĎELÍČKOVÁ, K. a ŠŤASTNÝ, V. *Zákon o úřednících územních samosprávných celků: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2016, § 2 odst. 3.

¹⁹ § 2 odst. 4 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků.

²⁰ PONĎELÍČKOVÁ, K. a ŠŤASTNÝ, V. *Zákon o úřednících územních samosprávných celků: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2016, § 2 odst. 4.

²¹ § 21 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků.

²² Vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků.

²³ § 16 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků

²⁴ PONĎELÍČKOVÁ, K. a ŠŤASTNÝ, V. *Zákon o úřednících územních samosprávných celků: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2016, § 16 odst. 1.

svobodách“. Co se týče povinnosti dodržovat právní předpisy, je tedy třeba myslet na to, že součástí právního řádu ČR mohou být i uvedené smlouvy a nelze opominout ani právo EU. Mezi další povinnosti úředníka pak patří především hájení veřejného zájmu, nestranné rozhodování, vyvarování se střetu zájmů, zachování mlčenlivosti a slušné jednání. Kompletní výčet povinností plyne z výše uvedeného ustanovení.

3.1.6 Základní zásady činnosti správních orgánů

Úředníci územních samosprávných celků ovšem nejsou jediní, kteří musejí při výkonu své činnosti dodržovat různé povinnosti. Řada povinností se vztahuje i na samotné správní orgány. Přičemž správním orgánem je podle § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) nutno rozumět také orgán územního samosprávného celku, tedy městský úřad, magistrát, úřad městské části hlavního města Prahy, atd.

Správní orgány se při svém postupu vždy a povinně řídí základními zásadami, které jim předepisuje správní řád. A ten stanoví následující okruh těchto zásad:²⁵

- zásadu zákonnosti (§ 2 odst. 1);
- zásadu zákazu zneužití správního uvážení, též zásadu uplatňování pravomoci v souladu s účelem, k němuž byla správnímu orgánu zákonem nebo na základě zákona svěřena (§ 2 odst. 2);
- zásadu ochrany dobré víry (§ 2 odst. 3);
- zásadu ochrany veřejného zájmu (§ 2 odst. 4);
- zásadu individuálního posouzení každé věci (§ 2 odst. 4);
- zásadu legitimního (oprávněného) očekávání (§ 2 odst. 4);
- zásadu materiální pravdy (§ 3);
- zásadu užitečnosti a vstřícnosti veřejné správy, též zásadu veřejné správy jakožto služby veřejnosti (§ 4 odst. 1);
- zásadu poučovací povinnosti správního orgánu (§ 4 odst. 2);
- zásadu smírného vyřešení věci (§ 5);
- zásadu rychlosti (§ 6 odst. 1);
- zásadu hospodárnosti a flexibility správního orgánu (§ 6 odst. 2);

²⁵ HRABÁK, J. a NAHODIL, T. *Správní řád: Výkladové poznámky*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018.

- zásadu procesní rovnosti účastníků (§ 7 odst. 1);
- zásadu nestrannosti správního orgánu (§ 7 odst. 1);
- zásadu vzájemného souladu souvisejících řízení (§ 8 odst. 1);
- zásadu spolupráce správních orgánů (§ 8 odst. 2);
- zásadu rozhodování příslušným a nepodjatým správním orgánem (§ 10 a násl., § 14);
- zásadu dispoziční (viz řízení o žádosti, § 44 a násl.);
- zásadu oficiality (viz řízení z moci úřední, § 46 a násl.).

Důležité je mít na paměti, že uvedené zásady spolu vzájemně souvisejí, že se nikdy neuplatňují samostatně, ale ve vzájemných souvislostech, a že v konkrétních řízeních se „zásady uplatňují vždy s různou intenzitou“²⁶.

3.2 Přenesená působnost ORP na úseku zemědělského podnikání

Základním právním předpisem, kterým se řídí podnikání v zemědělství, je zákon o zemědělství. Důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí, že „Cílem zákona je vytvořit právní rámec pro plnění základních funkcí zemědělství a stanovit vazby státu vůči podnikatelům v zemědělské prvovýrobě“²⁷.

Ministerstvo zemědělství ČR, které je odpovědné za provádění společné zemědělské politiky EU, za tímto účelem mimo jiné zřizuje řídicí a kontrolní systémy. Jedním z těchto řídicích a kontrolních systémů je evidence zemědělských podnikatelů²⁸.

3.2.1 Evidence zemědělského podnikatele

Evidenci zemědělských podnikatelů zákonodárce svěřil obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, jedná se tedy o výkon přenesené působnosti²⁹. Tato evidence je vedena v informačním systému, jehož správcem je Ministerstvo zemědělství ČR a obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou uživateli tohoto informačního systému, a to v rozsahu daném

²⁶ HRABÁK, J. a NAHODIL, T. *Správní řád: Výkladové poznámky*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018, §2 až 8.

²⁷ VLÁDA ČR, *Důvodová zpráva k zákonu č. 252/1997 Sb., o zemědělství*, 1996.

²⁸ § 2 odst. 2 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství

²⁹ Tamtéž, § 2h.

zákonem³⁰. Aktuálně je v ČR 205 obcí s rozšířenou působností a k tomuto počtu je třeba přičíst ještě 22 městských částí hlavního města Prahy, které rovněž spravují agendu zemědělského podnikatele³¹. Zájemci o zemědělské podnikání tedy mají k dispozici relativně dostatečný počet úřadů, na kterých se mohou zaevidovat.

Dle zákona o zemědělství³² jsou v evidenci zemědělského podnikatele povinně evidovány fyzické a právnické osoby, které provozují zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem o zemědělství. Zjednodušeně řečeno, jedná se tedy o osoby, které v dané oblasti podnikají. Do evidence se nemusejí zapsat ty fyzické osoby, které provozují pouze drobné pěstitelské a chovatelské činnosti, a ani ty fyzické osoby, které prodávají nezpracované rostlinné a živočišné výrobky³³.

3.2.2 Správní činnosti na úseku zemědělského podnikání

Správní činnosti, které obecní úřad obce s rozšířenou působností na úseku zemědělského podnikání vykonává, spočívají ve vedení evidence zemědělského podnikatele a dále v kontrole zápisu podnikatelských subjektů do této evidence. Jak již bylo uvedeno výše, pro výkon uvedených činností se u úředníků nevyžaduje prokázání zvláštní odborné způsobilosti. Zde je však na místě upřesnit, že pokud by úředník projednával přestupky podle § 5 nebo 5a zákona o zemědělství, tak musí prokázat odbornou způsobilost, kterou předepisuje přestupkový zákon³⁴.

Vedení evidence zemědělského podnikatele

Obecní úřad obce s rozšířenou působností za účelem vedení evidence zemědělského podnikatele v souladu se zákonem o zemědělství vykonává následující činnosti:³⁵

- přijímá žádosti fyzických a právnických osob, které žádají o zápis do této evidence;
- posuzuje splnění podmínek uvedených v § 2e odst. 1;

³⁰ Tamtéž, § 2fb.

³¹ MMR - IROP - Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR). *Seznam obcí s rozšířenou působností, 2023*; Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy

³² § 2e odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství

³³ Tamtéž, § 2e odst. 2.

³⁴ § 111 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

³⁵ zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství

- vyžaduje prokázání právního důvodu pro užívání prostor, v nichž má zemědělský podnikatel na území ČR sídlo a zahraniční osoba odštěpný závod;
- posuzuje náležitosti žádosti o zápis do evidence podle § 2f odst. 3 nebo 4;
- provádí zápisy do evidence zemědělského podnikatele;
- vydává osvědčení o zápisu;
- přiděluje zemědělskému podnikateli identifikační číslo;
- provádí změnové zápisy do evidence a vydává změnová osvědčení;
- zapisuje přerušeni provozování zemědělské výroby do evidence a informuje podnikatele o provedeném zápisu;
- zapisuje pokračování v provozování zemědělské výroby před uplynutím doby, na kterou bylo provozování zemědělské výroby přerušeno;
- zpracovává údaje vede v informačním systému;
- vydává tomu, kdo projeví zájem, výpis z veřejné části evidence nebo potvrzení o určitém zápisu, popřípadě potvrzení o tom, že v rejstříku určitý zápis není;
- vydává výpis z neveřejné části evidence na základě žádosti pouze vybranému okruhu osob;
- vyřazuje zemědělského podnikatele z evidence z důvodu:
 - neprovozování zemědělské výroby a neoznámení přerušeni;
 - nesplnění podmínek podle § 2e odst. 1;
 - neprokázání právního důvodu pro užívání prostor;
 - úmrtí;
 - zániku právnické osoby;
 - žádosti podnikatele;
 - zákazu činnosti týkající se zemědělské výroby;
- vydává rozhodnutí či usnesení o vyřazení zemědělského podnikatele z evidence;
- zapisuje právního nástupce, který pokračuje v podnikání po zemřelém podnikateli a vydává mu změnové osvědčení;
- vyměřuje a vybírá správní poplatky za zápis do evidence, změnu v evidenci a za vydání výpisu z evidence.

Kontrola evidence zemědělského podnikatele

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je pověřen také kontrolou evidence zemědělského podnikatele, což vyplývá z § 4a odst. 7 zákona o zemědělství. Předmětem kontroly je to, zda

fyzické, právnické nebo podnikající fyzické osoby neprovozují zemědělskou výrobu bez zaevidování a dále to, zda zemědělství podnikatelé neporušili povinnost ohlásit změny a doplnění údajů týkajících se evidence zemědělského podnikatele.

Příslušnost úřadu, který kontrolu provádí, se určuje podle správního řádu³⁶. Při výkonu kontroly se postupuje podle kontrolního řádu³⁷ a podle zákona o zemědělství.

Přestupky na úseku evidence zemědělského podnikatele

Výše uvedenému správnímu orgánu přísluší rovněž projednávat přestupky, které souvisí s evidencí zemědělského podnikatele. Jedná se o přestupky, kterých se mohou dopustit fyzické, právnické a podnikající fyzické osoby, pokud provozují zemědělskou výrobu, bez toho aniž by se zaevidovali do evidence zemědělského podnikatele, anebo pokud uvedli nepravdivé nebo nesprávné údaje v žádosti o zápis do zmíněné evidence³⁸. Obecnímu úřadu s rozšířenou působností přísluší projednávat také přestupky osob, které jsou v evidenci zemědělského podnikatele již zapsány a nesplnily povinnost ohlásit změny a doplnění údajů, které se týkají této evidence³⁹.

3.3 Přenesená působnost ORP na úseku živnostenského podnikání

Správu živnostenského podnikání v ČR vykonávají živnostenské úřady. Jak upřesňuje Kameník⁴⁰, jedná se o soustavu živnostenských úřadů, která je tvořena obecními živnostenskými úřady, krajskými živnostenskými úřady a Živnostenským úřadem České republiky. Nutno poznamenat, že posledně jmenovaný úřad nebyl ani po více než 30 letech ode dne nabytí účinnosti zákona o živnostenských úřadech zřízen a jeho roli vykonává MPO. Kompetence živnostenských úřadů a jejich vzájemné postavení stanovuje zákon o živnostenských úřadech⁴¹. Na nejnižším stupni soustavy živnostenských úřadů působí

³⁶ § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

³⁷ zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

³⁸ § 5 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství

³⁹ Tamtéž, § 5a.

⁴⁰ KAMENÍK, P. a kol. *Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018, § 1.

⁴¹ zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

obecní živnostenský úřad. Jak konstatuje Kameník⁴², v ČR je celkem 227 obecních živnostenských úřadů. Podle zákona o živnostenských úřadech jsou obecními živnostenskými úřady vždy odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a na území hlavního města Prahy jsou jimi živnostenské odbory úřadů městských částí určených Statutem hlavního města Prahy⁴³. V praxi se vyskytují případy, kdy obecní živnostenské úřady netvoří na ORP samostatný odbor, ale bývají sloučeny s odbory, které vykonávají státní správu na zcela jiném úseku. Takový odbor se pak např. nazývá „odbor správní a obecní živnostenský úřad“. Na některých ORP byl zákonný termín „odbor“ dokonce nahrazen termínem „oddělení“ a obecní živnostenský úřad je pak oddělením namísto odborem. Nakolik jsou pak úkony prováděné takovým „oddělením“ v souladu se zákonem o živnostenských úřadech, zůstává otázkou.

Činnosti, které obecní živnostenský úřad vykonává, jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti⁴⁴.

3.3.1 Kompetence obecního živnostenského úřadu

Rozsah kompetencí, které přísluší obecnímu živnostenskému úřadu, je dán ustanovením § 2 zákona o živnostenských úřadech. Obecnímu živnostenskému úřadu náleží vykonávat činnosti v rozsahu:⁴⁵

- stanoveném živnostenským zákonem;
- stanoveném zvláštními právními předpisy;
- centrálního registračního místa;
- provozovatele živnostenského rejstříku;
- jednotného kontaktního místa.

Stěžejním právním předpisem, kterým se řídí výkon činností prováděných obecním živnostenským úřadem, je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“). Výčet těchto činností

⁴² KAMENÍK, P. a kol. *Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018, § 1.

⁴³ § 1 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

⁴⁴ Tamtéž, § 6 odst. 3.

⁴⁵ Tamtéž, § 2.

je uveden v dalších kapitolách. Dále obecní živnostenský úřad plní úkoly vyplývající ze zvláštních právních předpisů, kdy se především jedná o výkon kontrolní a dozorové činnosti na daných úsecích státní správy, typicky např. na úseku ochrany spotřebitele⁴⁶.

Zákonodárce také v zájmu snížení administrativní zátěže podnikatelů rozhodl o tom, že obecní živnostenský úřad musí fungovat jako tzv. centrální registrační místo⁴⁷. Tzn., že má pravomoc přijímat přihlášky k registraci a jiná vybraná oznámení, které jsou určeny finančnímu úřadu, správě sociálního zabezpečení, příslušné zdravotní pojišťovně a úřadu práce a takto přijatá podání obecní živnostenský úřad následně ve stanovené lhůtě jmenovaným správním orgánům předává⁴⁸. Při výkonu této činnosti je pro obecní živnostenský úřad důležité to, že mu nepřísluší posuzovat úplnost nebo věcnou správnost přijatých podání⁴⁹. V případě, že by podání pro zmíněné úřady bylo neúplné, tak podle Kameníka⁵⁰ k doplnění podání vyzývá ten správní orgán, kterému je podání určeno, tedy nikoliv živnostenský úřad.

Další z rolí, kterou má podle zákona o živnostenských úřadech obecní živnostenský úřad zastávat, je role provozovatele živnostenského rejstříku. Přičemž pojem „provozovatel“ je třeba vykládat ve smyslu ustanovení § 2 zákona o informačních systémech veřejné správy⁵¹, podle kterého je „*provozovatelem informačního systému veřejné správy osoba nebo její součást, která zajišťuje funkčnost technických a programových prostředků tvořících informační systém veřejné správy*“. Konkrétní role obecního živnostenského úřadu jakožto provozovatele živnostenského rejstříku upřesňuje Kameník⁵², tedy, že úřad „*pořizuje a edituje do živnostenského rejstříku údaje o podnikatelích podnikajících v režimu živnostenského zákona, a to jak údaje, které získá na základě oznámení podnikatele, tak i údaje, které získá vlastní činností, popřípadě i údaje získané z jiných informačních systémů*

⁴⁶ § 2 odst. 1 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ § 2 odst. 2 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ KAMENÍK, P. a kol. *Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018, § 2 odst. 2.

⁵¹ zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů

⁵² KAMENÍK, P. a kol. *Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018, § 2 odst. 3.

veřejné správy a základních registrů“. Podle zmíněného zákona má provozovatel informačního systému veřejné správy zajišťovat funkčnost technických a programových prostředků tvořících informační systém. Funkčnost jmenovaných prostředků však obecní živnostenské úřady nezajišťují, protože chod a rozvoj informačního systému je zajištěn na centrální úrovni správcem, a to prostřednictvím třetí osoby (soukromé technologické a.s.). U obecního živnostenského úřadu tak lze roli provozovatele v podstatě zúžit pouze na „uživatele“ informačního systému veřejné správy, tj. osoby, která do informačního systému pouze zapisuje data nebo která zde zapsaná data či provozní údaje využívá při výkonu své činnosti (srov. § 2 odst. 1 písm. e) zák. č. 365/2000 Sb., v platném znění).

Některé obecní živnostenské úřady navíc plní funkci jednotného kontaktního místa podle zákona o volném pohybu služeb⁵³. Výčet těchto úřadů (celkem 15) je dán vyhláškou č. 248/2009 Sb., kterou se stanoví seznam jednotných kontaktních míst. Většinou se jedná o obecní živnostenské úřady větších statutárních měst, v Praze pak o dva úřady městských částí a dále o MěÚ Černošice. Jak uvádí Kameník⁵⁴ jednotná kontaktní místa mají za úkol pomáhat podnikatelům především při rozjezdu jejich podnikání v jiném členském státě EU. Podnikatelé se na tato místa mohou obrátit se žádostí o informace ohledně vyřízení oprávnění k poskytování služeb v jiném členském státě EU, mohou žádat informace o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů a také o informace o tom, jak řešit spory mezi účastníky, kteří na straně jedné služby poskytují a na straně druhé služby přijímají. Jednotná kontaktní místa také poskytují obecné informace o ochraně spotřebitelů v jiných členských státech a o organizacích, které se ochranou spotřebitele zabývají.

Neméně významnou funkcí jednotných kontaktních míst je také příjem a předávání podání příslušným orgánům, tj. zejména různých ohlášení a přihlášek k registraci za účelem získání povolení pro poskytování služby v zemi působnosti kontaktního místa, a dále příjem a předávání dalších oznámení a podání v souladu s ustanovením § 15 zákona o volném pohybu služeb⁵⁵.

⁵³ § 13 zákona č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb

⁵⁴ KAMENÍK, P. a kol. *Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. In: *Systém ASPI*. Wolters Kluwer, 2018, § 2 odst. 4.

⁵⁵ zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb

Také nelze pominout, že obecní živnostenské úřady za některé své úkony na úseku živnostenského podnikání vyměřují a vybírají správní poplatky podle zákona o správních poplatcích⁵⁶.

3.3.2 Právomoci a povinnosti zaměstnanců obecních živnostenských úřadů

Zákon o živnostenských úřadech dává pracovníkům živnostenských úřadů, tj. zaměstnancům obcí, kteří jsou do těchto úřadů zařazeni, určité pravomoci. Za účelem řádného výkonu činností jsou pracovníci těchto úřadů „*oprávněni požadovat potřebné doklady, údaje a písemná nebo ústní vysvětlení týkající se předmětu jejich činnosti v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem*“⁵⁷.

Současně těmto pracovníkům ale také předmětný zákon ukládá důležitou povinnost. Jedná se o povinnost „*zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděli v souvislosti s výkonem své činnosti*“⁵⁸. Podnikatelé pracovníkům živnostenských úřadů při registraci předkládají různé osobní dokumenty, jako jsou doklady o vzdělání a jiné kvalifikaci, potvrzení o absolvované praxi, daňová přiznání apod. Konzultují s nimi své podnikatelské záměry ve vztahu k získání živnostenského oprávnění. Při výkonu kontrolní činnosti pak podnikatelé předkládají účetní doklady, obchodní a pracovní smlouvy a jiné dokumenty vztahující se k provozování jejich živnosti. Jak připomíná Kameník⁵⁹, zaměstnanci živnostenských úřadů se také mohou dozvědět skutečnosti, které jsou obchodním tajemstvím. Povinnost zachovávat mlčenlivost samozřejmě platí i např. po ukončení pracovního poměru u samosprávného celku. Mlčenlivost lze prolomit jen v zákonem stanovených případech⁶⁰.

⁵⁶ zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

⁵⁷ § 6 odst. 1 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

⁵⁸ § 6 odst. 2 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

⁵⁹ KAMENÍK, P. a kol. *Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2018, § 6.

⁶⁰ § 6 odst. 2 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech; § 60b zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

3.4 Registrační činnosti vyplývající z živnostenského zákona

Obecní živnostenské úřady se při výkonu své činnosti především řídí živnostenským zákonem. Tento předpis upravuje podmínky živnostenského podnikání, tedy předně určuje, co živností je, které činnosti živnostmi nejsou, stanovuje všeobecné podmínky pro provozování živnosti, druhy živností a rozsah živnostenských oprávnění, řeší vznik, změnu a zánik živnostenského oprávnění, vedení živnostenského rejstříku, provádění živnostenské kontroly a ukládání sankcí za porušení živnostenského zákona⁶¹.

3.4.1 Posuzování oprávněnosti provozovat živnost

Živnost mohou provozovat subjekty, které definuje živnostenský zákon. Obecnímu živnostenskému úřadu přísluší posuzovat, zda subjekt hodlající získat živnostenské oprávnění, zákonné definici odpovídá. Jak upřesňuje Kameník⁶², je třeba mít na paměti, že se jedná o subjekty, které chtějí živnost provozovat na území ČR. Předmětem posuzování je, zda se jedná o osobu fyzickou či právnickou, zda jde o osobu tuzemskou nebo zahraniční a v případě zahraniční osoby, zda se jedná o osobu z EU (případně z EHP či Švýcarské konfederace) nebo z tzv. třetí země. Živnostenský úřad musí rovněž brát v potaz, zda se jedná o fyzickou osobu, již byla udělena mezinárodní ochrana, či jejího rodinného příslušníka⁶³.

Co se týče práva fyzických osob na provozování živnosti, tak Horzinková⁶⁴ upozorňuje, že právo provozovat živnost může být některým fyzickým osobám omezeno. Jedná se např. o soudce, státní zástupce, zaměstnance státní správy a územní samosprávy, příslušníky bezpečnostních sborů a příslušníky ozbrojených sil. Konstatuje, že za „*dodržení omezení, resp. zákazu, odpovídají plně osoby, jichž se takové omezení nebo zákaz týká*“. Živnostenský úřad tedy nemusí zkoumat, zda takové omezení či zákaz existuje. Na druhou stranu ale současně tvrdí, že pokud se živnostenský úřad o takovém omezení či zákazu dozví, měl by živnostenské oprávnění nevydat a informovat zaměstnavatele dotyčné fyzické osoby. Zde je ovšem namístě uvést, že v živnostenském zákoně pro takový postup neexistuje opora.

⁶¹ zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁶² KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 5.

⁶³ § 5 odst. 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁶⁴ HORZINKOVÁ, E. a kol. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 5.

Správní orgán může uplatňovat svou pravomoc pouze v souladu se zásadou zákonnosti a zásadou uplatňování pravomoci v souladu s účelem, k němuž byla správnímu orgánu zákonem nebo na základě zákona svěřena (viz výše kapitola 3.1.6). Nevydání živnostenského oprávnění fyzické osobě dotčené omezením/zákazem podnikání z titulu povolání proto nepřichází v úvahu. Rovněž lze zpochybnit i to, že by měl živnostenský úřad informovat příslušný orgán (zaměstnavatele) dotyčné osoby. Ze strany pracovníků živnostenského úřadu by se mohlo jednat o porušení mlčenlivosti dané zákonem. Navíc živnostenskému úřadu vůbec nemusí být známo, kde dotyčná osoba pracuje, a dále zákon zakazující uvedeným osobám podnikání může z tohoto zákazu stanovovat výjimku⁶⁵.

3.4.2 Posuzování splnění všeobecných podmínek provozování živnosti

Živnostenského podnikání se mohou účastnit pouze ty fyzické osoby, které splňují všeobecné podmínky provozování živnosti. Těmito podmínkami jsou plná svéprávnost a bezúhonnost⁶⁶. Obecní živnostenský úřad splnění těchto podmínek zkoumá vždy, když fyzická osoba do živnostenského podnikání vstupuje nebo si vyřizuje další živnostenské oprávnění, dále když u fyzické osoby dojde ke změně, jež se dotýká její svéprávnosti nebo bezúhonnosti, a popřípadě také při výkonu kontrolní činnosti, protože všeobecné podmínky provozování živnosti musejí fyzické osoby splňovat po celou dobu, co jsou držiteli živnostenského oprávnění.

Podmínka plné svéprávnosti

Občanský zákoník stanoví, že „*plně svéprávným se člověk stává zletilostí*“, tj. dovršením osmnáctého roku věku⁶⁷. Plné svéprávnosti lze ale nabýt i před dosažením tohoto věku, a to přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství.

Živnostensky podnikat může i nezletilý, ale pouze se souhlasem zákonného zástupce⁶⁸. K platnosti takového souhlasu se ovšem vyžaduje přivolení soudu⁶⁹. Souhlas může zákonný zástupce odvolat, ale opět jen s přivolením soudu⁷⁰.

⁶⁵ srov. § 16 odst. 4 a 5 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků

⁶⁶ § 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁶⁷ § 30 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁶⁸ § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁶⁹ Tamtéž.

⁷⁰ § 33 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Nesplnění podmínky plné svéprávnosti pro fyzickou osobu znamená, že jí živnostenské oprávnění nemůže vzniknout. Pokud podmínku plné svéprávnosti přestane splňovat fyzická osoba, která již živnostenské oprávnění vlastní, živnostenský úřad jí toto oprávnění zruší. Příslušné procesní postupy obecního živnostenského úřadu jsou dány ustanoveními § 47 odst. 6, § 53 odst. 2 a § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona.

Podmínka bezúhonnosti

Živnostenský zákon v ustanovení § 6 odst. 2 obsahuje definici bezúhonnosti, jež se týká fyzické osoby, a které stanoví, ve kterých případech není možné považovat fyzickou osobu pro účely tohoto zákona za bezúhonnou, tedy způsobilou vlastnit živnostenské oprávnění. Tento zákon také stanoví, jak se splnění podmínky bezúhonnosti prokazuje, přičemž se liší způsob, jakým bezúhonnost prokazují občané ČR, občané jiných členských států EU a občané třetích zemí. Tuzemské osoby nemusejí výpis z evidence Rejstříku trestů živnostenskému úřadu předkládat, neboť úřad si tyto výpisy zajišťuje sám elektronickou cestou. Zahraniční osoby, které předkládají doklad o bezúhonnosti vydaný v jiném státě, musejí zároveň naplnit požadavky dle § 5 živnostenského zákona, tj. nechat doklad přeložit do češtiny u oprávněného tlumočnicka a nechat ověřit pravost podpisu a otisku razítka na originále předkládaného dokladu. U dokladů předkládaných občany EU se sice také vyžaduje překlad do češtiny, ten ale nemusí být proveden tlumočnickem zapsaným do seznamu znalců a tlumočnicků, a rovněž se nevyžaduje ověření pravosti podpisu a otisku razítka (nejsou-li pochybnosti ani o jedné z jinak vyžadovaných náležitostí). Jak podotýká Horzinková⁷¹ občané jiných členských států EU mohou doklad o bezúhonnosti nahradit dokladem o uznání odborné kvalifikace, ovšem za předpokladu, že takový doklad současně prokáže i splnění podmínky bezúhonnosti.

Obecní živnostenský úřad podmínku bezúhonnosti posuzuje z informací obsažených ve výpisu z Rejstříku trestů či získaných z jiné (zahraniční) evidence trestů a z obsahu soudních rozhodnutí, které si od tuzemských soudů sám vyžádá. Bylo-li rozhodnutí vydáno soudem cizího státu, musí opis pravomocného soudního rozhodnutí předložit ta osoba, která

⁷¹ HORZINKOVÁ, E. a kol. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 6.

živnost ohlásila nebo požádala o vydání koncese⁷². Nejsou-li takto získané informace dostatečné pro posouzení podmínky bezúhonnosti, je živnostenský úřad oprávněn u českých soudů nahlížet do těch částí trestního spisu, které jsou rozhodné pro posouzení věci⁷³. Při posuzování podmínky bezúhonnosti by měl živnostenský úřad pamatovat také na to, že tuto podmínku je nutno vykládat s ohledem na judikaturu správních soudů, které se výkladem podmínky bezúhonnosti ve své praxi již mnohokrát zabývaly.

3.4.3 Posuzování zvláštních podmínek provozování živnosti

Zvláštními podmínkami provozování živnosti jsou odborná a jiná způsobilost⁷⁴. Odbornou způsobilost prokazují ohlašovatelé řemeslných a vázaných živností a také žadatelé o vydání většiny koncesí. Popřípadě tyto osoby musejí prokázat, že odbornou způsobilostí disponuje jimi ustanovený odpovědný zástupce.

Odbornost pro řemeslné živnosti

Odborná způsobilost pro řemeslné živnosti se prokazuje některým ze způsobů uvedených v ustanovení § 21 popřípadě § 22 živnostenského zákona. Tzn. dokladem o vzdělání, popřípadě i praxí v oboru, dokladem o uznání odborné kvalifikace, který vydal uznávací orgán podle zákona o uznávání odborné kvalifikace⁷⁵, nebo dokladem o získání všech profesních kvalifikací, tak jak jsou stanoveny pro odpovídající úplnou profesní kvalifikaci v Národní soustavě kvalifikací, tj. dokladem vydaným podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání⁷⁶.

Občané ČR a jiných členských států EU, kteří odbornou kvalifikaci získali v jiném členském státě EU nebo v něm příslušnou činnost vykonávali, mohou prokázat odbornou způsobilost též stanovenými způsoby dle § 7 odst. 5 živnostenského zákona. Pro posouzení odbornosti předložené tímto způsobem živnostenský úřad použije zákon o uznávání odborné kvalifikace⁷⁷.

⁷² § 6 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ § 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁷⁵ zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace

⁷⁶ zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

⁷⁷ § 7 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Odbornost pro vázané živnosti

Seznam vázaných živností je uveden v příloze č. 2 k živnostenskému zákonu. U každé živnosti je zde uvedena požadovaná odborná způsobilost. Ta je stanovena buď přímo v této příloze, nebo je zde uveden odkaz na zvláštní právní předpis, který příslušnou odbornou způsobilost upravuje.

Odbornou způsobilost lze prokázat i dokladem o uznání odborné kvalifikace nebo doklady podle § 7 odst. 5 živnostenského zákona. Tato možnost ale platí pouze pro občany ČR a EU. Doklady podle § 7 odst. 5 živnostenského zákona lze ovšem předložit pouze v případě, že je to v příloze č. 2 živnostenského zákona u konkrétní vázané živnosti uvedeno⁷⁸. Doklady dle předchozí věty posuzuje přímo obecní živnostenský úřad⁷⁹.

Odbornost pro koncesované živnosti

Pro prokazování odborné způsobilosti pro koncesované živnosti platí to samé, co pro živnosti vázané, s tím rozdílem, že požadovanou odbornou způsobilost je třeba hledat v příloze č. 3 živnostenského zákona.

Jiná způsobilost pro provozování živností

Pro provozování některých živností je navíc třeba prokázat tzv. jinou způsobilost. Jak uvádí Kameník⁸⁰, aktuálně se jedná o dosažení věku nejméně 21 let pro provozování některých koncesovaných živností. Jinou způsobilostí je také např. finanční způsobilost, kterou musejí prokázat žadatelé o koncesi pro silniční dopravu provozovanou velkými vozidly⁸¹.

Praxe v oboru

U mnoha regulovaných živností se současně k dokladu odbornosti vyžaduje i prokázání praxe v oboru. U živností řemeslných může dokonce vykonaná praxe v oboru přímo nahradit doklad o vzdělání či obdobné kvalifikaci⁸². Živnostenský zákon proto stanoví, co se praxí v oboru rozumí, tak, aby živnostenský úřad mohl předložené doklady odpovědně posoudit⁸³.

⁷⁸ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 24 odst. 2.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 7 odst. 1.

⁸¹ § 8 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

⁸² § 22 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁸³ § 7 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Odbornost fyzických osob pro výkon vybraných živností

U některých živností musí odbornou způsobilost splňovat nejen podnikatel či odpovědný zástupce, ale i osoby (typicky zaměstnanci), které se výkonu dané živnosti přímo účastní. Seznam těchto živností je uveden v příloze č. 5 živnostenského zákona. Kameník⁸⁴ upozorňuje, že odbornou způsobilost uvedených osob mohou stanovovat i zvláštní právní předpisy, tj. nejenom živnostenský zákon. Obecnímu živnostenskému úřadu pak přísluší plnění této zvláštní podmínky kontrolovat⁸⁵.

3.4.4 Posuzování překážek provozování živnosti

Po ohlášení živnosti či podané žádosti o koncesi a rovněž tak i následně v průběhu podnikání obecní živnostenský úřad zjišťuje, zda budoucí nebo stávající podnikatel nemá překážku provozování živnosti. Pokud překážka existuje, fyzická ani právnická osoba nemůže živnost provozovat⁸⁶.

Překážky související s insolvencí

Jak konstatuje Kameník⁸⁷, tyto překážky se týkají úpadku fyzické/právnické osoby a způsobu jeho řešení. Živnostenský úřad ověřuje, zda ohlašovatel/žadatel či stávající živnostník není v úpadku a pokud ano, zda byl na majetek úpadce prohlášen konkurs. V kladném případě následně zjišťuje, zda byl závod prodán jedinou smlouvou v rámci zpeněžení majetkové podstaty. Pokud ano, jedná se o překážku provozování živnosti. Pokud závod takto prodán nebyl, musí živnostenský úřad ještě zjistit, zda soud nerozhodl o ukončení provozování závodu, protože i v tomto případě by se jednalo o překážku provozování živnosti. Nebyl-li soudem provoz závodu ukončen, je třeba dále prověřit, zda nebyl konkurs zrušen proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující pro uspokojení věřitelů. I tato skutečnost by byla překážkou provozování živnosti. Pokud byl konkurs pravomocně zrušen z jiného než uvedeného důvodu, první dvě překážky výše uvedené pravomocným rozhodnutím o zrušení konkursu odpadají.

⁸⁴ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 7 odst. 6.

⁸⁵ § 60a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁸⁶ § 8 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁸⁷ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 8 odst. 1.

Živnost nemůže po zákonem stanovenou dobu provozovat ani dlužník, pokud insolvenční návrh, který se ho týká, byl zamítnut proto, že by majetek dlužníka nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo pokud insolvenční řízení bylo zastaveno z důvodu, že majetek dlužníka je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující⁸⁸. Úlohou obecního živnostenského úřadu je opět tyto možné překážky posoudit.

Překážky, které spočívají v nedostatku majetku dlužníka pro uspokojení věřitelů nebo pro pokrytí nákladů insolvenčního řízení, může živnostenský úřad na žádost podnikatele (dlužníka) prominout, pokud tento prokáže, „že u něho jsou splněny předpoklady pro řádné plnění povinností při podnikání a pro řádné plnění finančních závazků“⁸⁹. Jak upozorňuje Kameník⁹⁰, o žádosti musí být rozhodnuto ve správním řízení, aby rozhodnutí živnostenského úřadu bylo přezkoumatelné.

Jednání subjektů v průběhu insolvenčního řízení

Pro subjekty, na jejichž majetek byl prohlášen konkurs, platí zvláštní úprava pro činění podání, která se dotýká změny živnostenského oprávnění. Vybrané úkony může totiž dlužník vůči živnostenskému úřadu činit pouze s písemným souhlasem insolvenčního správce⁹¹.

Obdobně tomu je u podání subjektů, jejichž úpadek nebo hrozící úpadek se v insolvenčním řízení teprve řeší, pokud soud v předběžném opatření omezil dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou⁹².

Živnostenský úřad je povinen při zpracování podání zkoumat, zda podatel není úpadcem nebo osobou s výše uvedeným omezením, který může úkony činit pouze se souhlasem insolvenčního či předběžného insolvenčního správce. K tomu Kameník⁹³ podotýká, že udělením souhlasu se insolvenční správce ani předběžný insolvenční správce nestávají účastníky řízení.

⁸⁸ § 8 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 8 odst. 2.

⁹¹ § 8 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁹² § 8 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁹³ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 8 odst. 3 a 4.

Jednání subjektů v průběhu insolvenčního řízení dále doplňuje Horzinková⁹⁴, která připouští variantu, že za úpadce bude jednat sám insolvenční správce, pokud se bude jednat o ohlašovací/oznamovací povinnost vůči živnostenskému úřadu a dlužník s insolvenčním správcem nespolupracuje. Současně však vyjadřuje názor, že by právo požádat o zrušení živnostenského oprávnění mělo náležet pouze dlužníkovi, nikoliv správci.

Překážka z důvodu zákazu činnosti

Překážkou provozování živnosti je také zákaz činnosti uložený soudem či správním orgánem⁹⁵. Fyzická či právnická osoba nemůže po dobu trvání tohoto zákazu provozovat živnost, pokud zakázaná činnost spadá do obsahové náplně předmětné živnosti⁹⁶. Živnostenský úřad neexistenci zákazu u právnické osoby ověřuje ve výpisu z Rejstříku trestů, případně z dokladů obdobného typu vydaných v zahraničí⁹⁷. U fyzické osoby tuto možnou překážku posoudí současně s posouzením podmínky bezúhonnosti, neboť i u fyzických osob se zákaz činnosti promítá do trestního rejstříku.

Překážky z důvodu sankčního zrušení živnostenského oprávnění

Další kategorií překážek provozování živnosti, kterou je obecní živnostenský úřad povinen ve smyslu § 8 odst. 6 živnostenského zákona posuzovat, jsou překážky, jež vyvstávají u osob, kterým bylo živnostenské oprávnění zrušeno podle § 58 odst. 2 nebo 3 živnostenského zákona. Jedná se o osoby, které v minulosti závažným způsobem porušily podmínky koncese, živnostenský zákon či zvláštní právní předpis. Nebo se může jednat o osoby, které působily ve funkci statutárního orgánu právnické osoby, a které dopustily, aby právní předpisy závažným způsobem porušila tato právnická osoba. Rovněž může jít o osoby, které si neplnily platební povinnosti vůči správě sociálního zabezpečení. Všem v tomto odstavci zmíněným osobám je po určitou dobu zapovězeno ohlásit živnost či vyřídit si koncesi ve stejném oboru, ve kterém dříve podnikaly a při jehož výkonu pochybily.

⁹⁴ HORZINKOVÁ, E. a kol. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 8.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ § 8 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁹⁷ Tamtéž.

Překážky provozování některých živností právnickými osobami

V příloze č. 6 živnostenského zákona jsou uvedeny živnosti, které může provozovat pouze taková právnická osoba, jejíž skuteční majitelé a členové jejího statutárního orgánu (či osoby v podobném postavení) splňují podmínku bezúhonnosti podle tohoto zákona. Splnění podmínky musí živnostenský úřad ověřit a za tímto účelem je oprávněn vyžádat si úplný výpis z evidence skutečných majitelů⁹⁸. Nesplnění podmínky bezúhonnosti ze strany uvedených osob je důvodem pro zrušení živnostenského oprávnění⁹⁹. Ze stejného důvodu nemůže právnická osoba ohlásit živnost a obory činnosti živnosti volné uvedené v příloze č. 6 výše zmíněného zákona.

3.4.5 Potvrzení splnění podmínek pro provozování živnosti

Obecně lze konstatovat, že živnostenské oprávnění vzniká u ohlašovacích živností dnem ohlášení a u koncesovaných živností dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Ustanovení § 10 živnostenského zákona ovšem stanovuje výjimku z tohoto tvrzení, tedy uvedený režim vzniku živnostenských oprávnění neplatí pro některé subjekty. Těmi jsou zahraniční fyzické osoby, které hodlají na území ČR provozovat živnost prostřednictvím svého odštěpného závodu, zahraniční právnické osoby a české právnické osoby, které již byly založeny, ale ještě nejsou zapsány v obchodním či obdobném rejstříku. Takovými osobám, případně jejím zástupcům, obecní živnostenský úřad vydá na základě ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi potvrzení o splnění podmínek pro provozování živnosti¹⁰⁰. V praxi to znamená, že jim vydá výpis, ve kterém nebude uvedeno konkrétní datum vzniku živnostenského oprávnění, protože živnostenské oprávnění jim může vzniknout nejdříve dnem zápisu do obchodního (či obdobného) rejstříku¹⁰¹.

Po vydání potvrzení (výpisu) musí živnostenský úřad sledovat, zda se dotyčné osoby ve stanovené lhůtě do obchodního rejstříku zapíší. Pokud ne, tak v případě ohlášení živnosti zahajuje řízení o nesplnění podmínky pro vznik živnostenského oprávnění a v případě

⁹⁸ § 8a odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁹⁹ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 8a.

¹⁰⁰ § 10 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁰¹ § 10 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

koncese pořídí o nesplnění podmínek záznam do spisu a provede zápis do živnostenského rejstříku¹⁰².

3.4.6 Úkony související s odpovědným zástupcem

Pokud podnikatel pro provozování regulované živnosti ustanoví odpovědného zástupce, musí obecní živnostenský úřad ověřit, zda tato osoba splňuje podmínky dané živnostenským zákonem¹⁰³. To znamená, že ověřuje, zda odpovědný zástupce splňuje všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti, zda nemá uložen zákaz činnosti v předmětné činnosti, zda mu nebylo sankčně zrušeno stejné živnostenské oprávnění, zda není členem kontrolního orgánu právnické osoby, která jej do funkce ustanovuje, a zda nevykonává funkci odpovědného zástupce pro více než čtyři podnikatele¹⁰⁴.

Je-li ustanovován odpovědný zástupce pro živnost koncesovanou, živnostenský úřad odpovědného zástupce schvaluje ve správním řízení¹⁰⁵.

Živnostenský úřad dále přijímá oznámení odpovědného zástupce o tom, že ukončil svoji funkci u konkrétního podnikatele, a tuto změnu promítá do živnostenského rejstříku¹⁰⁶.

Pokud odpovědný zástupce přestal vykonávat funkci nebo již nesplňuje stanovené podmínky a současně pokud zvláštní právní předpis umožňuje provozovat živnost dočasně bez odpovědného zástupce, živnostenský úřad provede o této skutečnosti zápis do živnostenského rejstříku¹⁰⁷. Aktuálně takovou situaci umožňuje pouze jeden zvláštní právní předpis, a to zákon o silniční dopravě¹⁰⁸. Ve všech ostatních případech, kdy neexistuje zvláštní právní předpis, který by dovoľoval provozování živnosti bez odpovědného zástupce, či bez toho aniž by odpovědný zástupce splňoval zákonné podmínky, je živnostenský úřad povinen v souladu s § 49 odst. 4 živnostenského zákona zahájit řízení o pozastavení provozování živnosti.

¹⁰² § 10 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁰³ § 11 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁰⁴ Tamtéž.

¹⁰⁵ § 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁰⁶ § 11 odst. 5 a 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁰⁷ § 11 odst. 10 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁰⁸ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: *Systém ASPI*. Wolters Kluwer, 2023, § 11 odst. 10.

3.4.7 Úkony související s úmrtím podnikatele

Zemře-li podnikatel, obecní živnostenský úřad o této události obdrží avízo ze základního registru obyvatel. Datum úmrtí úřad zaznamená do živnostenského rejstříku. Po úmrtí podnikatele mohou v provozování živnosti pokračovat osoby, o kterých to stanoví živnostenský zákon¹⁰⁹. Živnostenský úřad od těchto osob přijímá oznámení, že v provozování živnosti po zemřelém podnikateli hodlají pokračovat, případně také přijímá oznámení o tom, že tyto osoby ustanovují odpovědného zástupce, protože sami nesplňují podmínky stanovené živnostenským zákonem¹¹⁰. Pro náležitosti oznámení se použijí § 45, 46 a 50 tohoto zákona obdobně. Dále přijímá oznámení, ve kterém osoby, jež oznámily pokračování v provozování živnosti, sdělují, že nadále v provozování pokračovat nebudou¹¹¹.

Osobu, která pokračuje v provozování živnosti po zemřelém podnikateli, živnostenský úřad zapisuje do živnostenského rejstříku¹¹². Přitom posuzuje, zda tato osoba nebo jí ustanovený odpovědný zástupce splňují podmínky pro provozování živnosti. Jak upřesňuje Kameník¹¹³, v případě správce pozůstalosti jmenovaného soudem nebo svěřenského správce nebo insolvenčního správce živnostenský úřad nezkoumá, zda tyto osoby splňují všeobecné podmínky provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona, ale zabývá se tím, zda jsou povinny ustanovit odpovědného zástupce pro splnění zvláštních podmínek provozování živnosti dle § 7 živnostenského zákona.

Pokud v provozování živnosti nikdo nepokračuje, živnostenský úřad po uplynutí tříměsíční lhůty ode dne úmrtí podnikatele, zapíše zánik živnostenského oprávnění do živnostenského rejstříku¹¹⁴. Stejně tak živnostenský úřad učiní poté, co osobám, které nabyly majetkového

¹⁰⁹ § 13 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹¹⁰ Tamtéž.

¹¹¹ § 13 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹¹² § 60 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹¹³ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 13 odst. 4.

¹¹⁴ § 13 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

práva vztahujícího se k provozování živnosti a jež v provozování pokračují, uplyne lhůta pro vyřízení vlastního živnostenského oprávnění¹¹⁵.

Není-li živnostenskému úřadu známo, zda řízení o pozůstalosti již skončilo, má právo požádat soud o poskytnutí tohoto údaje¹¹⁶.

3.4.8 Úkony při fúzi, rozdělení společnosti či převodu jmění

Obchodní společnosti nebo družstva se mohou vzájemně slučovat, mohou splynout nebo se naopak mohou rozdělovat. Živnostenský zákon stanoví, že nástupnický subjekt, který dosud nemá příslušné živnostenské oprávnění, má právo „pokračovat v provozování živnosti na základě živnostenského oprávnění zaniklé nebo rozdělované obchodní společnosti nebo družstva“¹¹⁷.

Stejné právo má i společník obchodní společnosti (fyzická osoba), bylo-li společníky nebo příslušným orgánem společnosti rozhodnuto o převodu jmění na jednoho přejímajícího společníka¹¹⁸.

Právo pokračovat v provozování živnosti původních subjektů je však živnostenským zákonem omezeno, neboť nástupnické subjekty mají povinnost ve stanovené lhůtě živnostenskému úřadu oznámit pokračování v provozování živnosti a současně ohlásit vlastní živnost nebo podat žádost o udělení koncese¹¹⁹. Na základě přijatého oznámení živnostenský úřad posuzuje oprávněnost pokračovat v provozování živnosti po zanikajícím subjektu a následně řeší standardní cestou ohlášení nové živnosti či vyřizuje žádost o koncesi.

3.4.9 Úkony související s provozovny

Některé živnosti provozují podnikatelé v provozovnách. Živnostenský úřad tyto provozovny eviduje v živnostenském rejstříku. Ustanovení § 17 živnostenského zákona (Česko, 1991a)

¹¹⁵ § 13 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹¹⁶ § 13 odst. 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹¹⁷ § 14 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹¹⁸ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 14.

¹¹⁹ § 14 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

podnikateli stanoví povinnost oznámit živnostenskému úřadu předem zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně. Současně zákon stanoví, ve kterých případech tak podnikatel činit nemusí, tj. především v případě automatů a mobilních provozoven.

Oznámení o provozovně musí mít zákonem stanovené náležitosti. Je-li oznámení korektní, živnostenský úřad provozovnu zapíše do živnostenského rejstříku, přidělí provozovně identifikační číslo a podnikatele o provedeném zápisu vyrozumí¹²⁰.

Podle § 17 odst. 3 živnostenského zákona musí každý podnikatel disponovat právním důvodem pro užívání provozovny. Živnostenský úřad má právo požadovat, aby mu podnikatel existenci takového právního důvodu prokázal. Ve většině případů se tak děje při výkonu živnostenské kontroly. U mobilní provozovny je podnikatel povinen prokázat oprávněnost umístění provozovny. Není vyloučeno, aby provozovna byla umístěna i v bytě, pokud ovšem podnikatel není vlastníkem tohoto bytu, musí vlastníka bytu požádat o udělení souhlasu s umístěním provozovny v bytě. To může být rovněž předmětem kontroly ze strany živnostenského úřadu.

Další povinností podnikatele je, že musí zajistit, aby provozovna byla způsobilá pro provozování živnosti podle zvláštních právních předpisů¹²¹. Jak upozorňuje Kameník¹²², je-li v provozovně provozováno více živností, musí být provozovna způsobilá pro provozování každé z těchto živností. Jistou administrativní úlevou pro podnikatele je to, že nemusí způsobilost provozovny prokazovat v okamžiku, kdy živnostenskému úřadu oznamuje zahájení provozování živnosti v provozovně, ale až v okamžiku, kdy je o to živnostenským úřadem požádán, nejčastěji v rámci kontroly jeho živnostenského podnikání.

Mezi nejběžnější kontrolní úkony, které živnostenský úřad v souvislosti s provozovny provádí, patří kontrola řádného označení provozovny údaji stanovenými živnostenským zákonem. Dalším kontrolním úkonem je pak to, zda se prostřednictvím automatu, který obsluhuje sám spotřebitel, neprodává zboží, jehož prodej je v automatu zakázán (např. tabákové výrobky a alkoholické nápoje) nebo zda se zde neprodává zboží či neposkytují služby, jež vyžadují koncesi.

¹²⁰ § 17 odst. 5 a 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹²¹ § 17 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹²² KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: *Systém ASPI*. Wolters Kluwer, 2023, § 17 odst. 3 a 4.

3.4.10 Posuzování rozsahu živnostenského oprávnění

Rozsah živnostenského oprávnění podnikatele je dán předměty podnikání, které má uvedeny na průkazu živnostenského oprávnění, tj. ve výpisu z živnostenského rejstříku. Činnosti, které je možno pod jednotlivými předměty podnikání vykonávat jsou podrobně rozepsány v nařízení vlády o obsahových náplních jednotlivých živností¹²³. Většinu činností lze dohledat v tomto nařízení a je možno k nim přiřadit příslušná živnostenská oprávnění. Ne vždy se však podaří v obsahových náplních danou činnost dohledat a podnikatel může zůstat na pochybách, zda pro výkon své podnikatelské činnosti disponuje potřebným živnostenským oprávněním. Komplikace může spočívat i v tom, že se některé činnosti vzájemně překrývají, a že jednu a tu samou činnost lze vykonávat i pod různými živnostenskými oprávněními¹²⁴. V zájmu právní jistoty se proto může podnikatel, jenž má o rozsahu svého živnostenského oprávnění pochybnosti, obrátit na živnostenský úřad (požádat jej), aby posoudil rozsah jeho živnostenského oprávnění v tom smyslu, zda konkrétní činnost může nebo nemůže v rámci stávajícího živnostenského oprávnění vykonávat¹²⁵. Živnostenský úřad o žádosti rozhodne ve správním řízení.

3.4.11 Úkony související s povinnostmi podnikatele

Při provozování živnosti/živností na podnikatele dopadá celá řada povinností. Valná část z nich je uvedena v ustanovení § 31 živnostenského zákona¹²⁶. Plnění těchto povinností obecní živnostenský úřad kontroluje v rámci svých kontrolních pravomocí. Na plnění některých oznamovacích povinností podle zmíněného ustanovení živnostenský úřad reaguje pouhým zápisem příslušných údajů do živnostenského rejstříku a informováním podnikatele o provedeném zápisu.

Mezi oznamovací povinnosti patří fakultativní povinnost oznámit přerušování provozování živnosti, povinnost oznámit pokračování v provozování živnosti (před uplynutím doby přerušování) a povinnost oznámit adresu (a její pozdější změnu) pro vypořádání případných

¹²³ Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností

¹²⁴ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 28.

¹²⁵ Tamtéž, § 28 odst. 3.

¹²⁶ Tamtéž, § 31.

závazků, pokud ukončuje činnost v provozovně¹²⁷. Údaje z těchto oznámení zapisuje obecní živnostenský úřad do živnostenského rejstříku a v případě zápisu o přerušení živnosti a jejím opětovném pokračování živnostenský zákon úřadu nařizuje, aby podnikatele o provedených zápisech informoval¹²⁸. U zápisu adresy pro vypořádání závazků však podobná informační povinnost živnostenského úřadu vůči podnikateli zákonem stanovena není. Nicméně je nutné vzít v potaz obecný princip ustanovený § 49 odst. 3 živnostenského zákona, tedy že na základě oznámení podnikatele živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a informuje podnikatele o provedeném zápisu. Analogicky lze proto dovodit, že by podnikatel měl být vyrozuměn i o zápisu adresy pro vypořádání případných závazků. Informování podnikatele, byť to zákon přímo nenařizuje, je zkrátka vhodné provést v zájmu tzv. „dobré správy“.

Plnění vybraných povinností podle § 31 živnostenského zákona¹²⁹ nemusí živnostenský úřad dozorovat pouze při výkonu své kontrolní činnosti, ale může podnikatele vyzvat, aby mu ve stanovené lhůtě:

- sdělil, zda živnost provozuje a doložil doklady prokazující její provozování;
- prokázal právní důvod pro užívání prostor, v nichž má na území ČR sídlo (a zahraniční osoba odštěpný závod).

Nesplnění první z uvedených povinností je živnostenským úřadem řešeno v přestupkovém řízení¹³⁰, nesplnění druhé povinnosti pak dokonce vede ke zrušení živnostenského oprávnění¹³¹.

3.4.12 Ohlašování živností

Ustanovení § 45 živnostenského zákona stanoví, že *„fyzická nebo právnická osoba, která hodlá provozovat ohlašovací živnost, je povinna to ohlásit živnostenskému úřadu“*. Ohlášení se činí na předepsaném formuláři a musejí v něm být uvedeny zákonem stanovené údaje. K ohlášení živnosti je dále nutno připojit zákonem předepsané doklady. Všechny náležitosti ohlášení musí obecní živnostenský úřad posoudit. Má-li podání všechny formální náležitosti

¹²⁷ § 31 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ § 31 odst. 2 a 15 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹³⁰ § 62 odst. 1 písm. t) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹³¹ § 58 odst. 1 písm. d) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

a jsou-li připojeny všechny přílohy, živnostenský úřad zkoumá, zda ohlašovatel splňuje všechny podmínky stanovené živnostenským zákonem. To znamená, že zkoumá splnění všeobecných a dle druhu ohlášené živnosti i zvláštních podmínek provozování živnosti a dále zda ohlašovatel nemá překážku provozování živnosti. Obdobně postupuje i u osoby odpovědného zástupce, pokud byl podnikatelem pro provozování živnosti ustanoven.

Na posouzení podmínek a vydání výpisu má živnostenský úřad lhůtu 5 pracovních dnů¹³². Pokud jsou všechny podmínky splněny, živnostenský úřad provede zápis ohlášených údajů do živnostenského rejstříku a podnikateli vydá výpis z živnostenského rejstříku (tamtéž). Přílohy ohlášení, o kterých to stanoví zákon, respektive jejich kopie uloží živnostenský úřad do živnostenského rejstříku, kde jsou k dispozici pro další možné použití¹³³.

Trpí-li ohlášení živnosti vadami, je nutné posoudit, o jaké nedostatky se jedná. Jestliže chybí náležitosti podání ve smyslu § 37 správního řádu, je třeba podatele vyzvat k odstranění nedostatků podání podle tohoto ustanovení. Nemá-li ohlášení živnosti náležitosti podle § 45 a 46 živnostenského zákona, je třeba ohlašovatele vyzvat k odstranění závad podle tohoto předpisu, tj. nikoliv podle správního řádu¹³⁴. Pokud by závady ohlášení ve stanovené či prodloužené lhůtě odstraněny nebyly, živnostenský úřad zahájí řízení a rozhodne o tom, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo, eventuálně, podle toho, jaký subjekt je ohlašovatelem, rozhodne o tom, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění¹³⁵. Nicméně i v průběhu takového správního řízení má ohlašovatel možnost nedostatky podání stále odstranit a učiní-li tak, živnostenský úřad řízení ukončí zápisem do živnostenského rejstříku a ohlašovateli vydá výpis prokazující vznik živnostenského oprávnění. Usnesení o zastavení řízení se nevydává¹³⁶.

Další variantou, která může při zpracování ohlášení živnosti nastat, je, že ohlášení sice má všechny stanovené náležitosti, ale živnostenský úřad zjistí, že ohlašovatel nesplňuje podmínky stanovené živnostenským zákonem. Tuto situaci opět řeší § 47 živnostenského zákona, který živnostenskému úřadu ukládá povinnost zahájit řízení a rozhodnout o tom, že

¹³² § 47 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹³³ § 46 odst. 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹³⁴ § 47 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹³⁵ § 47 odst. 5 a 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹³⁶ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 47.

živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo nebo v zákonem stanovených případech rozhodne o tom, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění.

Poněkud odlišný postup platí pro zpracování ohlášení, které učinila zahraniční fyzická osoba z tzv. třetí země, která je povinna k ohlášení živnosti připojit doklad prokazující udělení víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu, ale tento doklad k ohlášení živnosti nepřipojila. I zde se postup živnostenského úřadu řídí § 47 živnostenského zákona. Úřad standardním způsobem ověří, zda výše uvedená osoba splňuje podmínky dané živnostenským zákonem a pokud tomu tak je, vydá této osobě výpis (dále též „prvovýpis“), který neslouží jako průkaz živnostenského oprávnění, ale který zahraniční fyzická osoba použije pro účely řízení o povolení k pobytu¹³⁷. Jestliže ale tato osoba nesplňuje všeobecné a/nebo zvláštní podmínky provozování živnosti, živnostenský úřad zahájí řízení, jehož výsledkem bude vydání rozhodnutí o tom, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění¹³⁸.

Zahraněční fyzické osobě z tzv. třetí země vznikne živnostenské oprávnění až v okamžiku, kdy živnostenskému úřadu, u něhož získala prvovýpis, doloží, že je oprávněna pobývat na území ČR. Přesné podmínky pro doložení takového dokladu stanoví rovněž § 47 živnostenského zákona. Stejně tak toto ustanovení stanoví postup při jeho nedoložení. Je-li doklad o pobytu doložen v souladu se stanovenými podmínkami, živnostenský úřad zahraniční fyzické osobě vydá plnohodnotný výpis z živnostenského rejstříku. Není-li doklad o pobytu doložen v předepsané lhůtě nebo není-li doložen vůbec, a to ve lhůtě 6 měsíců ode dne doručení prvovýpisu, živnostenský úřad rozhodne o tom, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění. Následně tuto skutečnost zapíše do živnostenského rejstříku.

Při zpracování ohlášení živnostenským úřadem může nastat situace, kdy úřad nebude moci provést zápis do živnostenského rejstříku a vydat výpis v zákonné lhůtě do 5 pracovních dnů. Nejčastěji taková situace nastává tehdy, když má ohlašovatel záznam v rejstříku trestů a živnostenský úřad si musí u příslušného soudu vyžádat rozhodnutí o odsouzení, aby mohl posoudit podmínku jeho bezúhonnosti. V takovém případě či z jiných závažných důvodů

¹³⁷ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 47.

¹³⁸ § 47 odst. 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

může živnostenský úřad v souladu s § 47 odst. 9 živnostenského zákona požádat nadřízený orgán o prodloužení lhůty k vydání výpisu. Pokud nadřízený orgán lhůtu prodlouží, musí živnostenský úřad o této skutečnosti ohlašovatele informovat¹³⁹.

V souvislosti s ohlášením živnosti je do živnostenského rejstříku zapisována řada údajů. Dojde-li při zápisu údajů k chybě v psaní nebo obsahuje-li živnostenský rejstřík jinou zřejmou nesprávnost, živnostenský úřad chybný zápis kdykoliv opraví a podnikateli vydá výpis se správnými údaji¹⁴⁰.

Po zápisu údajů do živnostenského rejstříku na základě ohlášení, může také živnostenský úřad zjistit, že takový zápis proveden být neměl, respektive, že byl proveden v rozporu se zákonem. Potom je tedy třeba, aby živnostenský úřad v souladu s § 47 odst. 10 živnostenského zákona zahájil řízení o zrušení živnostenského oprávnění. Lze-li v řízení nezákonný zápis napravit, např. tím, že podnikatel doplní doklad, který měl být součástí již původního ohlášení, živnostenský úřad řízení ukončí provedením nového zápisu a vydáním výpisu. Není-li možno takto postupovat, živnostenský úřad rozhodne o zrušení živnostenského oprávnění.

3.4.13 Úkony související s centrálním registračním místem

Obecní živnostenský úřad působí také jako centrální registrační místo¹⁴¹. To znamená, že přijímá vybraná podání dle § 45a a 45b živnostenského zákona, která jsou určena jiným institucím. Účelem tohoto místa je především začínajícím podnikatelům usnadnit vstup do živnostenského podnikání tak, aby nemuseli „obíhat úřady“. Živnostenský úřad přijatá podání institucím předává buďto automatizovaně prostřednictvím informačního systému nebo listinná podání převede do elektronické podoby a příslušným úřadům je ve stanovené lhůtě zašle datovou schránkou.

¹³⁹ § 47 odst. 9 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁴⁰ § 47 odst. 11 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁴¹ § 2 odst. 1 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

3.4.14 Předávání údajů z živnostenského rejstříku

Ustanovení § 48 živnostenského zákona stanoví, že živnostenský úřad sdělí údaje o živnosti a o podnikateli příslušným orgánům veřejné správy. Předávání údajů z živnostenského rejstříku probíhá automatizovaně prostřednictvím informačního systému.

Automatizované předání informací ovšem nefunguje u údajů, jež se týkají zahraničních fyzických osob, a které živnostenský úřad zasílá Ministerstvu vnitra, OAMP. Jak upřesňuje Kameník¹⁴², jde o zahraniční fyzické osoby, které musejí mít na území ČR povolen pobyt. Povinnost informovat zmíněné ministerstvo musí živnostenský úřad hlídat a plnit neprodleně¹⁴³.

3.4.15 Úkony související se změnami údajů zapsaných v rejstříku

Obecní živnostenský úřad do živnostenského rejstříku pochopitelně promítá také změny údajů zde vedených. Postup při zápisu změn a doplnění se řídí § 49 živnostenského zákona. Změny či doplnění provádí na základě oznámení podnikatele nebo tak činí sám na základě informací obdržených ze základních registrů, z jiných veřejných rejstříků a evidencí nebo z informačních systémů, jež vedou jiné orgány veřejné správy. Podnikatelem oznámenou změnu zapisuje živnostenský úřad do živnostenského rejstříku. Lhůta pro provedení zápisu by měla být stejná jako lhůta pro provedení zápisu po ohlášení živnosti, tj. 5 pracovních dní. Po zápisu změny vydá úřad podnikateli změnový výpis, případně jej pouze informuje o provedeném zápisu. Pokud oznámení změny podnikatel nedoložil patřičným dokladem, živnostenský úřad jej vyzve, aby tak ve stanovené lhůtě učinil. Zápis změny do rejstříku živnostenský úřad neprovede, dokud oznámení změny nebude o povinný doklad doplněno. Jinak bude ale živnostenský úřad postupovat v případě, že se změna týká rozsahu předmětu podnikání. Nebude-li taková změna doložena příslušným dokladem, „*rozhodne živnostenský úřad v samostatném řízení, že živnostenské oprávnění v rozsahu oznámené změny ohlášením nevzniklo*“¹⁴⁴.

¹⁴² KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 48.

¹⁴³ § 48 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁴⁴ § 49 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Změnu prováděnou z moci úřední (např. změnu bydliště, příjmení atp.) živnostenský úřad do živnostenského rejstříku zapisuje, ale podnikatele o provedeném zápisu neinformuje. Stejně tak tomu bude v případě, kdy si podnikatel svoji oznamovací povinnost nesplnil, ale živnostenský úřad změnu prokazatelně zjistil. Změnu do rejstříku zapíše, aby údaje v rejstříku byly aktuální¹⁴⁵.

Obdobně jako u ohlášení živnosti se i doklady připojené k oznámení změny, o kterých to stanoví zákon, ukládají do živnostenského rejstříku¹⁴⁶.

Předmětem oznámení změny mohou být ve smyslu § 49 odst. 4 živnostenského zákona i odpovědní zástupci, tzn., podnikatel původního zástupce ukončuje, nebo ustanovuje do funkce nového. U nového odpovědného zástupce musí živnostenský úřad ověřit, zda splňuje podmínky provozování živnosti a je-li tomu tak, odpovědného zástupce zapíše do živnostenského rejstříku a o zápisu informuje podnikatele¹⁴⁷. Není-li tomu tak, nebo pokud odpovědný zástupce během provozování živnosti přestal splňovat podmínky dané živnostenským zákonem, nebo jestliže podnikatel nemá ustanoveného odpovědného zástupce, ačkoli ho mít musí, „zahájí živnostenský úřad řízení o pozastavení provozování živnosti podle § 58 odst. 3“¹⁴⁸.

Rovněž při zápisu změny či doplnění do živnostenského rejstříku může dojít k chybě v psaní či jiné zřejmé nesprávnosti nebo může být zápis změny proveden v rozporu se zákonem. Stane-li se tak, živnostenský úřad postupuje obdobně jako u ohlášení živnosti, jak je popsáno výše¹⁴⁹.

3.4.16 Řízení o koncesi

Koncesované živnosti jsou uvedeny v příloze č. 3 živnostenského zákona. Kdo hodlá v koncesované živnosti podnikat, musí živnostenský úřad požádat o vydání koncese. Jak připomíná Kameník¹⁵⁰, žádost musí být podána na tiskopisu vydaném MPO. Úřad o udělení koncese rozhoduje ve správním řízení. Postup tohoto řízení je stanoven v § 50 a následujících živnostenského zákona. Současně se použijí ustanovení správního řádu týkající se žádosti.

¹⁴⁵ § 49 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁴⁶ § 49 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁴⁷ § 49 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁴⁸ Tamtéž.

¹⁴⁹ § 49 odst. 6 a 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁵⁰ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 50.

Po podání žádosti živnostenský úřad posuzuje, zda podání obsahuje formální náležitosti a zda byly připojeny všechny potřebné přílohy podle živnostenského zákona a případně i podle zvláštního právního předpisu. Není-li tomu tak, správní orgán žadatele ve smyslu § 45 odst. 2 správního řádu vyzve k odstranění nedostatků. Přitom musí zvážit, zda je potřebné řízení usnesením přerušit. Pokud by nedostatky odstraněny nebyly, živnostenský úřad řízení o žádosti zastaví¹⁵¹.

Následně se úřad zabývá tím, zda jsou splněny všeobecné i zvláštní podmínky pro provozování živnosti a zkoumá, zda netrvá překážka provozování živnosti¹⁵². Po posouzení žadatele musí obdobně posoudit i odpovědného zástupce¹⁵³. Nesplnění uvedených předpokladů je důvodem pro zamítnutí podané žádosti¹⁵⁴.

U některých koncesí, o nichž tak stanoví příloha č. 3 živnostenského zákona, se musí k udělení koncese vyjádřit příslušný orgán státní správy. Za tímto účelem mu živnostenský úřad v souladu s ustanovením § 52 odst. 1 živnostenského zákona předloží obdrženou žádost o koncesi včetně příloh, které jsou nezbytné pro zaujetí stanoviska tohoto orgánu. Tímto stanoviskem je pak živnostenský úřad vázán. Pokud by příslušný orgán s udělením koncese nesouhlasil, živnostenský úřad musí žádost o koncesi zamítnout¹⁵⁵.

Žádost o koncesi může podat i zahraniční fyzická osoba, která v okamžiku žádosti ještě nedisponuje dokladem prokazujícím udělení dlouhodobého pobytu na území ČR. Takové osobě při splnění ostatních podmínek živnostenský úřad vydá rozhodnutí o udělení koncese, „*ve kterém je vznik oprávnění vázán na doložení dokladu o povolení k pobytu*“¹⁵⁶. Po nabytí právní moci rozhodnutí obdrží zahraniční fyzická osoba prvovýpis obdobně, jako je tomu u ohlášení živnosti (viz kapitola 3.4.12). Doloží-li zahraniční fyzická osoba následně doklad o pobytu v souladu s požadavky živnostenského zákona, živnostenský úřad jí udělí koncesi na dobu povoleného pobytu¹⁵⁷. Nedoloží-li tento doklad, živnostenský úřad do spisu poznamená, že nesplnila podmínky pro vznik živnostenského oprávnění a zapíše tuto

¹⁵¹ § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁵² § 53 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁵³ § 53 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁵⁴ § 53 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 52.

¹⁵⁷ § 53 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

skutečnost do živnostenského rejstříku¹⁵⁸. Řízení ve věci nesplnění podmínek tedy živnostenský úřad nezahajuje¹⁵⁹.

Je-li součástí žádosti o koncesi i požadavek na schválení odpovědného zástupce, pak výrok o schválení odpovědného zástupce bude uveden přímo v rozhodnutí o udělení koncese¹⁶⁰.

Živnostenský úřad také nesmí v rozhodnutí o udělení koncese zapomenout stanovit podmínky provozování živnosti, jsou-li u dané koncese uvedeny v příloze č. 3 živnostenského zákona nebo stanoví-li tak zvláštní právní předpis¹⁶¹.

Proces žádosti o koncesi je úspěšně završen tím, že rozhodnutí o udělení koncese nabylo právní moci a že živnostenský úřad ve stanovené lhůtě živnostenské oprávnění zapsal do živnostenského rejstříku a podnikateli vydal výpis¹⁶².

Nelze vyloučit, že vydaný výpis bude obsahovat chybu v psaní či jinou zřejmou nesprávnost. Pak bude velice pravděpodobné, že stejnou chybu bude obsahovat i rozhodnutí o udělení koncese, protože tyto dokumenty jsou generovány z jednoho informačního systému. Oprava rozhodnutí se provádí v souladu s § 70 správního řádu, přičemž je třeba rozlišovat, zda se opravuje výrok rozhodnutí nebo jiná část rozhodnutí. V prvním případě se vydává opravné rozhodnutí a ve druhém pouze usnesení. Je-li rozhodnutí správné, ale existuje nesoulad mezi rozhodnutím a údaji zapsanými v živnostenském rejstříku nebo se jedná o nesprávnost údajů, jež se rozhodnutí o udělení koncese nedotýkají, živnostenský úřad údaje opraví a zašle podnikateli výpis nebo podle okolností jej o opravě pouze informuje¹⁶³.

3.4.17 Informační povinnost u koncesovaných živností

Informační povinnost u koncesovaných živností je totožná s plněním povinnosti podle § 48 živnostenského zákona. K tomu blíže kapitola 3.4.14.

Ustanovení § 55 živnostenského zákona k uvedené informační povinnosti navíc přidává povinnost informovat orgán, který je příslušný k vydání stanoviska ke koncesi, prakticky

¹⁵⁸ § 53 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁵⁹ HORZINKOVÁ, E. a kol. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 54.

¹⁶⁰ § 53 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁶¹ § 53 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁶² § 54 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁶³ § 54 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

o všech událostech týkající se udělené koncese, jež se promítají v živnostenském rejstříku. U podnikatelů v silniční dopravě, kteří jsou držiteli koncese pro silniční motorovou dopravu, je tato povinnost plněna zcela automatizovaně, neboť živnostenský rejstřík byl propojen s Rejstříkem podnikatelů v silniční dopravě. Automaticky jsou také předávány údaje na Ministerstvo pro místní rozvoj ohledně koncesí pro provádění veřejných dražeb a pro provozování cestovní kanceláře. U těchto tří koncesí tedy živnostenské úřady nemusejí informace sami aktivně zasílat.

3.4.18 Změny údajů uvedených v žádosti o koncesi

Při změně údajů, které byly uvedeny v žádosti o udělení koncese a které byly následně zapsány do živnostenského rejstříku, se postupuje z valné části totožně jako při změně údajů zapsaných do rejstříku na základě ohlášení. V tomto smyslu je tedy možno odkázat na kapitolu 3.4.15.

Jisté rozdíly ve zpracování změn u koncesí však přeci jen existují, vše se řídí ustanovením § 56 živnostenského zákona. Kromě zápisu v rejstříku či výpisu z tohoto rejstříku se podle okolností případu mění i rozhodnutí o udělení koncese. Rozhodnutí se mění vždy, pokud se změny týkají rozsahu předmětu podnikání a podmínek provozování živnosti. Rozhodnutí se mění také, jsou-li měněny pouze již dříve uložené podmínky. Při změně rozhodnutí se postupuje přiměřeně podle § 52 a 53 živnostenského zákona. Po nabytí právní moci změnového rozhodnutí provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku a ve lhůtě do 5 pracovních dní vydá výpis¹⁶⁴.

Pro opravu chybných změnových zápisů platí totéž, co platí pro řízení o udělení koncese (viz kapitola 3.4.16).

3.4.19 Zánik živnostenského oprávnění

Ustanovení § 57 živnostenského zákona stanoví, jakými způsoby může zaniknout živnostenské oprávnění. Zánik živnostenského oprávnění musí obecní živnostenský úřad vždy zapsat do živnostenského rejstříku¹⁶⁵. Nemusí tak činit pouze v případě, že živnostenské oprávnění bylo omezeno na dobu určitou. Po uplynutí doby určité, se záznam

¹⁶⁴ § 56 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁶⁵ § 60 odst. 2 písm. h) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

o platnosti takového oprávnění automaticky ukončí. Jelikož se omezení platnosti živnostenského oprávnění týká především zahraničních fyzických osob ze třetích zemí, jež musejí mít na území ČR povolen pobyt, musí živnostenský úřad o zániku živnostenského oprávnění informovat OAMP Ministerstva vnitra¹⁶⁶.

Podle odstavce 2 výše uvedeného ustanovení živnostenský úřad přijímá oznámení nebo žádosti o změnu koncese zahraničních fyzických osob, kdy předmětem těchto podání je požadavek na prodloužení platnosti živnostenského oprávnění, jehož trvání bylo omezeno na dobu platnosti povoleného pobytu. Živnostenský úřad tyto osoby vyzývá, aby oznámení nebo žádost doplnily o doklad, který prokáže nové povolení k pobytu. Je-li povolení doloženo ve stanovené lhůtě, živnostenský úřad prodlouží platnost živnostenského oprávnění a podnikateli vydá výpis. Není-li povolení doloženo, živnostenské oprávnění zanikne posledním dnem lhůty, která byla stanovena výzvou živnostenského úřadu. O zániku živnostenského oprávnění se vyrozumí OAMP¹⁶⁷.

Týká-li se zánik živnostenského oprávnění koncese, musí živnostenský úřad o zániku informovat ten správní orgán, který vydával stanovisko ke koncesi¹⁶⁸.

O zániku jakéhokoliv živnostenského oprávnění jsou automaticky prostřednictvím informačního systému informovány instituce uvedené v § 48 živnostenského zákona.

3.5 Zrušení živnostenského oprávnění a pozastavení provozování živnosti

Zrušení živnostenského oprávnění

Živnostenské oprávnění může být zrušeno pouze z důvodů uvedených v živnostenském zákoně. Výčet důvodů pro zrušení oprávnění upravuje § 58 živnostenského zákona. Živnostenský úřad o zrušení oprávnění rozhoduje vždy ve správním řízení. Je-li živnostenské oprávnění rušeno pro závažná porušení podle § 58 odst. 2 nebo 3 živnostenského zákona, nesmí živnostenský úřad zapomenout do živnostenského rejstříku zapsat překážku provozování živnosti¹⁶⁹.

¹⁶⁶ § 48 odst. 2 a 55 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁶⁷ § 57 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁶⁸ Tamtéž.

¹⁶⁹ § 60 odst. 2 písm. l) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Pozastavení provozování živnosti

Pozastavení provozování živnosti je vždy vedeno z moci úřední a má „preventivní povahu“¹⁷⁰. Živnostenský úřad o něm rozhoduje vždy ve správním řízení. Důvodem pro pozastavení je to, že podnikatel závažným způsobem porušil či porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese, živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy¹⁷¹.

Pokud jsou předpisy závažně porušovány jen v konkrétní provozovně, ustanovení § 58 odst. 6 živnostenského zákona umožňuje pozastavit živnost pouze v této provozovně tak, aby nebylo ochromeno provozování celé živnosti, pokud je činnost v ostatních provozovnách v pořádku.

Uplyne-li doba pozastavení, bez toho aniž by podnikatel odstranil závadný stav, živnostenský úřad mu živnostenské oprávnění zruší, respektive, jednalo-li se o pozastavení provozování živnosti v provozovně, má živnostenský úřad vzít v úvahu okolnosti daného případu a živnost opětovně pozastavit, anebo živnostenské oprávnění zrušit¹⁷².

3.6 Živnostenský rejstřík

Obecní živnostenský úřad vede údaje o podnikatelích, živnostenských oprávněních a dalších souvisejících informacích v živnostenském rejstříku. Tento rejstřík je informačním systémem veřejné správy. Ustanovení § 60 živnostenského zákona taxativně stanoví, které údaje a jaké doklady se do živnostenského rejstříku zapisují.

Živnostenský rejstřík se dělí na veřejnou a neveřejnou část a výše uvedené ustanovení živnostenského zákona přesně stanovuje jakým způsobem, v jakém rozsahu, a kterým osobám živnostenský úřad poskytuje informace z tohoto rejstříku. Informace poskytuje pouze na základě žádosti, jež musí mít náležitosti podle správního řádu, přičemž podle toho, kdo je žadatelem, buď vyměřuje, nebo nevyměřuje správní poplatek. Žádost je vyřízena

¹⁷⁰ HORZINKOVÁ, E. a kol. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 58.

¹⁷¹ § 58 odst. 2 a 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁷² KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 58 odst. 8.

vydáním výpisu nebo potvrzení z živnostenského rejstříku¹⁷³. Případné nedostatky žádosti se budou řešit v souladu s příslušným ustanovením správního řádu¹⁷⁴.

Obecní živnostenský úřad může také na základě § 60 odst. 6 až 8 živnostenského zákona z veřejné části rejstříku vydat na žádost sestavu. Sestava může obsahovat pouze zákonem stanovené údaje a vydání sestavy podléhá správnímu poplatku. Úřad ji musí vyhotovit do 30 dnů, v případě rozsáhlé sestavy může být lhůta ještě o 30 dnů prodloužena. V případě nevyhovění žádosti, živnostenský úřad žádost rozhodnutím odmítne, případně odmítne vyhovět pouze části žádosti. Při podávání žádosti o vyhotovení sestavy musí žadatel vzít v potaz § 71 odst. 5 živnostenského zákona, tzn., že žádost může podat pouze u úřadu, který je pro vyhotovení sestavy místně příslušný¹⁷⁵.

Z živnostenského rejstříku lze poskytnout pouze údaje, o kterých tak stanoví zákon¹⁷⁶. Nelze tak např. poskytnout telefonní číslo na podnikatele, a to ani osobě, která by mohla prokázat právní zájem na poskytnutí údajů z neveřejné části rejstříku.

Veřejná část je přístupná každému na Portálu živnostenského podnikání, který je dostupný na webové adrese <https://www.rzp.cz/portal/cs/>. Zde je možno zdarma získat elektronický výpis z veřejné části živnostenského rejstříku, který je podepsán elektronickou pečeti MPO.

Údaje z živnostenského rejstříku jsou předávány orgánům uvedeným v § 48 živnostenského zákona a orgánům podle jiného právního předpisu, případně též správnímu orgánu, který údaje potřebuje pro výkon své činnosti¹⁷⁷. Děje se tak převážně elektronickou cestou. Předávání údajů zajišťuje MPO, nikoliv tedy přímo obecní živnostenský úřad.

3.7 Živnostenská kontrola

Obecnímu živnostenskému úřadu přísluší vykonávat v souladu s § 60a až 60d živnostenskou kontrolu. Ta spočívá v povinnosti sledovat, zda a jak podnikatelé, případně i osoby, které živnostenské oprávnění nevlastní, plní povinnosti stanovené:

¹⁷³ § 60 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁷⁴ § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁷⁵ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 60.

¹⁷⁶ § 60 odst. 9 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁷⁷ § 60 odst. 10 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

- živnostenským zákonem;
- ustanoveními zvláštních právních předpisů, které se vztahují na živnostenské podnikání;
- ustanovením § 69a živnostenského zákona;
- podmínkami provozování živnosti, které byly uloženy v rozhodnutí o udělení koncese.

Při výkonu živnostenské kontroly se obecní živnostenský úřad řídí kontrolním řádem¹⁷⁸. S výkonem kontroly také úzce souvisí povinnost daná správnímu orgánu ustanovením § 42 správního řádu, který stanoví, že „*správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci řízení*“. Většina takových podnětů ovšem neobsahuje dostatek informací pro to, aby živnostenský úřad mohl přímo zahájit řízení pro porušení zákona. Skutečnosti v podnětu tvrzené, tak musí živnostenský úřad prověřit živnostenskou kontrolou, a na základě výsledků kontroly pak zahajuje řízení z moci úřední nebo podatele informuje o tom, že důvody pro zahájení řízení neshledal.

Ustanovení § 60d živnostenského zákona dává živnostenskému úřadu pravomoc uložit podnikateli rozhodnutím povinnost, aby odstranil nedostatky, které úřad zjistil při provozování jeho živnosti. Horzinková¹⁷⁹ je toho názoru, že toto opatření lze použít jak v souvislosti s živnostenskou kontrolou (např. po jejím skončení), tak bez souvislosti či návaznosti na živnostenskou kontrolu. Oproti tomu Kameník¹⁸⁰ uvedené právo živnostenského úřadu spojuje s výkonem kontroly, tzn., že jde o odstranění nedostatků zjištěných při kontrole, kdy toto opatření lze využít zejména při ohrožení zdraví nebo majetku osob či ohrožení životního prostředí.

Kontrolní činnost podle zvláštních právních předpisů

Obecní živnostenský úřad aktuálně vykonává kontrolní činnost (někdy také nazývanou jako dozorovou činnost) také podle následujících předpisů:

- kontroluje dodržování povinností při značení lihu a nakládání s lihem podle zákona upravujícího povinné značení lihu (zákon č. 307/2013 Sb., ve znění

¹⁷⁸ zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

¹⁷⁹ HORZINKOVÁ, E. a kol. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 60d.

¹⁸⁰ KAMENÍK, P. a kol. *Živnostenský zákon: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2023, § 60d.

pozdějších předpisů), pokud porušení těchto povinností zjistí při výkonu své jiné působnosti;

- kontroluje dodržování povinností při značení tabákových výrobků podle zákona upravujícího spotřební daně (zákon č. 353/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů);
- vykonává dozor nad dodržováním věcně příslušných ustanovení zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti obchodu a služeb; je správním orgánem příslušným k uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ve smyslu jeho čl. 3 bodu 1;
- vykonává dozor nad dodržováním zákona č. 247/2006 Sb., o omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době, ve znění pozdějších předpisů;
- vykonává dozor podle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, nad dodržováním informačních povinností uložených cestovním kancelářím a cestovním agenturám nařízením EP a Rady (EU) č. 2021/782 o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě;
- vykonává dozor podle zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů, nad plněním povinností uložených cestovním kancelářím a cestovním agenturám nařízením EP a Rady (ES) č. 1107/2006 o právech osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě, a nařízením EP a Rady (ES) č. 2111/2005 o vytvoření seznamu Společenství uvádějícího letecké dopravce, kteří podléhají zákazu provozování letecké dopravy ve Společenství, o informování cestujících v letecké dopravě o totožnosti provozujícího leteckého dopravce a o zrušení článku 9 směrnice 2004/36/ES a rovněž nařízení Komise (EU) č. 273/2010, kterým se mění nařízení (ES) č. 474/2006 o vytvoření seznamu Společenství uvádějícího letecké dopravce, kteří podléhají zákazu provozování letecké dopravy ve Společenství;
- vykonává dozor podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, nad plněním povinností vyplývajících z nařízení EP a Rady (EU) č. 181/2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 v případech porušení cit. nařízení provozovatelem cestovní kanceláře nebo cestovní agentury;

- vykonává dozor podle zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, nad plněním povinností uložených cestovním kancelářím a cestovním agenturám nařízením EP a Rady (EU) č. 1177/2010 o právech cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004;
- vykonává dozor podle zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů;
- vykonává kontrolu dodržování povinností stanovených zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v rozsahu dle tohoto zákona;
- vykonává dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to v rozsahu dle tohoto zákona;
- vykonává kontrolu dodržování povinností stanovených zákonem č. 39/2020 Sb., o realitním zprostředkování a o změně souvisejících zákonů (zákon o realitním zprostředkování), ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu dle tohoto zákona;
- vykonává kontrolní činnost vybraných oblastí se zřetelem k příslušným usnesením vlády ČR.

Zjistí-li živnostenský úřad porušení dodržování povinností při značení lihu a nakládání s lihem a dále při značení tabákových výrobků, bezodkladně tuto informaci oznamuje správci spotřební daně¹⁸¹.

Obdobně postupuje i vůči jiným úřadům, a to při plnění povinnosti podle kontrolního řádu, tj. *„předá svá zjištění o nedostacích příslušnému orgánu, který je oprávněn ve své působnosti činit opatření k nápravě zjištěného stavu nebo ukládat sankce za zjištěné nedostatky“*¹⁸².

¹⁸¹ § 60a odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁸² § 25 odst. 4 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

3.8 Přestupky

Živnostenský zákon v ustanovení § 61 až 63 stanovuje přestupky, kterých se na úseku živnostenského podnikání mohou dopustit fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a právnické osoby.

Přestupky uvedené v § 61 a 63 živnostenského zákona se týkají zde uvedených osob. Z těchto druhů přestupků jsou v praxi nejčastěji projednávány přestupky fyzických a právnických osob za tzv. neoprávněné podnikání, tj. provozování činnosti, která je předmětem živnosti volné nebo řemeslné nebo vázané nebo koncesované, aniž by pro tuto živnost měly živnostenské oprávnění.

Přestupků dle § 62 odst. 1 živnostenského zákona se mohou dopustit pouze podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby, které jsou držiteli živnostenského oprávnění. Jedná se o porušení různých povinností stanovených živnostenským zákonem.

Přestupky dle odstavců 2 a 3 stejného ustanovení se týkají osob, které jsou na území ČR oprávněny dočasně poskytovat služby na základě čl. 56 a následujících Smlouvy o fungování EU, tzn., že na území ČR nemají vyřízeno živnostenské oprávnění, ale podnikají na základě podnikatelského oprávnění vydaného v jiném členském státě EU (případně EHP nebo Švýcarska).

Všechny výše uvedené přestupky projednává obecní živnostenský úřad v postavení prvostupňového orgánu¹⁸³. Uložené pokuty také vybírá, a v případě nezaplacení je i vymáhá, a to podle příslušných ustanovení daňového řádu¹⁸⁴.

Úřední osoby, které provádějí úkony správního orgánu v řízení o přestupku podle živnostenského zákona nebo podle jiného zvláštního právního předpisu, musejí plnit stanovené kvalifikační požadavky¹⁸⁵. Je tomu tak mimo jiné z toho důvodu, že za přestupky mohou být ukládány „i velmi vysoké pokuty srovnatelné s výší peněžitých trestů za trestné činy, o kterých rozhodují právně vzdělaní soudci“¹⁸⁶.

¹⁸³ § 64 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁸⁴ HORZINKOVÁ, E. a kol. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 64.

¹⁸⁵ § 111 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁸⁶ BOHADLO, D. a kol. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 111.

Přestupky podle zvláštních právních předpisů

Obecnímu živnostenskému úřadu dále přísluší projednávat přestupky podle zvláštních právních předpisů, jejichž výčet je uveden výše v kapitole 3.7. Jedinou výjimkou z uvedeného výčtu je zákon o ochraně spotřebitele, u kterého zákonodárce omylem při novelizaci vypustil obecní živnostenský úřad ze seznamu orgánů, jež mohou postihovat porušení ochrany spotřebitele. Nicméně tento omyl má být napraven při další novelizaci.

3.9 Součinnost orgánů státní správy

Ustanovení § 68 živnostenského zákona stanoví orgánům, jež vykonávají kontrolu podle zvláštních předpisů, povinnost zasílat živnostenským úřadům opis rozhodnutí, kterým podnikatele potrestaly za závažné porušení zvláštních předpisů. Na základě obdržení rozhodnutí živnostenský úřad provede zápis uložené pokuty do živnostenského rejstříku¹⁸⁷.

Živnostenský úřad má zase povinnost informovat ostatní dozorové orgány o porušování právních předpisů spadajících do jejich gesce, pokud takovou skutečnost zjistí při své činnosti¹⁸⁸. Prakticky totožnou povinnost stanoví i kontrolní řád, jak již bylo uvedeno výše¹⁸⁹.

3.10 Vybrané písemnosti doručované správnímu orgánu

Správnímu orgánu jsou v rámci jeho úřední činnosti doručovány různé druhy písemností. Oprávněná úřední osoba musí umět rozpoznat, o jaký druh písemnosti se jedná a musí vědět, jak s danou písemností nakládat. Mezi nejčastěji doručované písemnosti, se kterými úředník pracuje, patří podání, žádost a podnět. Základní pravidla pro zacházení s uvedenými písemnostmi stanoví správní řád. Specifická pravidla pro jejich vyřizování pak většinou stanoví zvláštní právní předpis (zejména u podání a žádostí).

¹⁸⁷ § 60 odst. 2 písm. m) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁸⁸ § 68 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁸⁹ § 25 odst. 4 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

Podání

Obecným pojmem „podání“, jak konstatuje Potěšil¹⁹⁰, je možno označit každou písemnost, jež je určena správnímu orgánu. Podání se vždy posuzuje podle svého obsahu, a nikoliv podle toho, jak je označeno. Podstatné je, aby bylo učiněno u věcně a místně příslušného správního orgánu.

Podání ve smyslu § 37 správního řádu vůči správnímu orgánu činí fyzické či právnické osoby. Jejich podání musí obsahovat nezbytné náležitosti a může být učiněno pouze předepsaným způsobem.

Má-li podání nedostatky či jiné vady, pomůže správní orgán podateli nedostatky či vady odstranit na místě, nebo v případě distančních podání podatele vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu¹⁹¹. Lhůta musí být stanovena vždy konkrétně, počtem dní, měsíců, uvedením konkrétního data apod.

Podle názoru Potěšila¹⁹² by výzva měla obsahovat poučení o tom, co se stane, pokud nedostatky či vady podání nebudou ve stanovené lhůtě odstraněny. Co se týče stanovení lhůty pro odstranění nedostatků, odkazuje na § 39 správního řádu, které řeší určení lhůty usnesením. Fiala¹⁹³ vyjadřuje názor, že správní orgán sice může určit lhůtu usnesením, měl by však zvažovat, zda je nutné tohoto formálního postupu využít. Což rozvádí na příkladu nedostatků žádosti. Má-li žádost (tedy podání) jednoduché, tudíž snadno odstranitelné vady, jeví se vydání usnesení jako neúčelné, zbytečně formální, kdy výsledkem není urychlení řízení ale jeho zdržení. V praxi může být účelnější stanovit lhůtu k odstranění nedostatků/vad přímo ve výzvě správního orgánu. Je třeba ale mít na paměti, že pouze lhůta stanovená usnesením je pro účastníka řízení závazná. Obdobně se k problematice vydávání usnesení, respektive jeho nevydávání vyjadřuje Kopecký¹⁹⁴. Lhůta se určí usnesením podle toho, zda je to v řešené věci potřebné. Je-li rychlost řízení v zájmu účastníka, je vhodnější stanovit lhůtu neformálně. Přitom upřesňuje, že lhůtu stanovenou usnesením lze na požádání prodloužit, kdežto u lhůty stanovené neformálním způsobem, tj. ne usnesením, není nutné

¹⁹⁰ POTĚŠIL, L. a kol. *Správní řád. Komentář*. C. H. Beck, 2015, s. 200-201.

¹⁹¹ Tamtéž, s. 206.

¹⁹² Tamtéž.

¹⁹³ FIALA, Z. a kol., *Správní řád: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2020, § 39.

¹⁹⁴ KOPECKÝ, M. a kol. *Správní řád: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 39 odst. 1.

žádat o prominutí lhůty ve smyslu § 41 správního řádu, pokud byl úkon proveden opožděně. Byla-li lhůta stanovena pouze písemnou výzvou, musí správní orgán zajistit, aby se tato skutečnost negativně neprojevila na zákonnosti rozhodnutí¹⁹⁵.

Správní řád v § 37 nestanovuje postup správního orgánu pro případ, že podatel nedostatky či vady podání neodstraní. Touto problematikou se zabýval poradní sbor ministra vnitra ve svém závěru č. 50, v němž zvažoval různé varianty nedostatků a vad podání¹⁹⁶. Na základě tohoto závěru lze konstatovat, že pokud ve stanovené lhůtě nebyly odstraněny podstatné nedostatky či vady podání, správní orgán se jím nebude zabývat. Nicméně je nezbytné, aby o tom byl podatel předem poučen, tzn. ve výzvě správního orgánu.

Jak uvádí Fiala¹⁹⁷ následky neodstranění nedostatků a vad podání naopak řeší správní řád např. u žádosti (viz níže), dále v § 139 odst. 2, který říká, že „*jestliže žadatel o předběžnou informaci neodstraní vytýkané vady svého podání, správní orgán předběžnou informaci bez dalšího neposkytne*“, a také v § 155 odst. 3, kde je uvedeno, že „*pokud správní orgán shledá, že nelze vydat vyjádření nebo osvědčení, provést ověření nebo učinit sdělení, je povinen o tom na požádání písemně uvědomit dotčenou osobu a sdělit důvody, které k tomuto závěru vedly*“¹⁹⁸.

Žádost

V případě žádosti ve smyslu § 44 odst. 1 správního řádu je řízení vždy zahájováno z podnětu účastníka a je zahájeno dnem, kdy byla žádost doručena správnímu orgánu, a je tomu tak i v případě, že žádost trpí vadami¹⁹⁹. Žádost je současně „podáním“, a proto musí mít stejné obsahové náležitosti jako podání a většinou i náležitosti podle zvláštních zákonů²⁰⁰.

Pokud správní orgán shledá, že podaná žádost má nedostatky nebo trpí jinými vadami, postupuje obdobně jako u podání, tzn., že pomůže žadateli odstranit nedostatky na místě

¹⁹⁵ PRŮCHA, P. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2019, § 39.

¹⁹⁶ MINISTERSTVO VNITRA. *Závěr č. 50 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 12. 2006*.

¹⁹⁷ FIALA, Z. a kol., *Správní řád: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2020, § 37.

¹⁹⁸ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁹⁹ FIALA, Z. a kol., *Správní řád: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2020, § 44.

²⁰⁰ Tamtéž, § 45.

nebo mu zašle výzvu k jejich odstranění²⁰¹. Výzva musí obsahovat přiměřenou lhůtu pro odstranění nedostatků a poučení o tom, že nebudou-li nedostatky podání odstraněny, nezbude správnímu orgánu než, řízení o žádosti zastavit²⁰². Jak uvádí Kopecký²⁰³, stanovení lhůty nemusí mít formu usnesení, postačí ji stanovit výzvou, přičemž lhůtu lze i prodloužit. Při vydávání výzvy musí správní orgán zvážit, zda řízení o žádosti současně přeruší, aby poté co bude žádost doplněna, stihnul v zákonné lhůtě vydat rozhodnutí²⁰⁴.

Jak připomíná Kopecký²⁰⁵, podání žádosti neznamená, že správní orgán bude vždy řízení o žádosti ukončovat vydáním rozhodnutí. To může být ukončeno jiným způsobem podle zvláštního zákona např. vydáním osvědčení, tzn. úkonem dle části čtvrté správního řádu. Pokud by ale existoval důvod pro nevyhovění žádosti, bude správní orgán o žádosti rozhodovat podle části druhé správního řádu, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

Žadatel má také právo předmět své žádosti zúžit nebo vzít žádost zpět²⁰⁶. V případě zpětvzetí žádosti správní orgán řízení zastaví²⁰⁷. Pokud by žadatel požadoval předmět řízení naopak rozšířit, musel by se změnou souhlasit správní orgán, který by o změně obsahu podání rozhodoval usnesením za podmínek stanovených § 41 odst. 8 správního řádu²⁰⁸.

Podnět

Podněty, tj. různá oznámení, vůči správnímu orgánu činí zejména fyzické i právnické osoby, jiné správní orgány, orgány policie či obecní policie²⁰⁹. Obsahem podnětu je obvykle upozornění na porušení nebo porušování právních předpisů, jež správní orgán dozoruje. Účelem podnětu pak je, aby jej správní orgán prověřil a v případě, že je podnět důvodný, zahájil řízení z moci úřední²¹⁰.

²⁰¹ FIALA, Z. a kol., *Správní řád: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2020, § 45.

²⁰² Tamtéž.

²⁰³ KOPECKÝ, M. a kol. *Správní řád: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 45 odst. 2.

²⁰⁴ § 45 odst. 2 ve spojení s 64 odst. 1 písm. a) a 65 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

²⁰⁵ KOPECKÝ, M. a kol. *Správní řád: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 44 odst. 1.

²⁰⁶ § 45 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

²⁰⁷ § 66 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

²⁰⁸ PRŮCHA, P. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2019, § 45.

²⁰⁹ FIALA, Z. a kol., *Správní řád: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2020, § 42.

²¹⁰ Tamtéž.

Podnět je sice podáním, ale není podáním/žádostí ve smyslu správního řádu a nemusí obsahovat povinné náležitosti podání²¹¹. Podnět může být i anonymní a může být učiněn např. jen ústně, telefonicky či e-mailem²¹².

Doručení podnětu automaticky neznamená, že správní orgán bez dalšího ověření zahájí řízení z moci úřední²¹³. V podnětu tvrzené skutečnosti bude muset správní orgán ve většině případů nejprve ověřit a na základě takto získaného výsledku teprve posoudit, zda existuje důvod pro zahájení řízení z moci úřední²¹⁴.

Podatel podnětu má právo na informaci, zda správní orgán řízení z moci úřední zahájil, nebo že k takovému kroku důvody neshledal, případně, že správní orgán podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu²¹⁵. Správní orgán mu tuto informaci musí poskytnout ve lhůtě 30 dnů od obdržení podnětu, pokud podatel o takovou informaci požádal, nicméně správní orgán může z vlastní vůle podatele informovat i pokud tento o sdělení informace v podnětu nepožádal²¹⁶.

²¹¹ KOPECKÝ, M. a kol. *Správní řád: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 42.

²¹² Tamtéž.

²¹³ FIALA, Z. a kol. *Správní řád: Praktický komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2020, § 42.

²¹⁴ Tamtéž.

²¹⁵ § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

²¹⁶ KOPECKÝ, M. a kol. *Správní řád: Komentář*. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer, 2022, § 42.

4 Praktická část práce

V praktické části práce je provedena případové studie na Městském úřadu Jeseník, Odboru obecní živnostenský úřad, který vykonává správní činnosti na úseku zemědělského a živnostenského podnikání. Na základě dostupných podkladů z tohoto úřadu byla provedena analýza vykonávaných správních činností včetně posouzení efektivity prováděných postupů, dále byl statistickými metodami zjištěn vývoj počtu podnikatelů, četnost jednotlivých druhů podání nebo úkonů, zhodnocen vývoj v posledním období a následně byla provedena syntéza získaných poznatků a navrženy metodické postupy pro jednotlivé úkony, které lze využít jako směrodatné vodítko pro úředníky vykonávající výše zmíněné správní činnosti. Vzhledem k obsáhlosti vykonávaných činností byla pozornost zaměřena na registrační činnost úřadu.

4.1 Základní údaje o správním orgánu

Název: Městský úřad Jeseník, Odbor obecní živnostenský úřad

Sídlo: Masarykovo nám. 167/1, Jeseník, 790 01

Pracoviště: Karla Čapka 1147/10, Jeseník, 7900 01

Kontakty: datová schránka: vhwbw9; email: zivnost@jesenik.cz, tel. 584 498 466

Počet zaměstnanců: 6

- 1 vedoucí odboru;
- 1 referent pro správní a přestupková řízení;
- 2 referenti pro registrační činnosti;
- 2 referenti pro kontrolní činnosti.

Správní obvod: vymezen územím okresu Jeseník.

Počet obyvatel správního obvodu²¹⁷: 35 471.

²¹⁷ ČSÚ – ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vše o území VDB. Okres Jeseník, 2021.*

4.2 Analýza počtu zemědělských podnikatelů

Zemědělskými podnikateli jsou osoby, které vlastní osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele. Za okres Jeseník tuto evidenci vede MěÚ Jeseník, Odbor obecní živnostenský úřad. Údaje o počtu podnikatelů zachycuje tabulka 1.

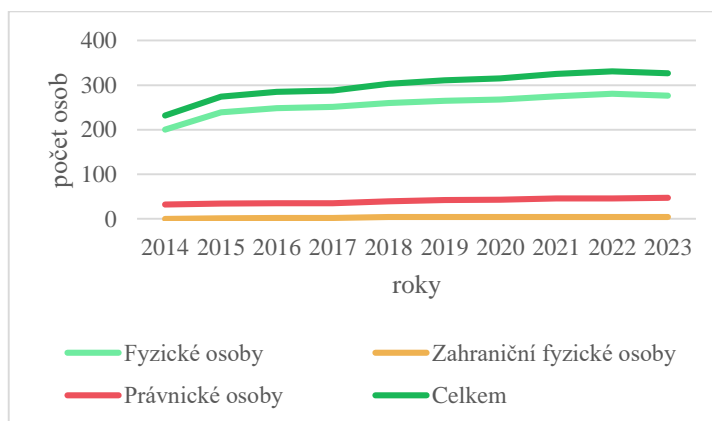
Tabulka 1 Vývoj počtu zemědělských podnikatelů v okrese Jeseník v letech 2014 až 2023

Počet zemědělských podnikatelů	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fyzické osoby	200	239	248	251	260	265	268	275	281	276
Zahraniční fyzické osoby	0	1	2	2	4	4	4	4	4	4
Právnícké osoby	32	34	35	35	39	42	43	46	46	47
Celkem k 31.12. daného roku	232	274	285	288	303	311	315	325	331	327

Zdroj: vlastní zpracování, MěÚ Jeseník

Výše uvedené počty zemědělských podnikatelů představují tzv. okamžikové časové řady. U okamžitých časových řad se sleduje hodnota ukazatele v daném čase (Budíková a kol., 2012, s. 259). Hodnotou ukazatele je počet podnikatelů a časovým krokem je jeden rok. Pro zobrazení časových řad byl v daném případě zvolen spojnicový graf. Za pomoci grafu 1 je možné provést vizuální analýzu časových řad a rozpoznat dlouhodobou tendenci v průběhu jednotlivých řad.

Graf 1 Počet zemědělských podnikatelů

Zdroj: vlastní zpracování

Analýza časových řad (počty podnikatelů)

Pro analýzu výše uvedených časových řad budou využity jejich základní dynamické charakteristiky²¹⁸:

- Absolutní přírůstek (první diference): $\Delta y_i = y_i - y_{i-1}, i = 2, \dots, n;$ (1)

- Průměrný absolutní přírůstek: $\bar{\Delta} = \frac{\sum_{t=2}^n \Delta y_t}{n-1} = \frac{y_n - y_1}{n-1};$ (2)

- Prostý koeficient růstu: $k_i = \frac{y_i}{y_{i-1}}, i = 2, \dots, n;$ (3)

- Relativní přírůstek: $\delta_i = \frac{\Delta y_i}{y_{i-1}} = k_i - 1, i = 2, \dots, n;$ (4)

- Průměrný koeficient růstu: $\bar{k} = \sqrt[n-a]{\frac{y_n}{y_1}}, a = 1,$ (5)

kde n je počet pozorování, y je sledovaný ukazatel v čase t_1, t_2, \dots, t_n , neboli y_i v čase t_i .

Uvedené charakteristiky budou ještě doplněny o tzv. bazický index, který umožní porovnat stav na začátku sledovaného období se stavem vybraného následujícího roku. Ten se vypočítá jednoduše jako podíl hodnoty roku vybraného a hodnoty roku výchozího.

Výpočet výše uvedených ukazatelů, týkajících se počtu zemědělských podnikatelů, je uveden v příloze 1. Výsledné charakteristiky časových řad a rovněž tak grafické znázornění uvedené výše lze interpretovat následovně.

Vývoj počtu zemědělských podnikatelů

V období let 2014 až 2023 v evidenci zemědělského podnikatele, která je vedena za okres Jeseník, celkem přibylo 95 podnikatelů. Z toho 76 fyzických osob, 4 zahraniční fyzické osoby a 15 právnických osob. Oproti roku 2014 se celkový počet zemědělských podnikatelů navýšil na 141 %. Není-li brán v potaz zanedbatelný počet zahraničních fyzických osob, tak v případě fyzických osob evidence narostla na 138 % a u právnických osob na 147 %.

Vývoj přírůstků v jednotlivých letech

Z výpočtu přírůstků vyplývá, že nejvíce zemědělských podnikatelů, tj. 42 subjektů, přibylo v roce 2015. Na tomto nárůstu se výraznou měrou podílejí fyzické osoby, a to počtem 39 nově zaevidovaných. Důvodem nárůstu byl záměr těchto osob čerpat přímé platby, které

²¹⁸ BUDÍKOVÁ, M. a kol. *Průvodce základními statistickými metodami*. Grada, 2012. s. 262.

poskytuje Státní zemědělský intervenční fond, kdy pro získání této platby musela být splněna základní podmínka, tj. že osoba je aktivním zemědělcem, jinými slovy držitelem osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele.

Úbytek podnikatelů v evidenci nastal pouze v roce 2023. Tato výjimka z jinak rostoucího trendu je dána tím, že v roce 2023 byly podnikajícím fyzickým osobám povinně zavedeny datové schránky. Z tohoto důvodu fyzické osoby, které zemědělskou činnost aktivně nevykonávaly, požádaly o vyřazení z evidence zemědělského podnikatele, čímž došlo k zneplatnění zřízené datové schránky.

Nebýt těchto dvou nestandardních roků, tak z časových řad lze vypožorovat, že roční přírůstky podnikatelů se pohybují mezi 1 až 5 %. Přírůstek fyzických osob každoročně činí 1 až 4 %. Přírůstek právnických osob v jednotlivých letech je více nahodilý a nepřekračuje rozmezí 0 až 11 %.

Průměrný přírůstek podnikatelů

Dle provedených statistických výpočtů přibude v evidenci zemědělského podnikatele každoročně průměrně 10,6 podnikatelů, z toho 8,4 fyzických osob a 1,7 právnických osob. V průměru se každý rok počet fyzických osob zvýší o 3,6 %, počet právnických o 4,4 % a celkový počet zemědělců o 3,9 %.

Vývojový trend

Co se týče vývoje počtu zahraničních fyzických osob, tak ten je od roku 2018 konstantní.

Počet evidovaných právnických osob má rostoucí trend, stejně tak rostoucí je počet osob fyzických, až na výjimku v roce 2023, kdy došlo k vyřazení neaktivních podnikatelů z evidence (viz výše).

4.3 Analýza počtu podání na úseku EZP

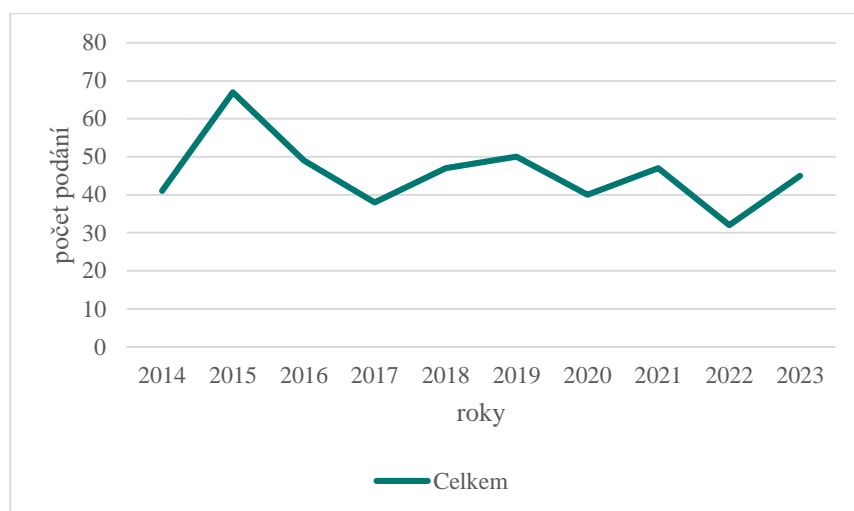
Níže zobrazená tabulka 2 a grafické znázornění 2 a 3 zachycuje počet podání učiněných na MěÚ Jeseník v souvislosti s vedením evidence zemědělského podnikatele. Vzhledem k počtu podání je tato agenda pro obecní živnostenský úřad marginální záležitostí.

Tabulka 2 Vývoj počtu podání na úseku EZP v okrese Jeseník v letech 2014 až 2023

Počet podání EZP	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Žádost o zápis do EZP	15	39	16	9	17	18	11	21	7	11
Změny v EZP	11	13	13	13	22	21	15	18	16	6
Přerušeni zem. výroby	6	6	6	7	4	7	7	3	2	9
Zahájení po přerušení	0	3	2	1	1	0	1	1	1	3
Vyřazení z EZP	9	6	9	7	2	3	5	3	6	15
Žádost o výpis z EZP	-	-	3	1	1	1	1	1	0	1
Celkem	41	67	49	38	47	50	40	47	32	45

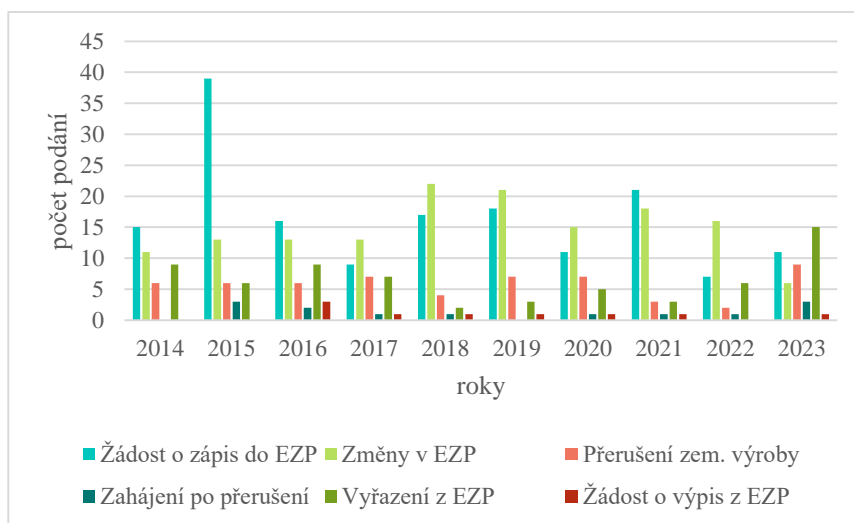
Zdroj: vlastní zpracování, MěÚ Jeseník

Graf 2 Celkový počet podání na úseku EZP (MěÚ Jeseník)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3 Počet podání na úseku EZP (MěÚ Jeseník)

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedené počty jednotlivých druhů podání představují intervalové časové řady. Pro účely této práce postačí provést analýzu výše uvedených grafů 2, 3 a spočítat aritmetický průměr intervalové časové řady, který se spočítá podle vzorce²¹⁹:

$$\bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i, \quad (6)$$

kde y je analyzovaný ukazatel, i je časová proměnná s celkovým počtem pozorování n .

Průměrný počet podání

Z výpočtu aritmetických průměrů intervalových časových řad provedených v příloze 1, které se týkají evidence zemědělského podnikatele, vyplývá, že na MěÚ Jeseník, Odbor obecní živnostenský úřad, je každým rokem průměrně doručeno 45,6 podání (tj. měsíčně cca 4 podání). Z toho jsou jednotlivé druhy podání zastoupeny následovně:

Tabulka 3 Průměrný počet podání EZP

Druhy podání	Průměrný počet podání za 1 rok
Žádost o zápis do EZP	16,4
Změny v EZP	14,8
Vyřazení z EZP	6,5
Přerušeni zem. výroby	5,7
Zahájení po přerušeni	1,3
Žádost o výpis z EZP	1,1

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj počtu podání

Nejvíce žádostí o zápis do evidence bylo podáno v roce 2015. Důvody nárůstu v tomto roce jsou popsány výše u vývoje přírůstků podnikatelů v jednotlivých letech (kapitola 4.2). Naopak nejvíce žádostí o vyřazení z EZP bylo podáno v roce 2023 z důvodu, jak již bylo popsáno výše, zavedení datových schránek všem podnikajícím fyzickým osobám. Počty podání v ostatních letech oscilují kolem průměrných hodnot. To samé platí o pro ostatní druhy podání.

²¹⁹ BUDÍKOVÁ, M. a kol. *Průvodce základními statistickými metodami*. Grada, 2012. s. 261.

4.4 Analýza správních činností a postupů na úseku EZP

Vedení evidence zemědělského podnikatele je na MěÚ Jeseník svěřeno úseku registrace obecního živnostenského úřadu, který zastávají dva referenti. Jejich práci schvaluje a kontroluje vedoucí odboru. Výčet činností, které jsou s evidencí spojeny, je uveden v kapitole 3.2.2. Primárně se jedná o příjem podání podnikatelů a avíz z jiných informačních systémů a jejich následné zpracování.

Příjem a zpracování podání

Úřad přijímá podání všemi způsoby dle správního řádu, především se ale jedná o podání přijímaná na přepážce, tj. osobně od klienta. Jedná se o žádosti o zápis do evidence zemědělského podnikatele, oznámení o změně údajů v evidenci zapsaných, oznámení o přerušení provozování zemědělské výroby a oznámení o pokračování v této výrobě, žádosti o vydání výpisu či potvrzení z této evidence, žádosti o vyřazení z evidence zemědělského podnikatele a oznámení právních nástupců o pokračování v podnikání po zemřelém podnikateli. Jak je vidno z výše uvedené tabulky 2, oznámení právního nástupce o pokračování v podnikání nebylo za posledních 10 let učiněno.

Podání učiněná na místě

Nejprve je ověřena totožnost klienta. Poté je s klientem vyplněn formulář, a to ručně, případně jej může úředník vyplnit v PC. Autorem příslušných formulářů je MZe. Jsou vytvořeny ve formátu DOC. Struktura formuláře není pro vyplnění v počítači zrovna optimální, a proto ruční vyplnění může být paradoxně rychlejší. Výhodou podání učiněného na místě je, že úředník ihned zkontroluje jeho náležitosti dle § 37 odst. 2 správního řádu. Použití formuláře zajistí, že budou vyplněny i náležitosti žádosti dle § 2f zákona o zemědělství. Podléhá-li žádost správnímu poplatku, klient je vyzván, aby jej v pokladně zaplatil. Poté úředník podání zaeviduje do spisové služby úřadu. Je-li předmětem podání přerušení zemědělské výroby, zahájení po přerušení, oznámení změny či žádost o vyřazení z EZP, tak dle vnitřních pravidel obecního živnostenského úřadu může referent rovnou přistoupit ke zpracování podání v informačním systému EZP, provést příslušný zápis, vyhotovit podnikateli výstupní dokument a na místě mu jej předat. Rovněž žádosti o výpisy z EZP jsou vyřizovány rovnou na místě. Pokud je ale předmětem žádosti zápis nového podnikatele do evidence, tak klient po podepsání žádosti pouze obdrží kopii podání s otiskem podacího razítka úřadu a odchází. Tuto žádost referent zpracovává až následně.

V průběhu zpracování žádosti o zápis do EZP referent ověří, zda žadatel splňuje podmínky dané § 2e odst. 1 zákona o zemědělství. Je-li vše v pořádku, úředník pořídí údaje do EZP a vytiskne pracovní osvědčení o zápisu podnikatele do EZP. Žádost a vyhotovené pracovní osvědčení předá referent ke kontrole vedoucímu odboru. Po odsouhlasení vedoucím referent provede zápis žadatele do EZP, vyhotoví osvědčení a v souladu se správním řádem mu jej zašle. Veškeré úkony související se zpracováním žádosti o zápis probíhají v řádu dní, zákonná lhůta 30 dní pro vyhotovení osvědčení je vždy s velkým předstihem dodržena. Po vyřízení podání je provedena kompletace spisu, uzavření spisu ve spisové službě a fyzický spis je uložen do registrační lístkovnice.

Podání učiněná distančním způsobem

Veškerá uvedená podání mohou podnikatelé činit také dálkově, a to buď písemně poštou, nebo elektronicky na emailovou adresu podatelny úřadu anebo v dnešní době nejčastěji používaným způsobem, tj. prostřednictvím datové schránky. Takto doručená podání přebírá živnostenský úřad z podatelny MěÚ, která podání již zaevidovala do spisové služby. Určený pracovník živnostenského úřadu v případě elektronických podání provede konverzi podání do listinné podoby. Následně vedoucí odboru určí zpracovatele podání, tj. referenta registračního úseku. Referent zkontroluje, zda má podání/žádost náležitosti dle § 37 odst. 2 a případně i dle § 45 odst. 1 správního řádu a dále také náležitosti, jež vyžaduje zákon o zemědělství. Pokud tomu tak není, podatele vyzývá k odstranění nedostatků či doplnění podání. Má-li podání všechny potřebné náležitosti, nebo byly-li závady odstraněny, referent dále postupuje shodně jako u podání učiněného na místě. Výstupní dokument z EZP je posláze podateli vypraven v souladu se správním řádem. Po doručení písemnosti referent stejně jako u výše popsaného postupu kompletuje a uzavírá spis a ukládá jej do registrační lístkovnice.

Avíza z informačních systémů veřejné správy

Do informačního systému EZP jsou doručovány zprávy (avíza) o změnách, které byly zapsány v jiných informačních systémech veřejné správy. Jedná se o změny referenčních údajů zapisovaných v základních registrech, v agendovém informačním systému evidence obyvatel, v obchodním rejstříku a v agendovém informačním systému cizinců. Referenti takto došlá avíza prověřují v tom smyslu, zda se změny dotýkají údajů vedených v EZP. Pokud ano, došlé avízo zaevidují ve spisové službě a následně změnu zapíší do EZP. Podle toho, zda si podnikatel v minulosti požádal o vydávání změnových osvědčení, po zápisu

změny vystaví změnové osvědčení a zašlou jej podnikateli. Po doručení osvědčení opět následuje uzavření spisu ve spisové službě a jeho uložení do registru.

4.5 Efektivita správních činností na úseku EZP

Pro účely této práce je podstatné zaměřit se na efektivitu vykonávaných postupů, tzn. především na rychlost a zákonnost vyřizování jednotlivých věcí, a dále na skutečnost, zda zavedenými postupy nedochází k zbytečným průtahům a zatěžování klientů.

4.5.1 Posouzení procesu žádosti o zápis do EZP

Žádost nabíraná na místě má formu tiskopisu vytištěného z aplikace Word. Tiskopis vyplní klient ručně, případně jej za něj ručně, nebo v PC, vyplní úředník. Ruční vyplňování lze v současné době považovat za jistý archaismus. Aktuálním trendem nepochybně je, aby klient pouze prokázal totožnost a ve zbytku byl úředníkem obsloužen. Z analýzy informačního systému EZP vyplynulo, že žádost, vyplněnou potřebnými údaji, lze vytisknout přímo v tomto informačním systému. Údaje o klientovi, které se do aplikace vyplní pro účely tisku žádosti, lze poté bezprostředně využít pro zápis osoby do EZP. Tato funkcionalita byla pracovníky živnostenského úřadu opomenuta nejspíše proto, že byla do informačního systému zavedena až posléze a v souvislosti s dalšími (důležitějšími) změnami. Pro úředníky je typické, že jsou „uvězněni“ v zaběhnutých stereotypech a že jsou postiženi tzv. „provozní slepotou“. Zavedení novinky ve formě tisku žádosti přímo ze systému EZP, která nebyla důraznějším způsobem ze strany MZe prezentována, tak mohlo poměrně snadno zapadnout v porovnání se silou zaběhnutých rutinních postupů.

Žádost o zápis do EZP není vyřizována na místě. Před vydáním osvědčení je žádost předávána ke kontrole vedoucímu. Žádost bývá vyřízena obvykle druhý pracovní den, případně maximálně v řádu dní. Lhůta daná zákonem pro vyřízení žádosti činí 30 dní. Žádosti jsou tedy vyřizovány v minimální lhůtě, lze tedy konstatovat, že tento proces je zcela jistě efektivní. Nicméně je v daném procesu možno zvážit, zda krok, který spočívá v předání spisu ke kontrole vedoucímu, je opravdu nezbytně nutný. Posouzení podmínek pro vstup do zemědělského podnikání je poměrně jednoduchou záležitostí. V naprosté většině případů dokáže splnění podmínek referent posoudit při náběru a zpracování žádosti. Za tímto účelem by mohla být vytvořena jakási karta nebo tabulka úkonů, které je v souvislosti se zpracováním podání třeba provést. Tak by měl referent jistotu, že na žádný potřebný úkon

nezapomněl. Žádost by tak mohla být zpracována přímo na místě a klient by si ihned odnesl osvědčení o zápisu do EZP. Vedoucí by spis žádosti mohl zkontrolovat až ex post. Celý proces by tak byl zefektivněn a klient (nová fyzická osoba) by nemusel čekat na to, až mu průkaz podnikatelského oprávnění přijde domů poštou.

Návrh na zefektivnění procesu žádosti o zápis do EZP

Doporučením k procesu vyplňování žádosti je, aby údaje o žadateli byly vyplňovány přímo v informačním systému EZP, kde lze poté vytisknout vyplněnou žádost, kterou klient pouze zkontroluje a podepíše.

Doporučením k procesu zpracování žádosti je, aby žádosti především fyzických osob byly referenty zpracovávány na místě a aby zpracování žádostí vedoucí kontroloval až posléze. Nový zemědělský podnikatel, by tak ihned disponoval osvědčením o zápisu do EZP.

4.5.2 Posouzení procesů změny údajů, vyřazení z EZP a výpisů z EZP

Změny spočívající v přerušení provozování zemědělské výroby, znovuzahájení či oznámení jiných změn v evidenci jsou ve většině případů vyřizovány na počkání. Podnikatel si tedy rovnou odnáší vyrozumění o zápisu změn do EZP nebo změnové osvědčení. Tím se ušetří proces s následným vypravováním a doručováním, kdy je třeba spis vést stále v patrnosti. Vyřízení věci na počkání není vhodné použít v případě, že se vytvoří čekající fronta klientů, nebo pokud referent potřebuje upřednostnit zpracování jiné věci např. z důvodu končící zákonné lhůty. Proces změnových zápisů z podnětu podnikatele, kdy je v naprosté většině případů vydán výstupní dokument na počkání, je z pohledu efektivity ideální. Efektivitu tohoto procesu „kazí“ pouze vyplňování wordovského formuláře. Ke změnovým procesům bohužel MZe žádný online tiskopis nenabízí. I zde se ale nabízí možnost jistého zefektivnění. V aplikaci spisová služba je totiž možno připravit vzory tiskopisů, při jejichž tisku se využijí data zapsaná ve spisové službě.

V případě změnového podání by tedy napřed mohl být tento dokument pořízen do spisové služby a příslušný formulář vytisknut až následně, čímž by ve formuláři došlo automaticky k vyplnění alespoň základních identifikačních údajů podatele.

Pro žádost o vyřazení z EZP a pro žádost o výpis z EZP, kdy referenti vydávají rozhodnutí či výpis rovněž na počkání, platí to samé, co u změnových zápisů, včetně doporučení o tisku

předpřipravené žádosti z aplikace spisová služba, čemuž ovšem musí předcházet nastavení příslušných parametrů ve spisové službě.

Návrh na zefektivnění procesů

Nastavit v aplikaci spisová služba parametry propojení mezi formuláři a údaji vedenými ve spisové službě a usnadnit tak vyplňování a tisk podání přijímaných na místě.

4.6 Analýza počtu živnostenských podnikatelů

MěÚ Jeseník, Odbor obecní živnostenský úřad vede živnostenský rejstřík za svůj správní obvod, kterým je okres Jeseník. Počet držitelů živnostenských oprávnění zobrazuje tabulka 4. Počet podnikatelů byl zaznamenán vždy ke konci daného roku.

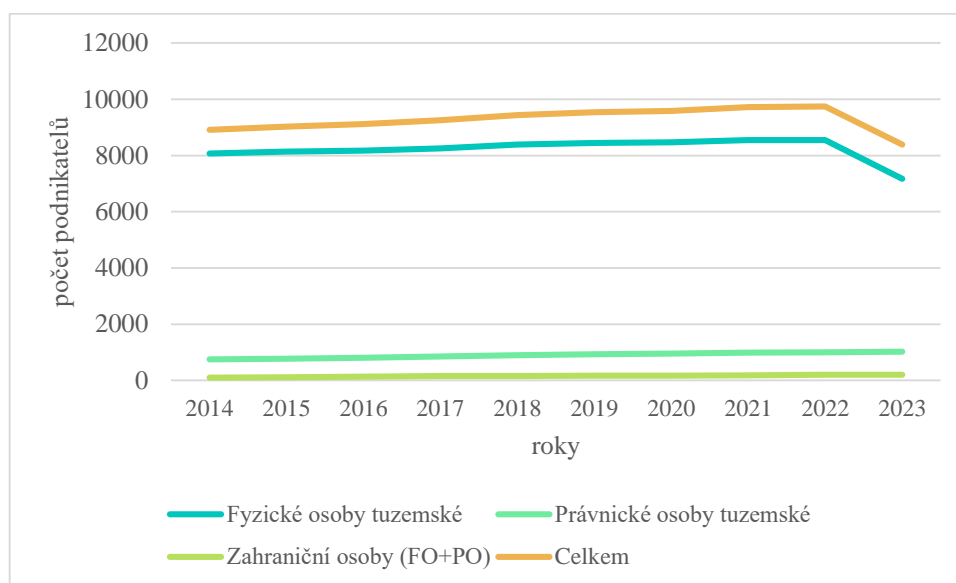
Tabulka 4 Počet držitelů živnostenských oprávnění v okrese Jeseník

Počet živnostenských podnikatelů k 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fyzické osoby tuzemské	8070	8141	8172	8247	8384	8445	8464	8546	8544	7168
Právníkové osoby tuzemské	748	775	811	853	895	928	955	990	994	1016
Zahraniční osoby (FO+PO)	94	106	136	155	159	169	171	182	202	201
Celkem k 31.12. daného roku	8912	9022	9119	9255	9438	9542	9590	9718	9740	8385

Zdroj: vlastní zpracování, MěÚ Jeseník

Počty živnostenských podnikatelů uvedených v tabulce 4 představují okamžikové časové řady. Pro účely analýzy byl vyhotoven spojnicový graf 4 a v příloze 2 byly vypočítány základní dynamické charakteristiky časových řad podle vzorců uvedených v kapitole 4.2.

Graf 4 Vývoj počtu živnostenských podnikatelů v okrese Jeseník

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj počtu podnikatelů

Vývoj počtu držitelů živnostenských oprávnění v okrese Jeseník v období let 2014 až 2023 lze interpretovat následovně. U všech typů osob, tj. fyzických, právnických i zahraničních je evidentní pravidelný každoroční vzrůstající trend. U fyzických osob tomu tak alespoň bylo do konce roku 2021. Na konci roku 2022 a především v první třetině roku 2023 však došlo ze strany fyzických osob k hromadnému rušení živnostenských oprávnění, což se výrazně projevilo na počtu evidovaných fyzických osob a pochopitelně také na celkovém počtu evidovaných podnikatelů. Důvodem rušení živnostenských oprávnění bylo povinné zavedení datových schránek pro podnikající fyzické osoby. Především držitelé živnostenských oprávnění staršího věku, kteří již podnikatelskou činnost aktivně nevykonávali, odmítli přijmout tuto technologickou novinku, neboť se obávali, že nezvládnou obsluhu datové schránky, a proto jim unikne nějaká důležitá úřední písemnost, anebo zkrátka nedisponovali potřebnou výpočetní technikou a připojením k internetu. Z tohoto důvodu počet evidovaných fyzických osob poklesl na 89 % oproti výchozímu roku 2014, ačkoliv před tímto masivním rušením, se počet fyzických osob každoročně zvyšoval o 1 %. Do celkového počtu zapsaných podnikatelů se rušení promítlo tak, že v rejstříku ubylo 1355 podnikatelů, takže na konci roku 2023 byl celkový stav na 94 % roku 2014.

Počet právnických osob se každoročně navyšoval v průměru o 3,5 %, což představuje 30 subjektů, a celkově narostl na 136 % výchozí hodnoty.

Na konci roku 2023 zahraniční osoby sestávaly ze 199 fyzických osob, z 1 fyzické osoby s organizační složkou a z 1 právnické osoby. Rovněž počet zahraničních osob až do roku 2022 pravidelně narůstal, v roce 2023 pak došlo k úbytku 1 zahraniční osoby. Průměrný koeficient růstu zahraničních osob za desetileté období činil 8,8 %, tedy 12 subjektů, a celkový počet zahraničních osob vzrostl na 214 %.

4.7 Analýza počtu podání na úseku živnosti

V tabulce 5 jsou uvedeny počty podání učiněných na MěÚ Jeseník, Odboru obecní živnostenský úřad v souvislosti s vedením živnostenského rejstříku.

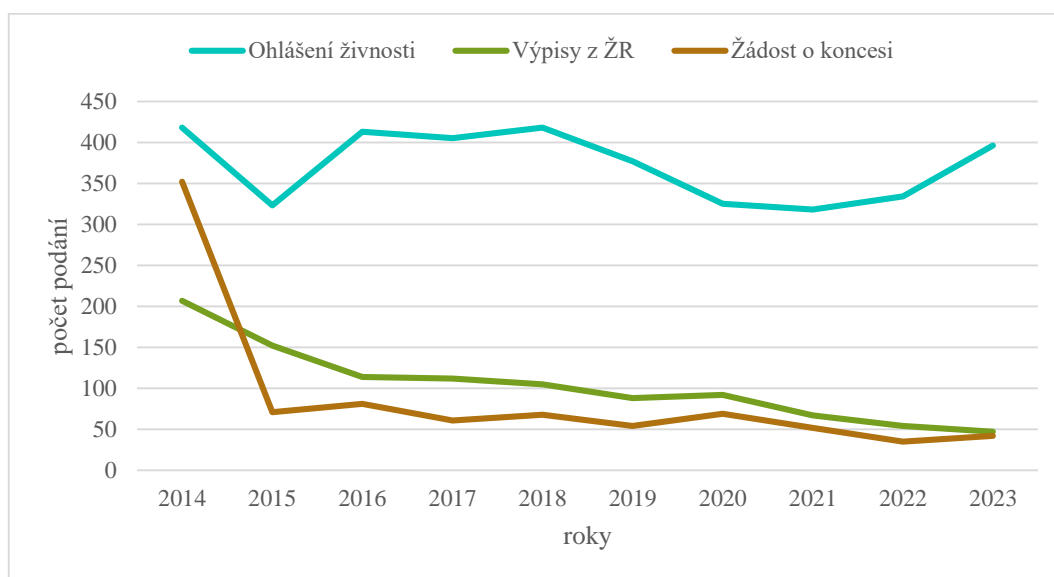
Tabulka 5 Vývoj počtu podání na úseku živností v letech 2014 až 2023

Počet podání - živnosti	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ohlášení živnosti	418	323	413	405	418	377	325	318	334	396
Oznámení změny	156	78	81	53	56	49	36	22	25	33
Přerušování živnosti	1119	898	852	730	683	640	598	545	524	523
Pokračování po přerušení	471	397	350	363	349	297	325	253	239	250
Oznámení provozu	545	309	378	362	290	307	295	279	227	249
Adresy pro závazky	128	138	167	169	130	152	124	102	86	102
Zápisy změn v ŽR	120	93	96	43	62	147	137	114	119	98
Avíza z registrů	2461	3082	3044	2406	2383	2312	2254	2435	2304	2339
Výpisy z ŽR	207	152	114	112	105	88	92	67	54	47
Žádost o koncesi	352	71	81	61	68	54	69	52	35	42
Změna koncese	10	9	22	12	9	7	9	5	12	5
Žádost o zrušení	120	123	129	132	94	129	101	91	211	1978
Celkem	6107	5673	5727	4848	4647	4559	4365	4283	4170	6062

Zdroj: vlastní zpracování, MěÚ Jeseník

Počty podání uvedené v tabulce 5 představují intervalové časové řady. Pro jejich analýzu poslouží grafické znázornění průběhu jednotlivých řad a aritmetické průměry počtu podání.

Graf 5 Ohlášení živnosti, žádosti o koncesi a o výpisy z ŽR

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj počtu ohlášení živnosti

Z grafu 5 je patrné, že k propadu ohlašovaných živností došlo v roce 2015 a pak v letech 2020 a 2021. Důvod propadu v roce 2015 není znám, zato v letech 2020 a 2021 je s jistotou možno říci, že se jedná o pokles způsobený covidovou pandemií. Rok 2023 naznačuje, že by se počet ohlašovaných živností mohl navrátit k obvyklým hodnotám. Za posledních deset let bylo v průměru učiněno 373 ohlášení ročně.

Žádost o koncesi

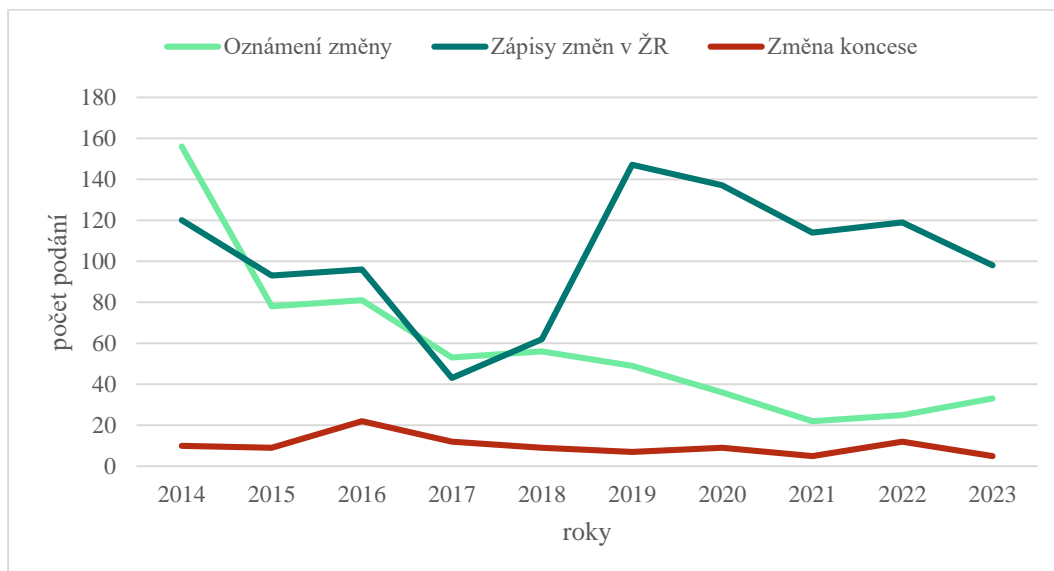
Z průběhu časové řady představující žádosti o koncesi se vymyká neobvyklý počet žádostí podaných v roce 2014. V tomto roce bylo učiněno 6x více žádostí oproti průměrnému počtu v ostatních letech, který činí 59 žádostí za rok. Důvodem bylo, že všichni podnikatelé, kteří provozovali hostinskou činnost nebo kteří prodávali lihoviny, si museli vyřídit koncesi na „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Tato „rádoby“ koncese (nevyžaduje se splnění žádných zvláštních podmínek) byla do živnostenského zákona začleněna jakožto důsledek metanolové kauzy z roku 2012.

Žádosti o výpis z živnostenského rejstříku

U žádostí o výpis z živnostenského rejstříku je jednoznačně patrný dlouhodobý klesající trend. Tento vývoj lze přičíst postupné elektronizaci státní správy. V minulosti mezi přední žadatele o výpis z živnostenského rejstříku patřily soudy, policie a exekutoři. Poté, co byl

živnostenský rejstřík zveřejněn na internetových stránkách, se tyto instituce postupně naučily přistupovat k živnostenskému rejstříku dálkovým způsobem, takže v posledních letech žádají o výpis z živnostenského rejstříku převážně podnikatelé, kteří potřebují originální průkaz živnostenského oprávnění v listinné podobě.

Graf 6 Oznámení změn a žádosti o změnu koncese

Zdroj: vlastní zpracování

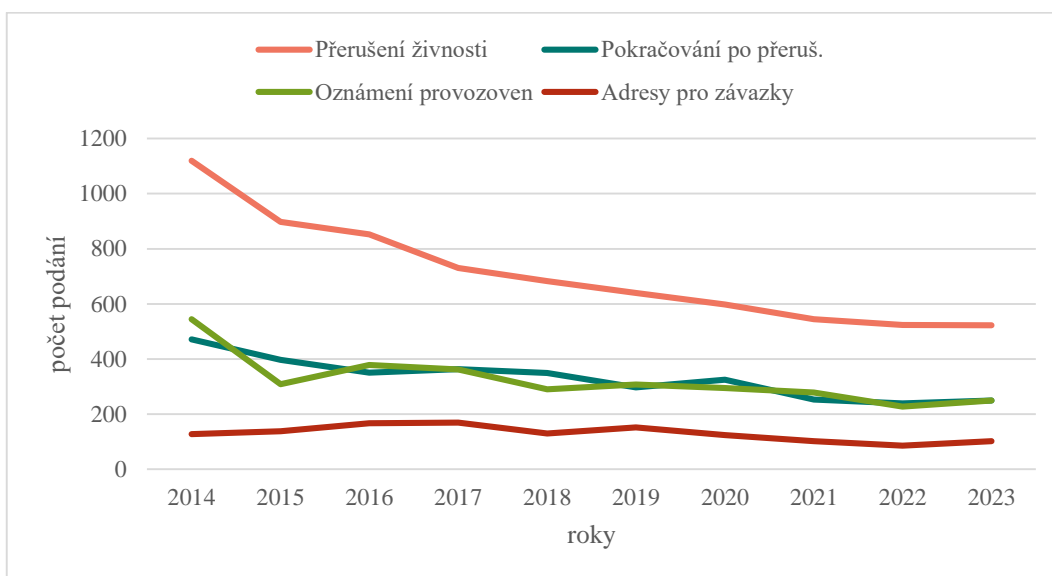
Oznámení změn

Jak vidno z grafu 6, rovněž počet oznámení změn, na základě kterých se vydává změnový průkaz živnostenského oprávnění, v průběhu posledních deseti let významně poklesnul. Důvodem je, že podnikatelé již nejsou povinni oznamovat živnostenskému úřadu změny, které již byly provedeny v základních registrech (změna příjmení, pobytu atd.), v obchodním rejstříku apod. Pod časovou řadou nazvanou „Zápisy změn v ŽR“ se ukrývají oznámení změn, jejichž výsledkem není vydání změnového průkazu (výpisu), ale pouze vydání vyrozumění o zápisu změny do živnostenského rejstříku. Tento typ oznámení využívají podnikatelé v případě, že nepotřebují vystavit změnový výpis ze živnostenského rejstříku, což v důsledku znamená, že ušetří správní poplatky za změnový výpis. Průběh spojnice zápisů změn v ŽR naznačuje, že počet těchto podání je oproti jiným druhům více nahodilý, nicméně i tak lze konstatovat, že v průměru se jedná o 103 podání ročně.

Změny koncese

Vývoj počtu podaných žádostí o změnu koncese zachycený v grafu 6 má mírně klesající trend. Vyšší počet žádostí v letech 2016 a 2022 je spojen se změnou legislativy v oboru silniční motorová doprava. V průměru je ročně podáno 10 žádostí o změnu koncese.

Graf 7 Přerušování, pokračování po přerušování, provozovny a adresy pro závazky

Zdroj: vlastní zpracování

Přerušování provozování živností

Jak je patrné z grafu 7, výrazně klesající trend mají podání, jejichž předmětem je přerušování provozování živnosti. Za poslední desetiletí klesl o polovinu. Přerušování provozování živnosti využívají převážně sezónní pracovníci, kteří pracují na stavbách nebo v lese. V zimních měsících jsou v evidenci úřadu práce. Dále živnost přerušují podnikatelé, kteří ze živnosti přecházejí do hlavního zaměstnání, popřípadě do důchodu. Za poslední tři roky bylo v průměru učiněno 531 přerušování.

Pokračování v provozování živnosti

Obdobně jako u výše uvedeného přerušování, podstatnou část podání oznamujících pokračování v provozování dříve přerušované živnosti tvoří oznámení sezónních živnostníků. Za sledované období počet těchto podání poklesl o 47 %.

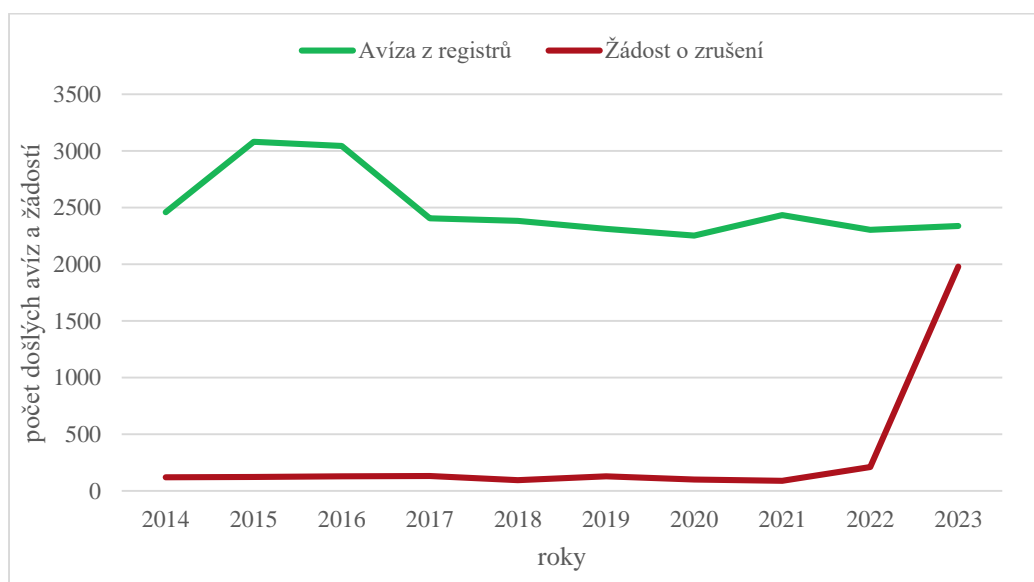
Oznámení provozoven

Rovněž počet oznámení o provozovnách zaznamenal výrazný pokles. Oproti výchozímu roku 2014 je v posledních třech sledovaných letech na poloviční úrovni.

Adresy pro závazky

Oznámení o tom, na které adrese lze vypořádat případné závazky po ukončení provozování živnosti v provozovně úzce souvisí s výše uvedeným oznámením o provozovně. Má rovněž klesající trend, ale není tak výrazný jako u předešlých typů podání. V průměru je učiněno 130 podání za rok.

Graf 8 Avíza z jiných registrů a žádosti o zrušení živnostenského oprávnění

Zdroj: vlastní zpracování

Žádosti o zrušení živnostenského oprávnění

V letech 2014 až 2021 každý rok požádalo o zrušení živnostenského oprávnění v průměru 115 podnikatelů. Na konci roku 2022 započal značný nárůst těchto žádostí, což ilustruje graf 8. Tento nárůst vyvrcholil v roce 2023, kdy bylo podáno téměř dva tisíce žádostí o zrušení živnostenského oprávnění. To představuje nárůst o 1620 % oproti běžným rokům. Tento extrémní počet žádostí byl vyvolán zavedením povinných datových schránek pro podnikající fyzické osoby. Důvody rušení oprávnění byly popsány v kapitole 4.6 týkající se vývoje počtu podnikatelů evidovaných živnostenským úřadem.

Avíza z informačních systémů veřejné správy

Změny údajů, které byly zapsány do vybraných informačních systémů, jež vedou jiné instituce veřejné správy, živnostenský úřad z moci úřední zapisuje do živnostenského rejstříku. Tyto změny již nemusejí podnikatelé živnostenskému úřadu oznamovat. Počet těchto změn, jak je vidět v grafu 8, je v posledních letech víceméně konstantní. Průměr za dekádu činí 2,5 tisíce přijatých změn ročně. Vzhledem k tomu, že se celkový stav evidovaných podnikatelů snížil, lze v dalších letech předpokládat, že se o poměrnou část sníží také počet příchozích avíz.

Vývoj celkového počtu živnostenských podání

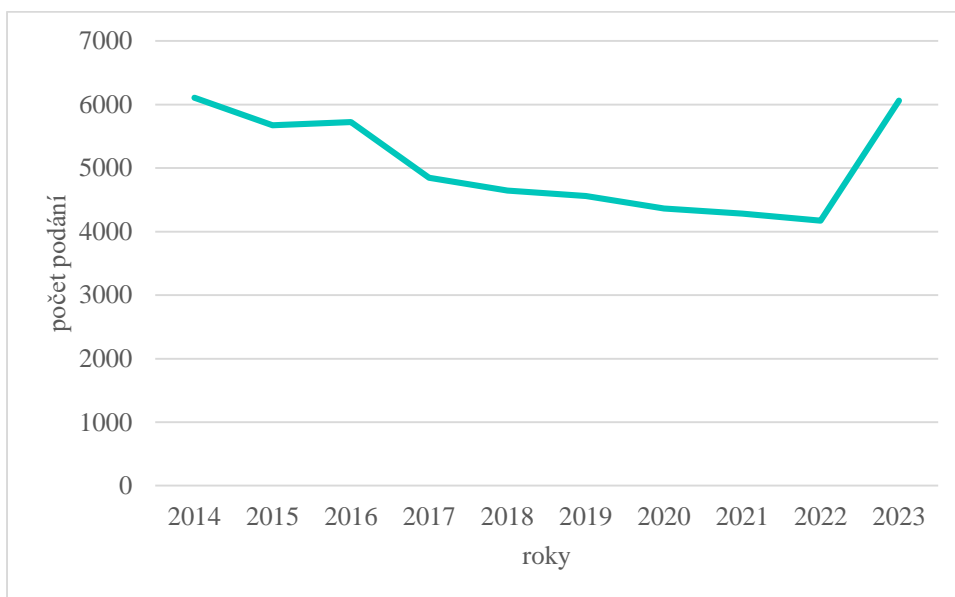
Vývoj celkového počtu podání na živnostenském úseku zachycuje tabulka 6 a graf 9. Charakteristiky této časové řady byly vypočítány podle vzorců uvedených v kapitolách 4.2.

Tabulka 6 Počet živnostenských podání

i	rok	Počet živnostenských podání	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Bazický index
1	2014	6107	-	-
2	2015	5673	-434	93%
3	2016	5727	54	94%
4	2017	4848	-879	79%
5	2018	4647	-201	76%
6	2019	4559	-88	75%
7	2020	4365	-194	71%
8	2021	4283	-82	70%
9	2022	4170	-113	68%
10	2023	6062	1892	99%

Zdroj: vlastní zpracování, MěÚ Jeseník

Graf 9 Vývoj počtu živnostenských podání v letech 2014 až 2023

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 6 i grafu 9 je patrné, že celkový počet podání se až do roku 2022 snižoval. Výjimkou byl pouze rok 2016, ale ani ten nepřekonal rok 2014, který byl zvolen jako základ. K největšímu propadu došlo v roce 2017 a to o téměř 900 podání. Příčina tohoto poklesu spočívá v počtu změnových avíz z ostatních informačních systémů veřejné správy, kterých bylo oproti roku 2016 doručeno o cca 640 méně. V roce 2022 poklesl počet podání v porovnání s výchozím rokem 2014 až na 68 %. V následujícím roce, tj. 2023, se počet podání vrátil prakticky na úroveň výchozího roku (99 %). To ale jen díky extrémnímu nárůstu žádostí o zrušení živnostenských oprávnění. Pokud by se jednalo o standardní rok s průměrným počtem žádostí o zrušení živnostenského oprávnění, celkový počet podání by odpovídal roku 2021. V následujících letech lze očekávat spíše klesající trend vývoje počtu podání.

4.8 Úkony z moci úřední na úseku registrace živností

Registrační úsek kromě příjmu a zpracování podání rovněž z moci úřední vede různá správní řízení v rozsahu dle živnostenského zákona. Tuto agendu zajišťuje jeden referent, který své výstupy předkládá ke schválení a podpisu vedoucímu odboru. Počet vedených řízení za období 2014 až 2023 je uveden v tabulce 7.

Tabulka 7 Řízení z moci úřední na úseku registrace živností

Řízení z moci úřední	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Změna koncese	36	6	21	0	33	2	5	0	6	68
Zrušení živnostenského oprávnění	38	57	48	24	32	45	47	23	35	34
Pozastavení provozování živnosti	0	2	1	1	0	1	2	4	4	1
Nevznik ŽO / nesplnění podmínek	9	9	1	7	4	6	8	6	5	2

Zdroj: vlastní zpracování, MěÚ Jeseník

Změny koncese z moci úřední

Důvodem pro změnu koncese bývá nesplnění některé z podmínek, které stanovuje živnostenský zákon anebo příslušný zvláštní zákon. V letech, kdy řízení dosahují počtu desítek, se vždy jedná o změny, které souvisejí se změnami koncese pro silniční motorovou dopravu a jenž byly vyvolány novelami zákona o silniční dopravě.

Zrušení živnostenského oprávnění z moci úřední

Nejčastějším důvodem pro zrušení živnostenského oprávnění z moci úřední je neprokázání právního důvodu pro užívání sídla. Dalším nejčastějším důvodem pro zrušení je zastavení insolvenčního řízení pro nedostatek majetku. Méně častými důvody jsou ztráta bezúhonnosti nebo plné svéprávnosti. Podněty od jiných správních orgánů na zrušení živnostenského oprávnění se prakticky nevyskytují.

Pozastavení provozování živnosti

Pozastavení se vždy děje z moci úřední. Jako důvod pozastavení převažuje neustanovení odpovědného zástupce. Pozastavení pro závažné porušení právních předpisů je spíše výjimečné.

Nevzniknutí živnostenského oprávnění nebo nesplnění podmínek pro jeho vznik

Tato správní řízení se vedla v případě, že nebyly odstraněny nedostatky ohlášení živnosti anebo proto, že ohlašovatel nesplňoval podmínky stanovené živnostenským zákonem. Tedy např., že ohlašovatel nedoložil odbornou způsobilost, nezaplatil správní poplatek, nebo nesplňoval podmínku bezúhonnosti.

4.9 Analýza správních činností na úseku registrace živností

Registraci živnostníků provádějí dva referenti. Vedoucí odboru referenty metodicky vede, schvaluje a kontroluje jejich práci. Na registrační činnosti se částečně podílí další referent, jenž má na starosti podatelnu odboru, a který vede správní řízení z moci úřední na úseku registrace, a jehož další pracovní náplní je projednávání přestupků. Výčet činností, které se dotýkají vedení živnostenského rejstříku, je uveden v kapitolách 3.4 až 3.6.

4.9.1 Příjem a zpracování živnostenských podání

Základní postupy pro příjem a zpracování podání jsou totožné jako u zemědělského podnikání a byly popsány v kapitole 4.4. Ve vztahu k živnostenským podáním lze upřesnit, že podání na úseku živností jsou přijímána převážně na místě, ale rovněž i distančním způsobem, kdy se pomalu, ale jistě, začíná počet elektronických podání navyšovat. Podání na místě referenti vyplňují ve webové aplikaci Jednotný registrační formulář. To ovšem neplatí pro žádosti o výpis z živnostenského rejstříku, které se vyplňují do formuláře v aplikaci Word. Po vyplnění formuláře referenti podání vytisknou, klient podání zkontroluje a podepíše. Podání se zapíše do elektronické spisové služby úřadu a odešle do informačního systému, kterým je Registr živnostenského podnikání, což opět neplatí pro žádosti o výpis z ŽR. Podání došla poštou vedoucí rozděljuje referentům ke zpracování. Obdobně je tomu u podání doručených datovou schránkou, která se před zpracováním ještě převádějí do analogové podoby. Podání činěná na elektronickou podatelnu úřadu, tzn. emailem, se prakticky nevyskytují.

Zpracování podání je odvislé na konkrétním druhu podání. Druhy podání jsou uvedeny v tabulce 5 kapitole 4.7. Jednodušší typy podání jsou zpracovávány na místě, pokud je to v danou chvíli možné, tzn., že fungují informační systémy, netvoří se větší řada čekajících klientů, apod. Podnikatel na přepážce tedy ve většině případů rovnou obdrží výstupní dokument týkající se přerušování provozování živnosti, pokračování v provozování živnosti po přerušování, zápisu provozoven a adres pro vypořádání závazků, vydání údajů ze živnostenského rejstříku (výpisů), zrušení živnostenského oprávnění na žádost a v některých případech také dokument týkající se zápisu oznámené změny. Ostatní druhy podání nejsou vyřizovány na počkání, protože se nejprve ověřuje splnění různých podmínek stanovených zákonem, tudíž jejich zpracování vyžaduje delší čas, a navíc jsou návrhy výstupních dokumentů před jejich finálním odesláním předkládány vedoucímu ke schválení.

Mezi podání, která nejsou zpracovávána na počkání patří ohlášení živnosti, některé změny ohlášení a dále žádosti o koncesi a jejich změny.

4.9.2 Avíza a správní řízení

Do informačního systému Registr živnostenského podnikání jsou doručována avíza ze základních registrů, z obchodního nebo jiného veřejného rejstříku, z evidence skutečných majitelů, z evidence obyvatel a z informačního systému cizinců. Tato avíza nejsou podáními účastníků, přesto se jimi musí živnostenský úřad zabývat, a dotýká-li se změna údaje vedeného v živnostenském rejstříku, tak změnu do živnostenského rejstříku povinně promítá, tj. provádí zápis z moci úřední. Zápisy jsou prováděny prakticky tentýž pracovní den, kdy se úřad o změně dozvěděl, nikdy zápis změny však netrvá déle než 5 pracovních dnů.

Správní řízení na úseku registrace živností buď vyplynou z učiněných podání, nebo jsou zahajována ze zákonem stanovených důvodů, a to na základě podnětů soudů, správních orgánů, fyzických či právnických osob, poznatků z vlastní úřední nebo i kontrolní činnosti. Správní řízení na základě obdržných podnětů jsou zahajována ve lhůtě do 30 dnů.

4.10 Efektivita správních činností na úseku registrace živností

Efektivita výkonu správních činností je limitována zákonnou úpravou, funkcionalitou informačních systémů, ve kterých je daná agenda zpracovávána, a v neposlední řadě znalostmi a schopnostmi úředníků. Tato práce se zaměřuje na posouzení efektivity procesů především z hlediska zákonnosti a případných nadbytečně prováděných úkonů.

4.10.1 Posouzení procesů oznámení změn a zrušení ŽO

Jak bylo popsáno výše v kapitole 4.9.1 oznámení změn jednoduššího charakteru a žádosti o zrušení živnostenského oprávnění jsou zpracovávány přímo na přepážce za přítomnosti podnikatele. U většiny podání jsou změny ihned zapsány do živnostenského rejstříku a klient si odnáší výstupní dokument. Z tohoto pohledu jsou dané procesy zcela efektivní a není jim co vytknout. Při bezodkladném zpracování je vždy dodržena zákonná lhůta pro zápis do živnostenského rejstříku, vyřizující dokument je podnikateli předán osobně, což je nejekonomičtější způsob, neboť se šetří náklady, a také čas podnikatelů, kteří by se museli přihlašovat do datové schránky. Stejně tak se šetří čas úředníka, který nemusí hlídat doručení

vyřizujícího dokumentu, a který nemusí dále vstupovat do informačních systémů, aby v nich prováděl další úkony spočívající v zaznamenání doručení dokumentu a následné vyřízení a uzavření spisu jak v elektronické, tak v papírové podobě.

Poněkud jiná situace panuje u podání distančního, které je doručeno v elektronické podobě. Takové podání je převedeno do analogové podoby, tzn., je vytištěno, a nadále se s ním pracuje jako s analogovým podáním. Vyřizující dokument, který se stává součástí spisu, je také vyhotoven v analogové podobě, byť podnikateli je vypravován elektronicky prostřednictvím datové schránky. Spis tedy existuje elektronicky v elektronickém systému spisové služby a současně v „papírové“ podobě, která je následně uschována do archivační ukládací jednotky, kde čeká 10 let na skartaci. Tento postup se ale jeví jako zastaralý, pocházející z dob, kdy se spisová služba vykonávala pouze v listinné podobě. Dle platné legislativy je možné vést spisy pouze v elektronické podobě anebo i hybridní podobě, kdy součástí spisu jsou analogové i digitální dokumenty. Pokud by se převod do analogové podoby neprováděl, bylo by možno ušetřit náklady na papír a náklady na tisk dokumentů, ušetřil by se prostor potřebný pro uschování ukládacích archivačních jednotek a také by odpadla následná práce související se skartováním analogových spisů.

Návrh na zefektivnění procesů změny a zrušení ŽO

U bezvadných elektronických podání typu změna, nebo zrušení živnostenského oprávnění na vlastní žádost, odbourat převod písemností do analogové podoby a vést spisy pouze v elektronické podobě.

U analogových distančních podání a také u analogových podání nabraných na přepážce, která nejsou z nějakého důvodu vyřizována na počkání, zavést hybridní spis. Tedy v analogovém spisu se budou nacházet opravdu jen analogové dokumenty.

4.10.2 Posouzení procesu žádosti o výpis z ŽR

Formuláře jednotlivých druhů žádostí o vydání výpisu z živnostenského rejstříku jsou vyplňovány v aplikaci Word. To je prakticky totožná situace jako v případě zemědělských podání, jež je popsána v kapitole 4.5.2. Rovněž tyto formuláře by bylo možno tisknout s využitím aplikace spisová služba a odbourat tak dvojí pořizování dat, tj. 1x ve formuláři a 1x ve spisové službě.

Návrh na zefektivnění procesu žádosti o výpis z ŽR

Nastavit v aplikaci spisová služba parametry propojení mezi formuláři žádostí a údaji vedenými ve spisové službě a usnadnit tak vyplňování a tisk žádostí o výpis z ŽR.

Rovněž u tohoto typu podání zavést hybridní spisy a odbourat nadbytečné převody dokumentů do analogové podoby.

4.10.3 Posouzení procesu zpracování avíz

Došlé avízo, které zakládá zápis změny do živnostenského rejstříku, je vytištěno a pořízeno do spisové služby. Následně je proveden zápis do ŽR a uzavřen analogový spis. Jelikož je možné vést spis pouze elektronicky, je tisk příchozího avíza možno hodnotit jako nadbytečný úkon. Neefektivní je také následná archivace a skartace analogového spisu.

Návrh na zefektivnění zpracování avíz

Pro zpracování avíz zavést pouze elektronické spisy, tj. nevyhotovovat současně analogovou podobu spisu.

4.10.4 Posouzení procesů ohlášení živnosti a žádosti o koncesi

Při zpracování těchto druhů podání musí úředník činit více úkonů a ověřovat různé skutečnosti. Tato podání tedy nejsou vyřizována na počkání. Ohlášení živnosti jsou však v cca 90 % případů vyřizována do druhého dne. Zákonná lhůta je přitom až 5 pracovních dní. Rovněž žádosti o koncesi (či jejich změny) jsou posuzovány v řádu dní po jejich obdržení. Lze tedy konstatovat, že z hlediska rychlosti vyřízení věci jsou procesy efektivní, a také s ohledem na počet pracovníků podání vyřizujících, zde není spatřován prostor pro jejich urychlení.

Tak jako u podání uvedených výše, se nabízí otázka, zda také u těchto druhů podání nepřejít na vyšší stupeň digitalizace. To by za prvé znamenalo, že podání přijatá na místě v analogové podobě a také analogové vyřizující dokumenty by musely být konvertovány a vloženy do elektronického systému spisové služby. Skenování několikastránkových podání včetně příloh a jejich následné vkládání do spisové služby je ale časově náročný úkon. U analogových podání by tedy konverze do digitální podoby byla kontraproduktivní. V případě elektronických podání činěných dálkovým způsobem by se dalo uvažovat o tom, že nebudou konvertována do analogové podoby a budou zpracována čistě elektronicky. To

by ale znamenalo rozdílný přístup ve zpracování stejného typu podání, což je ovšem pro rutinní chod vykonávané agendy nežádoucí. Je tedy vhodné zachovat dosavadní způsob zpracování, kdy se digitální dokumenty konvertují do analogové podoby, čímž je zajištěna větší přehlednost spisu, jelikož pro vnímání úředníka je analogová podoba (složitějšího) spisu komfortnější. Do budoucna však nelze vyloučit, že analogové dokumenty budou muset být konvertovány do digitální podoby a že bude nutné vést skutečně hybridní spisy, tzn. digitální dokumenty do fyzického spisu netisknout.

4.11 Metodický postup pro zpracování podání a jiných úkonů

Postupy, uvedené níže v bodech 4.11.1 a 4.11.2, týkající se příjmu a zpracování podání jsou obecné a použijí se jak pro oblast zemědělského, tak živnostenského podnikání. Jednotlivá specifika různých druhů podání a postupů jejich zpracování jsou pak uvedena dále v tabulkách.

4.11.1 Příjem podání

Při příjmu podání je důležité si uvědomit, zda se jedná o podání ve smyslu § 37 správního řádu, anebo o žádost podle § 45 téhož zákona. Od tohoto poznatku se odvíjí jejich další zpracování. Ať je podání činěno na místě nebo distančním způsobem, úředník musí vždy ověřit, zda byla dodržena požadovaná forma podání, viz tabulka 8.

Tabulka 8 Povinnost použít předepsaný tiskopis

Zemědělské podnikání:	není stanovena, je vhodné použít formulář MZe.
Živnostenské podnikání:	je stanovena pro ohlášení živnosti a žádost o koncesi, použijí se tiskopisy vydané MPO.

Zdroj: vlastní zpracování

Není-li předepsaná forma podání dodržena, je třeba podatele vyzvat k nápravě.

Podání učiněné na místě

Činí se na přepážce úřadu = ústně do protokolu. Protokol dle § 18 správního řádu se ovšem nepořizuje, vyplní se formulář.

Oprávněná úřední osoba dle konkrétní situace ověří:

- totožnost účastníka nebo zmocněnce;
- oprávnění jednat za právnickou osobu;
- rozsah a náležitosti plné moci.

Úředník porovná podobiznu jednající osoby s fotografií na průkazu totožnosti a zkontroluje dobu platnosti průkazu totožnosti. U právnické osoby ve veřejném rejstříku ověří, zda je osoba oprávněna jednat za společnost.

Je-li předkládána plná moc, ověří se rozsah a náležitosti plné moci.

Pokud bylo podání učiněno na podatelně úřadu (centrální podatelně), úředník živnostenského odboru k němu přistupuje obdobně, jako by šlo o podání distanční.

Distanční podání

Úředník musí zkontrolovat, zda podání bylo učiněno v souladu s § 37 odst. 4 správního řádu. To znamená v písemné podobě, nebo elektronicky datovou schránkou či na elektronickou podatelnu úřadu. U posledně jmenované varianty se vyžaduje připojení uznávaného elektronického podpisu.

4.11.2 Zpracování podání – prvotní úkony

Příchozí podání se zaeviduje do elektronického systému spisové služby.

Kontrola věcné a místní příslušnosti

Je třeba posoudit, zda úřad je věcně a místně příslušným pro zpracování podání. Kontrolu místní příslušnosti je možno provést podle tabulky 9.

Tabulka 9 Místní příslušnost pro podání

Zemědělské podnikání:	podání lze učinit u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností.
Živnostenské podnikání:	podání lze učinit u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu. Žádost o vydání sestavy lze učinit u živnostenského úřadu podle jeho územní působnosti.

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud správní orgán není příslušný pro zpracování podání, bezodkladně jej usnesením postoupí příslušnému správnímu orgánu.

Kontrola náležitostí podání / žádosti

Zkontroluje se, zda podání obsahuje identifikační údaje účastníka, a především jeho podpis. Ze žádosti musí být navíc patrné, co se žádá nebo čeho se žadatel domáhá. Další náležitosti vyplývají ze zvláštních právních předpisů a lze je také dovodit z příslušných formulářů. Tyto náležitosti jsou specifikovány u jednotlivých druhů podání níže.

Dále se ověří, zda podání nebo úkon, který má správní orgán na základě podání provést, podléhá správnímu poplatku. U živnostenských podání se navíc posoudí, zda konkrétní úkon činěný účastníkem nevyžaduje písemný souhlas insolvenčního (či předběžného) správce.

Řešení nedostatků podání / žádosti

Nedostatky se odstraňují na místě, je-li to možné. Jinak se vyhotoví výzva k odstranění nedostatků.

Jedná-li se o podání podle § 37 správního řádu, výzva se vyhotoví podle odstavce 3 téhož ustanovení. Lhůtu pro odstranění nedostatků obvykle postačí stanovit přímo ve výzvě (případně by se musela určit usnesením ve smyslu § 39 správního řádu).

Jedná-li se o žádost podle § 45 správního řádu, výzva se vyhotoví podle odstavce 2 téhož ustanovení. Lhůta k odstranění nedostatků se stanoví přímo výzvou, nikoliv usnesením. V případě žádosti je nutné zvážit, zda je potřeba řízení přerušit, aby správní orgán stihnul řízení provést v zákonné lhůtě. Pokud si odstranění nedostatků vyžádá delší čas, řízení se přeruší usnesením podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu.

Výzva musí obsahovat poučení, co stane, pokud podatel nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní. Tedy např., že správní orgán neprovede změnový zápis do EZP či živnostenského rejstříku, nebo že řízení o žádosti zastaví dle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu.

Bylo-li podání (včetně žádosti) učiněno e-mailem (na podatelnu úřadu) bez použití podpisu, musí být účastník vyzván, aby své podání do 5 dnů potvrdil, popřípadě doplnil způsobem, kterým se činí řádné podání.

Výběr správního poplatku

Při výběru správního poplatku je třeba zohlednit § 9 zákona o správních poplatcích, tzn. slevu ve výši 20 %, pokud je podání učiněno na elektronickém formuláři zveřejněném podle zákona upravujícího právo na digitální služby.

Nebyl-li zaplacen zákonem stanovený poplatek, je účastníka třeba vyzvat k jeho zaplacení. Výzva k zaplacení je rozhodnutím podle daňového řádu (použije se úřední razítka) a musí obsahovat poučení pro poplatníka ohledně důsledků nezaplacení správního poplatku. Těmito důsledky jsou zastavení řízení o žádosti nebo neprovedení úkonu.

Vyřízení podání

Detailní postup pro vyřízení jednotlivých druhů podání je uveden v tabulkách níže. Tímto postupem se především myslí posouzení různých druhů podmínek a zápis do příslušné evidence. Pro všechna podání pak platí, že se výstupní dokument zaeviduje do systému spisové služby a vypraví se účastníkovi. Dokument se podle způsobu vypravení vyhotoví v analogové nebo digitální podobě. Musí nést označení správního orgánu a odboru, který jej vyhotovil. Listinný dokument podepíše oprávněná úřední osoba a připojí otisk neúředního nebo úředního razítka. Digitální dokument úředník podepíše kvalifikovaným elektronickým podpisem a opatří jej kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem. Vyřizující dokument se předá buď osobně, nebo se zašle do podnikatelské datové schránky. Pokud tato schránka dosud nebyla novému podnikateli zřízena, dokument se vypraví poštou na adresu sídla. Nelze vyloučit ani další způsoby doručování ve smyslu správního řádu v závislosti na výsledku zpracování podání (např. při zamítnutí žádosti dosud nepodnikající osoby). Po doručení vyřizujícího dokumentu následuje kompletace spisu a jeho uzavření.

4.12 Metodický postup pro podání a úkony na úseku EZP

Všechna podání uvedená níže v tabulkách 10 až 15 souvisejí s vedením evidence zemědělského podnikatele a činí se podle zákona o zemědělství. Podání zpracovává obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde bývá tato agenda svěřena obecním živnostenským úřadům. Pro výkon správních činností úředník nepotřebuje zvláštní odbornou způsobilost. Úředník ale musí dodržovat základní povinnosti úředníka a musí dbát základních zásad činnosti správního orgánu (kapitoly 3.1.5 a 3.1.6).

4.12.1 Přerušování provozování zemědělské výroby a pokračování

Tabulka 10 Přerušování zemědělské výroby a pokračování

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	požadovaný den přerušování a ukončení nebo den, kdy hodlá pokračovat v provozování zemědělské výroby [§ 2fa odst. 6].	
Lhůta pro vyřízení:	bez zbytečného odkladu, nelze-li, nejpozději do 30 dnů.	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; Následně zápis do EZP.	
Výstupní dokument:	potvrzení o zápisu do EZP (přípis s neúředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.12.2 Oznámení o změně údajů zapisovaných do EZP

Tabulka 11 Oznámení o změně údajů zapisovaných do EZP

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	500 Kč nebo 100 Kč za změnu identifikačních údajů*
Specifické náležitosti podání:	oznamovaná změna zapsaného údaje [§ 2fa odst. 5].	
Přílohy:	doklad prokazující změnu (byť jej zákon výslovně nevyžaduje).	
Lhůta pro vyřízení:	do 30 dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; Následně zápis do EZP.	
Výstupní dokument:	změnové osvědčení o zápisu do EZP (s úředním razítkem). Vydává se pouze na vyžádání.	
* Správní poplatek se nevybírá, pokud změna identifikačních údajů navazuje na změny již provedené v obchodním nebo jiném rejstříku (např. živnostenském).		

Zdroj: vlastní zpracování

4.12.3 Žádost o zápis do EZP

Tabulka 12 Žádost o zápis do EZP

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	1000 Kč
Specifické náležitosti podání:	údaje na formuláři žádosti [§ 2f odst. 3 a 4]	
Přílohy:	▪ doklad získání prokazující titulu nebo vědecké hodnosti, budou-li používány;▪ doklad prokazující právní důvod pro užívání prostor, do nichž fyzická osoba umístila sídlo, liší-li se od jejího bydliště, nebo má-li bydliště na adrese sídla ohlašovny, zvláštní matriky nebo na adrese sídla správního orgánu;▪ doklad prokazující právní důvod pro užívání prostor, do nichž fyzická osoba umístila na území České republiky odštěpný závod zahraniční osoby;▪ doklad prokazující právní důvod pro užívání prostor, v nichž má právnická osoba na území České republiky sídlo, není-li ohlašovaná adresa sídla již zapsána v obchodním rejstříku nebo jiné evidenci, pokud je tento doklad stanoven zvláštním právním předpisem jako podmínka zápisu do této evidence.	
Lhůta pro vyřízení:	do 30 dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2;	
Posoudí se podmínky, jež musí splňovat fyzická osoba: plná svéprávnost; trvalý pobyt na území ČR; splnění podmínky pobytu zahraniční fyzické osoby ze třetí země a její základní znalost českého jazyka; splnění podmínky týkající se nezletilé osoby, která hodlá zemědělsky podnikat. U fyzické i právnické osoby (včetně statutárního orgánu či jeho členů) se posoudí, zda jim nebyl uložen zákaz činnosti týkající se zemědělské výroby. Jsou-li podmínky splněny, provede se zápis do EZP a přidělí se identifikační číslo osoby, pokud dosud nebylo přiděleno. Nesplnění podmínek: žádost se zamítne rozhodnutím podle § 51 odst. 3 SŘ.		
Výstupní dokument:	osvědčení o zápisu do EZP (s úředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.12.4 Žádost o vyřazení z EZP

Tabulka 13 Žádost o vyřazení z EZP

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	požadovaný den vyřazení [§ 2g odst. 2].	
Lhůta pro vyřízení:	bez zbytečného odkladu, nelze-li, nejpozději do 30 (60) dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; Následně zápis do EZP.	
Výstupní dokument:	rozhodnutí o vyřazení z EZP (s úředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.12.5 Žádost o výpis / potvrzení z EZP

Tabulka 14 Žádost o výpis / potvrzení z EZP

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	30 Kč za první str. / 10 Kč za každou další i započatou stránku
Specifické náležitosti podání:	identifikace zemědělského podnikatele [§ 2fb odst. 2]	
Přílohy:	žádá-li údaje z neveřejné části zmocněnec podnikatele, předloží plnou moc s ověřeným podpisem podnikatele.	
Lhůta pro vyřízení:	bezodkladně, pokud nelze, tak nejpozději do 30 dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1. a 4.11.2;	
Posoudí se, zda jsou žádány údaje z veřejné nebo neveřejné části EZP. Výpis z neveřejné části lze vydat pouze podnikateli, a to pouze o jeho osobě, nebo jeho zmocněnci, který se prokáže plnou mocí s ověřeným podpisem podnikatele.		
Výstupní dokument:	výpis nebo potvrzení z EZP (s úředním razítkem)	
Poznámka: výpis z neveřejné části lze vydat i na žádost soudu, správního orgánu nebo Nejvyššího kontrolního úřadu. Takové žádosti jsou osvobozeny od poplatku a vyřizují se v rámci spolupráce správních orgánů ve smyslu § 8 odst. 2 správního řádu.		

Zdroj: vlastní zpracování

4.12.6 Oznámení o pokračování po zemřelém zemědělském podnikateli

Tabulka 15 Oznámení o pokračování v podnikání po zemřelém zemědělském podnikateli

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	500 Kč
Specifické náležitosti podání:	identifikace zemřelého podnikatele.	
Pokračovatel uvede údaje o své osobě v rozsahu dle § 2f odst. 3 písm. a), popřípadě údaje o odpovědném zástupci, pokud sám nesplňuje podmínky pro to, aby mohl jako fyzická osoba provozovat zemědělskou výrobu. [§ 2g odst. 3]		
Lhůta pro vyřízení:	do 30 dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1. a 4.11.2;	
Posoudí se, zda pokračovatel splňuje podmínky provozování zemědělské výroby týkající se fyzické osoby dle § 2e odst. 1. Následně se provede zápis do EZP.		
Výstupní dokument:	změnové osvědčení o zápisu do EZP (s úředním razítkem).	

Zdroj: vlastní zpracování

4.12.7 Avíza o změnách v jiných registrech veřejné správy

V informačním systému EZP se zobrazují informace o změnách (avíza), které byly provedeny v základních registrech, v obchodním rejstříku, v evidenci obyvatel a v informačním systému cizinců, a které se současně dotýkají zemědělských podnikatelů. Tato avíza nejsou podáními účastníků ve smyslu správního řádu, nicméně úřad má povinnost posoudit, zda se jedná o změny, které je třeba do EZP promítnout. Je-li tomu tak, úředník zaeviduje informaci o změně v elektronickém systému spisové služby a učiní zápis změny do EZP. Pokud má zemědělský podnikatel u úřadu veden požadavek, že chce zasílat změnová osvědčení, úředník změnové osvědčení vydá a zašle podnikateli. Úkon by měl být proveden ideálně bezodkladně, nejpozději však do 30 dnů.

4.13 Metodický postup pro podání a úkony na úseku registrace živností

Podání a úkony uvedené níže v tabulkách 16 až 36 souvisejí s vedením živnostenského rejstříku a činí se podle živnostenského zákona. Podání či úkony zpracovává obecní živnostenský úřad. Pro výkon správních činností na živnostenském úseku úředník potřebuje zvláštní odbornou způsobilost. Úředník musí také dodržovat základní povinnosti úředníka a musí dbát základních zásad činnosti správního orgánu (kapitoly 3.1.5 a 3.1.6).

4.13.1 Žádost o ustanovení odp. zástupce pro koncesovanou živnost

Tabulka 16 Žádost o ustanovení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	500 Kč
Specifické náležitosti podání:	osobní údaje odpovědného dle § 45 odst. 2 písm. a), předmět podnikání, [§ 11 odst. 7].	
Přílohy:	▪ prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce*;▪ doklad prokazující odbornou způsobilost odpovědného zástupce.	
Lhůta pro vyřízení:	bez zbytečného odkladu, nelze-li, nejpozději do 30 (60) dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; posoudí se případ. sleva na poplatku, ▪ ověření bezúhonnosti a plné svéprávnosti;▪ ověření, že zástupce není ustanoven pro více než 4 podnikatele;▪ ověření odborné způsobilosti zástupce;▪ ověření, že zástupci nebylo zrušeno stejné živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 a že mu nebyl uložen zákaz činnosti;▪ ověření, že zástupce není členem kontrolního orgánu žádající právnické osoby;▪ ověření, zda se ke schválení nemusí vyjádřit příslušný orgán státní správy.	
Výstupní dokument:	rozhodnutí (s úředním razítkem) – 1x podnikatel, 1x zástupce	
* podpis na prohlášení musí být úředně ověřen, neučinil-li odpovědný zástupce prohlášení osobně před živnostenským úřadem nebo nezaslal-li odpovědný zástupce prohlášení svojí datovou schránkou anebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem		

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.2 Oznámení ustanovení odp. zástupce pro ohlašovací živnost

Tabulka 17 Oznámení ustanovení odpovědného zástupce pro ohlašovací živnost

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	osobní údaje odpovědného dle § 45 odst. 2 písm. a), předmět podnikání, datum ustanovení do funkce [§ 11 odst. 5 ve spojení s § 49 odst. 4].	
Přílohy:	▪ prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce*; ▪ doklad prokazující odbornou způsobilost odpovědného zástupce.	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; ▪ ověření, že podání nevyžaduje souhlas insolvenčního (či předběžného) správce; ▪ ověření bezúhonnosti a plné svéprávnosti; ▪ ověření, že zástupce není ustanoven pro více než 4 podnikatele; ▪ ověření odborné způsobilosti zástupce; ▪ ověření, že zástupci nebylo zrušeno stejné živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 a že mu nebyl uložen zákaz činnosti; ▪ ověření, že zástupce není členem kontrolního orgánu právnické osoby, jež činí oznámení.	
Výstupní dokument:	vyrozumění o zápisu do ŽR (s neúředním razítkem)	
* podpis na prohlášení musí být úředně ověřen, neučinil-li odpovědný zástupce prohlášení osobně před živnostenským úřadem nebo nezaslal-li odpovědný zástupce prohlášení svojí datovou schránkou anebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem		

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.3 Oznámení odpovědného zástupce o ukončení výkonu funkce

Tabulka 18 Oznámení odpovědného zástupce o ukončení výkonu funkce

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	identifikace odpovědného zástupce a podnikatele, předmět podnikání, datum ukončení [§ 11 odst. 5, 7, 10].	
Přílohy:	doklad prokazující, že o ukončení výkonu funkce informoval předem písemně podnikatele.	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; zápis ukončení do ŽR	
Výstupní dokument:	neformální vyrozumění zástupci (s neúředním razítkem)	
Poznámka: jedná-li se o ukončení odpovědného zástupce u koncesované živnosti silniční motorová doprava provozovaná velkými vozidly, živnostenský úřad zapíše do ŽR ukončení výkonu funkce a v ŽR uvede, že živnost je dočasně provozována bez odpovědného zástupce. Živnostenský úřad o ukončení vyrozumí dopravní úřad.		

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.4 Pokračování v provozování živnosti při přeměně společnosti

Tabulka 19 Pokračování v provozování živnosti při přeměně společností

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	identifikace subjektů, které se účastní fúze, rozdělení nebo převodu jmění, předmět podnikání [§ 14].	
Přílohy:	doklad prokazující přeměnu společnosti, nejsou-li změny již patrné z obchodního rejstříku.	
Lhůta pro vyřízení:	zápis pokračovatele bezodkladně, poté podle toho, zda jde o ohlášení živnosti či žádost o koncesi	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; zápis pokračovatele do ŽR, ▪ ověří se, že podání bylo učiněno ve lhůtě 15 dní od právních účinků fúze atd.; ▪ poté standardní zpracování ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi.	
Výstupní dokument:	nevydává se	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.5 Pokračování v provozování živnosti po úmrtí podnikatele

Tabulka 20 Pokračování v provozování živnost po úmrtí podnikatele

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	identifikace zemřelého podnikatele, identifikace pokračovatele v rozsahu § 45, předmět podnikání [§ 13 odst. 2].	
Přílohy:	▪ doklad prokazující odbornou způsobilost pokračovatele nebo odpovědného zástupce (je-li odbornost vyžadována); ▪ prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce *; ▪ doklad o pobytu na území ČR (je-li pobyt vyžadován).	
Lhůta pro vyřízení:	obdobně jako u ohlášení živnosti či žádosti o koncesi	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2;	
Ověří se, zda oznámení bylo učiněno ve lhůtě 3 měsíců ode dne úmrtí podnikatele. Je-li oznamovatelem správce pozůstalosti jmenovaný soudem, svěřenský, insolvenční nebo likvidační správce, musí oznámení učinit ve lhůtě 1 měsíce ode dne úmrtí podnikatele, a pokud byl do funkce ustanoven později, do 1 měsíce ode dne, kdy byl do této funkce ustanoven. U pokračovatele** se ověří: ▪ bezúhonnost a plná svéprávnost; ▪ pobyt na území ČR (je-li vyžadován); ▪ odborná způsobilost; ▪ možné překážky dle § 8 a 8a živnostenského zákona. ** Je-li oznamovatelem správce pozůstalosti jmenovaný soudem, svěřenský, insolvenční nebo likvidační správce, ověří se pouze splnění podmínky odborné způsobilosti. Pokud pokračovatel podmínky nesplňuje, ustanoví odpovědného zástupce, u kterého se provede: ▪ ověření bezúhonnosti a plné svéprávnosti; ▪ ověření, že zástupce není ustanoven pro více než 4 podnikatele; ▪ ověření odborné způsobilosti zástupce; ▪ ověření, že zástupci nebylo zrušeno stejné živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 a že mu nebyl uložen zákaz činnosti; <i>pokračování na další straně</i>		

<i>Tabulka 20 – pokračování</i>	
▪ ověření, že zástupce není členem kontrolního orgánu pokračovatele; ▪ ověření, zda se ke schválení nemusí vyjádřit příslušný orgán státní správy.	
Výstupní dokument:	nevydává se
* podpis na prohlášení musí být úředně ověřen, ne učinil-li odpovědný zástupce prohlášení osobně před živnostenským úřadem nebo nezaslal-li odpovědný zástupce prohlášení svojí datovou schránkou anebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.6 Pokračování v provozování po skončení řízení o pozůstalosti

Tabulka 21 Pokračování v provozování po skončení řízení o pozůstalosti

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	identifikace zemřelého podnikatele, identifikace pokračovatele v rozsahu § 45, předmět podnikání [§ 13 odst. 5].	
Přílohy:	▪ doklad prokazující nabytí majetkového práva vztahujícího se k provozování živnosti, nebo; ▪ doklad prokazující, že majetková práva vztahující se k provozování živnosti byla pořízením pro případ smrti vložena do svěřenského fondu (pokud v provozování živnosti pokračuje svěřenský správce).	
Lhůta pro vyřízení:	zápis pokračovatele bezodkladně, poté podle toho, zda jde o ohlášení živnosti či žádost o koncesi	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; ▪ ověří se, zda oznámení bylo učiněno ve lhůtě 3 měsíců od skončení řízení o pozůstalosti; ▪ pokračovatel musí současně ohlásit živnost či podat žádost o koncesi (vyřizuje se jako standardní podání včetně správního poplatku).	
Výstupní dokument:	stejný jako v procesu ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.7 Nepokračování v dalším provozování živnosti po úmrtí

Tabulka 22 Nepokračování v dalším provozování živnosti po zemřelém podnikateli

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	identifikace pokračovatele a zemřelého podnikatele, předmět podnikání [§ 13 odst. 3].	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; zápis zániku oprávnění ke dni doručení oznámení do ŽR, pokud v provozování živnosti nepokračuje jiná osoba.	
Výstupní dokument:	nevydává se	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.8 Provozovna – zahájení a ukončení

Tabulka 23 Provozovna – zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	obchodní firma nebo název nebo jméno a příjmení, IČO, adresa provozovny, popřípadě její umístění a předmět podnikání v této provozovně, u živnosti volné obor činnosti [§ 17 odst. 5].	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; ▪ přidělení identifikačního čísla provozovně (pokud již nebylo přiděleno);▪ zápis provozovny do ŽR.	
Výstupní dokument:	vyrozumění o zápisu do ŽR (s neúředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.9 Řešení pochybností o rozsahu živnostenského oprávnění

Tabulka 24 Řešení pochybností o rozsahu živnostenského oprávnění

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	popis činností, jež mají být posouzeny [§ 28 odst. 3].	
Lhůta pro vyřízení:	bez zbytečného odkladu, nelze-li, nejpozději do 30 (60) dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; ▪ posouzení v žádosti popsanych činností;▪ určení, zda předmětné činnosti spadají pod živnostenské oprávnění podnikatele nebo zda spadají pod jiný předmět podnikání;▪ řádné odůvodnění rozhodnutí.	
Výstupní dokument:	rozhodnutí (s úředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.10 Přerušování provozování živnosti

Tabulka 25 Přerušování provozování živnosti

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	předmět podnikání, doba přerušování [§ 31 odst. 11].	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dní	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; ▪ přerušování se provede ode dne doručení živnostenskému úřadu nebo ode dne pozdějšího, uvedeného v oznámení;▪ je-li platnost živnostenského oprávnění omezena, lze živnost přerušit pouze na dobu trvání tohoto oprávnění;▪ zápis přerušování do ŽR.	
Výstupní dokument:	vyrozumění o zápisu do ŽR (s neúředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.11 Pokračování v provozování živnosti po přerušení

Tabulka 26 Pokračování v provozování živnosti po přerušení

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	předmět podnikání, datum pokračování [§ 31 odst. 12].	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dní	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2;	
	▪ pokračování se provede ode dne doručení živnostenskému úřadu nebo ode dne pozdějšího, uvedeného v oznámení;▪ zápis pokračování v provozování živnosti do ŽR.	
Výstupní dokument:	vyrozumění o zápisu do ŽR (s neúředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.12 Adresa pro vypořádání případných závazků

Tabulka 27 Adresa pro vypořádání případných závazků

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	ukončovaná provozovna, adresa pro vypořádání závazků [§ 31 odst. 16].	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dní	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2;	
	▪ ověří se podmínka pro zápis, tedy, že adresa pro vypořádání závazků nemůže být shodná s adresou bydliště podnikatele, pokud na této adrese sídlí ohlašovna, zvláštní matrika nebo správní orgán, který cizinci zrušil údaj o místě hlášeného pobytu (uvedená podmínka neplatí, pokud podnikatel prokáže právní důvod pro užívání prostor na těchto adresách);▪ zápis adresy do ŽR.	
Výstupní dokument:	není stanoven; v zájmu dobré správy je vhodné vydat vyrozumění o zápisu do ŽR (s neúředním razítkem)	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.13 Ohlášení živnosti fyzické osoby

Tabulka 28 Ohlášení živnosti fyzické osoby

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	1000 Kč při vstupu do podnikání; 500 Kč za další ohlášení
Specifické náležitosti podání:	dle jednotného registračního formuláře,	
▪ údaje fyzické osoby dle § 45 odst. 2; ▪ u dalšího ohlášení však stačí uvést pouze identifikační údaje osoby; ▪ předmět podnikání živnosti volné musí být uveden v souladu s přílohou 4 živnostenského zákona; ▪ u živnosti volné se uvedou vykonávané obory činnosti; ▪ předmět podnikání živnosti řemeslné nebo vázané musí být uveden v souladu s přílohami 1 a 2 živn. zákona v úplném nebo částečném rozsahu.		
Přílohy:		
▪ výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad či prohlášení ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a), jde-li o občana jiného členského státu EU; doklady nesmí být starší než 3 měsíce; ▪ výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad či prohlášení ve smyslu § 46 odst. 1 písm. b), jde-li o občana tzv. třetí země; doklady nesmí být starší než 3 měsíce; ▪ totožné doklady jako u písm. a) týkající se odpovědného zástupce jakožto občana EU; ▪ totožné doklady jako u písm. b) týkající se odpovědného zástupce jakožto občana jiného státu než členského státu EU, nemá-li na území ČR povolen trvalý pobyt; ▪ doklad prokazující odbornou způsobilost ohlašovatele nebo odpovědného zástupce (je-li odbornost vyžadována); ▪ doklad o pobytu zahraniční fyzické osoby, pokud se na ni vztahuje povinnost mít pro pobyt na území ČR povolení; ▪ doklad prokazující existenci závodu mimo území ČR a doklady o jeho provozování, pokud zahraniční fyzická osoba zřizuje na území ČR odštěpný závod (doklad o provozování nedokládá občan členského státu EU);		
<i>pokračování na další straně</i>		

Tabulka 28 – pokračování

- doklad prokazující právní důvod prostor, do nichž umístila sídlo, liší-li se od bydliště, nebo je-li bydliště ohlašovatele na adrese sídla ohlašovny, zvláštní matriky nebo na adrese sídla správního orgánu, jež zrušil údaj o místě hlášeného pobytu;
- prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce;
- doklad o zaplacení správního poplatku;
- rozhodnutí soudu o přiznání svéprávnosti nebo přivolení soudu k souhlasu zákonného zástupce (je-li ohlašovatelem nezletilá osoba).

Ustanovení § 46 odst. 6 vymezuje situace, kdy ohlašovatel není povinen k ohlášení připojit některé z výše uvedených dokladů. Zejména pokud jsou prokazované skutečnosti zjiřitelné ze základních registrů, z katastru nemovitostí, nebo z ŽR.

Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů*

Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; posoudí se případ. sleva na poplatek,

U ohlašovatele se ověří (kde se ověří):

- bezúhonnost (v Rejstříku trestů a/nebo z předložených dokladů);
- plná svéprávnost (v základním registru obyvatel či evidenci obyvatel);
- překážky z důvodu insolvence (v insolvenčním rejstříku);
- překážky z důvodu zákazu činnosti (ve výpisu Rejstříku trestů a živnostenském rejstříku);
- překážky z důvodu zrušení stejného živn. oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 (v živnostenském rejstříku);
- překážky z důvodu členství ve statutárním orgánu právnické osoby, které bylo stejné živnostenské oprávnění zrušeno podle § 58 odst. 2 nebo 3 (ve veřejném rejstříku);
- překážky z důvodu členství ve statutárním orgánu právnické osoby, které bylo stejné živnostenské oprávnění zrušeno podle § 58 odst. 2 nebo 3 (ve veřejném rejstříku);
- pobyt na území ČR (je-li vyžadován);
- odborná způsobilost (je-li vyžadována);
- u dokladu k sídlu (je-li vyžadován) se ověří majitel(é) příslušné nemovitosti;

pokračování na další straně

Tabulka 28 – pokračování

- u dokladů o vzdělání vydaných v zahraničí se ověří, že jsou opatřeny nostrifikační doložkou, a v případě VŠ vzdělání osvědčením o uznání (to neplatí, pokud jsou doklady vydány v EU nebo předkládané osobou z členského státu EU).

Doklady o bezúhonnosti týkající se cizinců, doklady odborné způsobilosti a doklad k sídlu se uloží do živnostenského rejstříku.

Pokud ohlašovatel nesplňuje podmínku odbornosti, ustanoví odpovědného zástupce, u kterého se provede ověření:

- podpisu na prohlášení odpovědného zástupce, tj. úřední ověření, nebo zda zástupce prohlášení podepsal před živnostenským úřadem; u elektronického prohlášení se ověří způsob doručení a případně vyžadovaný elektron. podpis;
- bezúhonnosti a plné svéprávnosti zástupce;
- zda zástupce není ustanoven pro více než 4 podnikatele;
- odborné způsobilosti zástupce;
- zda zástupci nebylo zrušeno stejné živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 živnostenského zákona;
- zda mu nebyl uložen zákaz činnosti.

Nemá-li ohlášení náležitosti ve smyslu § 45 a 46, ohlašovatel se vyzývá k odstranění nedostatků podle § 47 odst. 4, tj. nikoliv podle správního řádu. Lhůta pro odstranění musí činit minimálně 15 dnů (lze ji i prodloužit).

Jsou-li všechny podmínky splněny, provede se zápis do ŽR (nové osobě se přidělí IČO).

Výstupní dokument:	▪ výpis z ŽR (s úředním razítkem), nebo;▪ výpis z ŽR bez uvedení doby platnosti (vydá se zahraniční fyzické osobě, která nedoložila povolení k pobytu).

* Lhůta může být ze závažných důvodů prodloužena nadřízeným orgánem na základě žádosti živnostenského úřadu. O prodloužení lhůty a o důvodech jejího prodloužení musí být ohlašovatel informován (sdělením).

Pozn.: k dokladům vydaným v zahraničí musí být připojen překlad do češtiny (podrobnosti stanoví § 5 odst. 3 a 4).

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.14 Neodstranění závad ohlášení, nesplnění podmínek – FO

Pokud závady ohlášení nebyly odstraněny ve stanovené ani prodloužené lhůtě, zahájí se řízení o nevzniku živnostenského oprávnění nebo o nesplnění podmínek pro vznik živnostenského oprávnění. Obdobně se postupuje, pokud ohlašovatel nesplňuje podmínky dané zákonem. Druh řízení závisí na tom, kdo je ohlašovatelem a co je příčinou jeho zahájení.

Rozhodnutí, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo

- 1) Vydá se v případě, že ohlašovatel neodstranil závady ohlášení ve stanové/prodloužené lhůtě, přičemž ohlašovatelem je:
 - tuzemská fyzická osoba,
 - zahraniční fyzická osoba z EU,
 - zahraniční fyzická osoba zřizující odštěpný závod v ČR, která již byla zapsána do obchodního rejstříku.
- 2) Vydá se v případě, že ohlašovatel nesplňuje podmínky stanovené živnostenským zákonem, přičemž ohlašovatelem je:
 - tuzemská fyzická osoba,
 - zahraniční fyzická osoba z EU,
 - zahraniční fyzická osoba zřizující odštěpný závod v ČR, která již byla zapsána do obchodního rejstříku.

Rozhodnutí, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění

- 1) Vydá se v případě, že zahraniční fyzická osoba zřizující odštěpný závod v ČR, která ještě nebyla zapsána do obchodního rejstříku, neodstranila závady ohlášení.
- 2) Vydá se v případě, že zahraniční fyzická osoba zřizující odštěpný závod v ČR, která ještě nebyla zapsána do obchodního rejstříku, nesplňuje podmínky dle živnosten. zákona.
- 3) Vydá se v případě, že zahraniční fyzická osoba, která musí k ohlášení doložit povolení k pobytu, ale neučinila tak, nesplňuje všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti.

4.13.15 Doložení povolení k pobytu k ohlášení

Zahraniční fyzické osobě, která pro pobyt na území ČR potřebuje povolení, ale k ohlášení doklad prokazující toto povolení nedoložila, byl vydán výpis z ŽR bez uvedení doby

platnosti (pokud ostatní podmínky splnila). Výpis se všemi údaji, tedy včetně doby platnosti živnostenského oprávnění, jí živnostenský úřad vydá poté, co mu povolení k pobytu doloží ve lhůtě do 3 pracovních dnů ode dne ohlášení místa pobytu cizince na území ČR.

Není-li pobyt v této lhůtě doložen, vydá se rozhodnutí o nesplnění podmínek pro vznik živnostenského oprávnění. Stejně tak bude rozhodnuto, pokud povolení k pobytu nebylo doloženo ve lhůtě 6 měsíců ode dne doručení výpisu, který neobsahoval údaj o době platnosti. Informace o nesplnění podmínek se zapíše do ŽR.

4.13.16 Změna ohlášení živnosti

Tabulka 29 Změna ohlášení živnosti

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	100 Kč
Specifické náležitosti podání:	změna a doplnění údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti [§ 49 odst. 1].	
Přílohy:	doklad prokazující změnu	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2;	
Jsou-li k oznámené změně připojeny doklady z evidence trestů vydané v zahraničí, doklady odborné způsobilosti, doklady k sídlu, seznamy skutečných majitelů a členů statutárního orgánu, vytvoří se z těchto dokladů elektronické kopie a uloží se do ŽR. Nejsou-li k oznámení doloženy doklady prokazující změnu, podnikatel se vyzve k doplnění. Výzva se činí dle § 49 odst. 3, nikoliv podle správního řádu, a lhůta činí nejméně 15 dní. Není-li doloženo povolení k pobytu, postupuje se dle § 57 odst. 2. Nejsou-li potřebné doklady doloženy, změna v ŽR se neprovede. O tom musí být podnikatel předem poučen ve výzvě. Mění-li se rozsah předmětu podnikání a změna není doložena doklady dle živn. zákona, živnostenský úřad v samostatném řízení rozhodne, že živnostenské oprávnění v rozsahu oznámené změny ohlášením nevzniklo. Má-li oznámení změny všechny potřebné náležitosti, provede se zápis do ŽR.		
Výstupní dokument:	▪ výpis z ŽR (s úředním razítkem), nebo; ▪ vyrozumění o zápisu do ŽR (s neúředním razítkem).	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.17 Ohlášení živnosti právnické osoby

Tabulka 30 Ohlášení živnosti právnické osoby

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	1000 Kč při vstupu do podnikání; 500 Kč za další ohlášení
Specifické náležitosti podání:	dle jednotného registračního formuláře	
▪ údaje právnické osoby dle § 45 odst. 3; ▪ u dalšího ohlášení však stačí uvést pouze identifikační údaje osoby; ▪ předmět podnikání živnosti volné musí být uveden v souladu s přílohou 4 živnostenského zákona; ▪ u živnosti volné se uvedou vykonávané obory činnosti; ▪ předmět podnikání živnosti řemeslné nebo vázané musí být uveden v souladu s přílohami 1 a 2 živn. zákona v úplném nebo částečném rozsahu.		
Přílohy:	▪ jde-li o PO se sídlem mimo ČR, výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad nebo prohlášení ve smyslu § 46 odst. 2 písm. a) či b) prokazující, že PO nemá překážku provozování živnosti spočívající v zákazu činnosti; doklad nesmí být starší než 3 měsíce; ▪ doklady prokazující bezúhonnost odpovědného zástupce jakožto občana jiného členského státu EU nebo občana tzv. třetí země (nemá-li v ČR trvalý pobyt) podle § 46 odst. 1 písm. a) či b); doklady nesmí být starší než 3 měsíce; ▪ doklad prokazující odbornou způsobilost odpovědného zástupce (je-li odbornost vyžadována); ▪ doklady dle § 46 odst. 2 písm. e), tj. ve zkratce doklad o založení nebo zřízení PO, nebo doklad o zápisu do příslušného rejstříku; zahraniční PO výpis ze zahraničního rejstříku a doklad o provozování závodu v zahraničí (doklad o provozování nedokládá PO se sídlem, ústřední správou nebo místem své podnikatelské činnosti v členském státě EU; výpis z rejstříku nesmí být starší než 3 měsíce; ▪ doklad prokazující právní důvod pro užívání prostor, v nichž má PO na území ČR sídlo, není-li tento doklad stanoven zvláštním právním předpisem jako podmínka zápisu do obchodního nebo obdobného rejstříku; <i>pokračování na další straně</i>	

Tabulka 30 – pokračování

- prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce;
- je-li ohlašována živnost a obor živ. volné dle přílohy č. 6, tak seznam skutečných majitelů, členů statut. orgánu atd., pokud si tyto údaje nemůže úřad sám ověřit;
- je-li ohlašována živnost a obor živ. volné dle přílohy č. 6 a je-li skutečný majitel občanem jiného členského státu EU nebo je-li občanem tzv. třetí země a nemá zde trvalý pobyt, je třeba doložit doklady o bezúhonnosti těchto skutečných majitelů dle § 46 odst. 1 písm. a) nebo b); doklady nesmí být starší než 3 měsíce;
- doklad o zaplacení správního poplatku.

Ustanovení § 46 odst. 6 vymezuje situace, kdy ohlašovatel není povinen k ohlášení připojit některé z výše uvedených dokladů. Zejména pokud jsou prokazované skutečnosti zjištělné ze základních registrů, z katastru nemovitostí, nebo z ŽR.

Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů*
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; posoudí se případ. sleva na poplatek,

U ohlašovatele se ověří (kde se ověří):

- překážky z důvodu insolvence (v insolvenčním rejstříku);
- překážky z důvodu zákazu činnosti (ve výpisu Rejstříku trestů a živnostenském rejstříku);
- překážky z důvodu zrušení stejného živn. oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 (v živnostenském rejstříku);
- překážky z důvodu členství ve statutárním orgánu právnické osoby, které bylo stejné živnostenské oprávnění zrušeno podle § 58 odst. 2 nebo 3 (ve veřejném a živnostenském rejstříku);
- překážky z důvodu, že členem statutárního orgánu je fyzická nebo právnická osoba, které bylo stejné živn. oprávnění zrušeno podle § 58 odst. 2 nebo 3 (ve veřejném a živnostenském rejstříku);
- překážky z důvodu, že členem statut. orgánu posuzované osoby je fyzická nebo právnická osoba, která byla členem statutárního orgánu právnické osoby v době, kdy nastaly nebo trvaly skutečnosti, které vedly ke zrušení stejného živnosten. oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 této právnické osobě (ve veřejném a živnostenském rejstříku);

pokračování na další straně

Tabulka 30 – pokračování

- u dokladů o vzdělání vydaných v zahraničí se ověří, že jsou opatřeny nostrifikační doložkou, a v případě VŠ vzdělání osvědčením o uznání (to neplatí, pokud jsou doklady vydány v EU nebo předkládané osobou z členského státu EU);
- u dokladu k sídlu (je-li vyžadován) se ověří majitel(é) příslušné nemovitosti.

Doklady z evidence trestů vydané v zahraničí, doklady odborné způsobilosti zástupce, doklad k sídlu a doklad se seznamem skutečných majitelů, členů statut. orgánů atd. se uloží do živnostenského rejstříku.

Pokud je vyžadována zvláštní způsobilost (odbornost), ohlašovatel ustanoví odpovědného zástupce, u kterého se provede ověření:

- podpisu na prohlášení odpovědného zástupce, tj. úřední ověření, nebo zda zástupce prohlášení podepsal před živnostenským úřadem; u elektronického prohlášení se ověří způsob doručení a případně vyžadovaný elektron. podpis;
- bezúhonnosti, plné svéprávnosti a odbornosti zástupce;
- zda zástupce není ustanoven pro více než 4 podnikatele;
- zda zástupce není členem kontrolního orgánu ohlašovatele;
- zda zástupci nebylo zrušeno stejné živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3 živnostenského zákona a zda mu nebyl uložen zákaz činnosti.

Je-li ohlašována živnost a obor živ. volné dle přílohy č. 6 ověří se bezúhonnost skutečných majitelů, členů statut. orgánu, zástupce PO v tomto orgánu.

Nemá-li ohlášení náležitosti ve smyslu § 45 a 46, ohlašovatel se vyzývá k odstranění nedostatků podle § 47 odst. 4, tj. nikoliv podle správního řádu. Lhůta pro odstranění musí činit minimálně 15 dnů (lze ji i prodloužit).

Jsou-li všechny podmínky splněny, provede se zápis do ŽR.

Výstupní dokument:	výpis z ŽR (s úředním razítkem)

* Lhůta může být ze závažných důvodů prodloužena nadřízeným orgánem na základě žádosti živnostenského úřadu. O prodloužení lhůty a o důvodech jejího prodloužení musí být ohlašovatel informován (sdělením).

Pozn.: k dokladům vydaným v zahraničí musí být připojen překlad do češtiny (podrobnosti stanoví § 5 odst. 3 a 4).

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.18 Neodstranění závad ohlášení, nesplnění podmínek – PO

Pokud závady ohlášení nebyly odstraněny ve stanovené ani prodloužené lhůtě, zahájí se řízení o nevzniku živnostenského oprávnění nebo o nesplnění podmínek pro vznik živnostenského oprávnění. Obdobně se postupuje, pokud ohlašovatel nesplňuje podmínky dané zákonem. Druh řízení závisí na tom, kdo je ohlašovatelem a co je příčinou jeho zahájení.

Rozhodnutí, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo

- 1) Vydá se v případě, že ohlašovatel neodstranil závady ohlášení ve stanové/prodloužené lhůtě, přičemž ohlašovatelem je:
 - česká právnická osoba, která již byla zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku,
 - zahraniční právnická osoba, která již byla zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku
- 2) Vydá se v případě, že ohlašovatel nesplňuje podmínky stanovené živnostenským zákonem, přičemž ohlašovatelem je:
 - česká právnická osoba, která již byla zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku,
 - zahraniční právnická osoba, která již byla zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku.

Rozhodnutí, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění

- 1) Vydá se v případě, že česká či zahraniční právnická osoba, která ještě nebyla zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku, neodstranila závady ohlášení.
- 2) Vydá se v případě, že česká či zahraniční právnická osoba, která ještě nebyla zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku, nesplňuje podmínky dle živnosten. zákona.
- 3) Vydá se v případě, že nově založená česká právnická osoba nebo zahraniční osoba, která ještě není zapsána v obchodním rejstříku, není zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku ve lhůtě 90 dnů ode dne ohlášení živnosti.

4.13.19 Žádost o koncesi

Tabulka 31 Žádost o koncesi

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek: 1000 Kč při vstupu do podnikání, 500 Kč za další koncesi
Specifické náležitosti podání:	dle jednotného registračního formuláře, ▪ údaje fyzické nebo právnické osoby dle § 45 odst. 2 nebo 3; ▪ u další žádosti však stačí uvést pouze identifikační údaje osoby; ▪ předmět podnikání se uvede v úplném nebo částečném rozsahu dle přílohy 3 živnostenského zákona; ▪ údaje podle zvláštních právních předpisů (závisí na druhu žádané koncese).
Přílohy:	▪ přílohy totožné jako v tabulkách 28 a 30; ▪ doklad prokazující jinou způsobilost odpovědného zástupce (je-li vyžadována); ▪ doklady, které jsou nezbytné k zaujetí stanoviska příslušného orgánu státní správy.
Lhůta pro vyřízení:	bez zbytečného odkladu, nelze-li, nejpozději do 30 (60) dnů
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; posoudí se případ. sleva na poplatku,
Ověří se:	▪ zda žadatel a odpovědný zástupce, je-li ustanovován, splňují podmínky dané živnostenským zákonem, tj. provedou se kroky dle tabulky 28 nebo 30; ▪ splnění podmínky jiné způsobilosti (je-li stanovena). Nemá-li žádost náležitosti podle správního řádu nebo podle § 45 a 46 živnost. zákona, žadatel se vyzývá k odstranění nedostatků podle § 45 odst. 2 správního řádu – viz kapitola 4.11.2. Vyžaduje-li to příloha 3, žádost o koncesi s příslušnými přílohami se předloží k zaujetí stanoviska orgánu státní správy příslušnému dle této přílohy. Tímto stanoviskem je živnostenský úřad vázán. V rozhodnutí o udělení koncese se stanoví podmínky provozování živnosti. Nové fyzické osobě se přidělí IČO. Stanovené doklady, specifikované v 46 odst. 7 (a tabulkách 28 a 30) se uloží do ŽR. <i>pokračování na další straně</i>

Tabulka 31 – pokračování

Výstupní dokument:	▪ rozhodnutí o udělení koncese včetně schválení odpovědného zástupce (s úředním razítkem); ▪ výpis z ŽR ve lhůtě 5 pracovních dnů po nabytí právní moci rozhodnutí (s úředním razítkem); ▪ informace orgánu vydávajícímu stanovisko (§ 55 odst. 2).
Alternativní výstupní dokumenty:	
▪ rozhodnutí o udělení koncese na dobu povoleného pobytu (zahraniční fyzické osobě z tzv. třetí země); ▪ rozhodnutí o zamítnutí žádosti (nejsou-li splněny všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti, anebo pokud trvá překážka provozování živnosti); ▪ rozhodnutí o zamítnutí žádosti (nesouhlasí-li s udělením koncese příslušný orgán státní správy); ▪ poznamenání do spisu, že žadatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění (u osob, které se do 90 dnů od podání žádosti o koncesi nezapsaly do obchodního nebo obdobného rejstříku); ▪ poznamenání do spisu, že žadatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění (u zahraniční fyzické osoby, která bylo povinna předložit povolení k pobytu, ale ve stanovených lhůtách tak neučinila); ▪ usnesení o zastavení řízení o žádosti (z důvodů dle § 66 odst. 1 správního řádu).	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.20 Změna koncese

Tabulka 32 Změna koncese

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek: 500 Kč za změnu rozhodnutí, 100 Kč za změnový výpis
Specifické náležitosti podání:	dle jednotného registračního formuláře, změny a doplnění týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny jako náležitosti žádosti o koncesi.
Přílohy:	dle povahy oznamované změny
Doloží se doklady ve smyslu § 46, které se týkají oznamované změny.	
<i>pokračování na další straně</i>	

<i>Tabulka 32 – pokračování</i>	
Doloží se doklady ve smyslu § 46, které se týkají oznamované změny. Není-li doloženo povolení k pobytu, postupuje se podle § 57 odst. 2. Změna rozsahu předmětu podnikání se doloží doklady, které jsou nezbytné k zaujetí stanoviska příslušného orgánu státní správy. Při změně odpovědného zástupce (schválení nového) se postupuje podle metodického návodu (tabulky) „Žádost o ustanovení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost“.	
Lhůta pro vyřízení:	dle okolností případu; změnové rozhodnutí se vydá bez zbytečného odkladu, nelze-li, nejpozději do 30 (60) dnů; zápis ostatních změn se provede ve lhůtě 5 pracovních dnů
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; posoudí se případ. sleva na poplatku, Mění-li se rozhodnutí o udělení koncese, v řízení o změně se postupuje obdobně jako při posuzování žádosti o koncesi – viz tabulka 31. Ostatní změny se zapíše přímo do ŽR. Nemá-li žádost o změnu koncese náležitosti podle správního řádu nebo podle § 45 a 46 živnost. zákona, žadatel se vyzývá k odstranění nedostatků podle § 45 odst. 2 správního řádu – viz kapitola 4.11.2. Vyžaduje-li to příloha 3, žádost o změnu koncese s příslušnými přílohami se předloží k zaujetí stanoviska orgánu státní správy příslušnému dle této přílohy. Tímto stanoviskem je živnostenský úřad vázán. V rozhodnutí o změně koncese se stanoví podmínky provozování živnosti. Stanovené doklady, specifikované v 46 odst. 7 (a tabulkách 28 a 30) se uloží do ŽR.
Výstupní dokument:	▪ rozhodnutí o změně koncese (s úředním razítkem); ▪ výpis z ŽR ve lhůtě 5 pracovních dnů po nabytí právní moci rozhodnutí (s úředním razítkem); ▪ informace orgánu vydávajícímu stanovisko (§ 55 odst. 2); ▪ vyrozumění o zápisu do ŽR (s neúředním razítkem); ▪ výpis z ŽR (s úředním razítkem).
Alternativní výstupní dokumenty:	
▪ rozhodnutí o změně koncese na dobu nově povoleného pobytu (zahraniční fyzické osobě z tzv. třetí země); <i>pokračování na další straně</i>	

Tabulka 32 – pokračování

▪ rozhodnutí o zamítnutí žádosti (nejsou-li splněny všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti anebo pokud trvá překážka provozování živnosti); ▪ rozhodnutí o zamítnutí žádosti (nesouhlasí-li s udělením koncese příslušný orgán státní správy); ▪ usnesení o zastavení řízení o žádosti (z důvodů dle § 66 odst. 1 správního řádu).

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.21 Podání pro vybrané orgány státní správy

Tabulka 33 Podání pro vybrané orgány státní správy

Podání dle § 37 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	dle formuláře JRF [§ 45a a 45b].	
Lhůta pro vyřízení:	do 5 pracovních dnů; u správce daně do 3 pracovních dnů	
Postup zpracování:	týká se podání, které bylo učiněno v analogové podobě nebo podání, která sice bylo učiněno elektronicky, ale nemá strukturu souboru xml. Podání, které není určeno živnostenskému úřadu, se předá příslušnému orgánu. Je-li podání pro úřady v listinné podobě, provede se konverze do digitální podoby a předá se datovou schránkou. Správnost či úplnost těchto podání živnostenský úřad nezkontroluje.	
Výstupní dokument:	není; případně lze vyhotovit neformální průvodní dopis	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.22 Žádost o zrušení živnostenského oprávnění

Tabulka 34 Žádost o zrušení živnostenského oprávnění

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek:	nestanoven
Specifické náležitosti podání:	datum zrušení (není povinné) [§ 58 odst. 7].	
Lhůta pro vyřízení:	bez zbytečného odkladu, nelze-li, nejpozději do 30 (60) dnů	
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1 a 4.11.2; zruší se k požadovanému dni (nejdříve však ke dni doručení žádosti), nebyl-li uveden, ke dni nabytí právní moci rozhodnutí	
Výstupní dokument:	rozhodnutí (s úředním razítkem) + případná inf. přísluš. spr. org.	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.23 Žádost o výpis / potvrzení z ŽR

Tabulka 35 Žádost o výpis / potvrzení z ŽR

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek: 20 Kč za každou i započatou stránku
Specifické náležitosti podání:	identifikace jedné osoby vedené v ŽR [§ 60 odst. 5]
Přílohy:	doklad prokazující právní zájem, jsou-li žádány ostatní* údaje z neveřejného seznamu, konkrétně údaje převedené z veřejné části do neveřejné nebo údaje o osobách, které nesplnily podmínky provozování živnosti.
Lhůta pro vyřízení:	bezodkladně, pokud nelze, tak nejpozději do 30 dnů
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1. a 4.11.2; Posoudí se, zda jsou žádány údaje z veřejné nebo neveřejné části (seznamu) ŽR. Podnikateli, kterého se údaje týkají, lze z neveřejného seznamu poskytnout: ▪ výpis podle § 47 odst. 2 nebo 3, úplný výpis, částečný výpis, potvrzení o určitém zápisu. Osobě, jež prokáže právní zájem, lze z neveřejného seznamu poskytnout pouze ostatní* údaje o osobách, jež byly převedeny z veřejné části ŽR do části neveřejné, a o osobách, které nesplnily podmínky pro provozování živnosti podle § 10 odst. 5, § 47 odst. 8 a § 52 odst. 2, a to ve formě: ▪ úplného výpisu, částečného výpisu, potvrzení o určitém zápisu. Z veřejného seznamu lze na žádost poskytnout údaje komukoliv ve formě: ▪ úplného výpisu, částečného výpisu, potvrzení o určitém zápisu.
Výstupní dokument:	výpis nebo potvrzení z ŽR (s úředním razítkem)
* ostatními údaji jsou všechny údaje vedené v ŽR ve smyslu § 60 odst. 2, kromě údajů o pokutách, adresách pro doručování, o bydlišti a místě pobytu na území ČR, o bydlišti mimo území ČR a rodných číslech	
Poznámka: výpis z neveřejné části lze vydat i na žádost správního orgánu, pokud údaje potřebuje pro výkon své činnosti a dále v případech stanovených jinými právními předpisy. Takové žádosti jsou osvobozeny od poplatku a vyřizují se v rámci spolupráce správních orgánů ve smyslu § 8 odst. 2 správního řádu.	

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.24 Žádost o vydání sestavy

Tabulka 36 Žádost o vydání sestavy

Podání dle § 45 správního řádu	Správní poplatek: 5 Kč za údaje o jednom podnikateli
Specifické náležitosti podání:	rozsah požadovaných údajů [§ 60 odst. 6 a 7].
Lhůta pro vyřízení:	do 30 dnů, u zvlášť rozsáhlé sestavy lze lhůtu o 30 dní prodloužit
Postup zpracování:	dle kapitol 4.11.1. a 4.11.2;
Posoudí se, zda je požadována sestava údajů v rámci územního obvodu, který obecní živnostenský úřad spravuje. Sestava může obsahovat pouze jméno, příjmení, nebo obchodní firmu, popřípadě název, adresu sídla, IČO, předmět podnikání a umístění provozovny.	
Výstupní dokument:	▪ sestava v listinné nebo elektronické podobě;▪ rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně části žádosti.

Zdroj: vlastní zpracování

4.13.25 Avíza z informačních systémů veřejné správy

Do informačního systému Registr živnostenského podnikání jsou doručována avíza ze základních registrů, z obchodního a jiného veřejného rejstříku, z evidence skutečných majitelů, z evidence obyvatel a z informačního systému cizinců. Tato avíza nejsou podáními účastníků řízení, ale je nutno změny v nich provedené prověřit, a pokud se změna dotýká údajů zapsaných v živnostenském rejstříku, určená oprávněná úřední osoba provede změnový zápis do ŽR. Zápis musí být proveden bez zbytečného odkladu a lhůta by neměla přesáhnout 5 pracovních dní. Po zápisu změny se podnikateli výstupní dokument nevydává.

5 Zhodnocení výsledků

V teoretické části práce se podařilo úspěšně identifikovat stěžejní právní předpisy, na základě kterých, se realizuje státní správa zemědělského a živnostenského podnikání na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. V těchto právních předpisech byly zmapovány jednotlivé druhy správních činností, které končí vydáním správního rozhodnutí anebo případně jiného dokumentu, a jež bezprostředně souvisejí s vedením evidence zemědělského podnikatele a živnostenského rejstříku. Za pomoci odborné literatury byla osvětlena podstata vykonávaných správních činností, přičemž pozornost byla zaměřena především na to, aby z textu práce bylo zřejmé, jak při provádění konkrétního správního úkonu postupovat, pokud právní předpis sám přímočarou odpověď nenabízí.

V praktické části práce se podařilo zpracovat a vyhodnotit statistické údaje poskytnuté Městským úřadem v Jeseníku, Odborem obecní živnostenský úřad za období let 2014 až 2023. Na základě těchto dat byly provedeny analýzy vývoje počtu podnikatelů a počtu podání v okrese Jeseník za uvedené desetiletí.

Bylo zjištěno, že počet zemědělských podnikatelů se za uvedené období zvýšil o 41 %, z toho počet tuzemských fyzických osob narostl o 38 % a právnických o 47 %. Vývoj počtu zemědělských podnikatelů rovnoměrně roste, trend má lineární průběh, kdy průměrný koeficient růstu činí 3,9 %. Co se týče počtu zemědělských podání, bylo zjištěno, že v průměru daný živnostenský úřad obdrží ročně cca 46 podání, což je v porovnání se živnostenskou agendou zcela zanedbatelný počet. Největší podíl na podáních tvoří žádosti o zápis do evidence zemědělského podnikatele v počtu cca 16 žádostí za rok a oznámení o změnách v evidenci v počtu cca 15 podání za rok. Zbytek podání se týká změnových zápisů do evidence zemědělského podnikatele. Výpis z této evidence na žádost je v průměru vydáván pouze 1x ročně.

Rovněž vývoj počtu živnostenských podnikatelů měl až do roku 2022 rostoucí lineární průběh a průměrný koeficient růstu činil 1 %. V roce 2023 však celkový počet osob vedených v živnostenském rejstříku (cca 9,7 tis.) poklesl o 14 % oproti roku předchozímu, což bylo zapříčiněno masivním rušením živnostenských oprávnění ze strany fyzických osob, které nepřijaly povinné zavedení datových schránek. Z tohoto důvodu fyzické osoby podaly více než dva tisíce žádostí o zrušení živnostenských oprávnění. Do celkového počtu zapsaných podnikatelů se rušení promítlo tak, že v rejstříku ubylo 1355 podnikatelů

v porovnání s rokem 2022. Celkový stav na konci roku 2023 pak činil 94 % roku 2014. Počet právnických osob se každoročně navyšoval v průměru o 3,5 %, což představuje 30 subjektů, a celkově narostl na 136 % výchozí hodnoty. Rovněž počet zahraničních osob, s výjimkou posledního roku, pravidelně narůstal, a to v průměru o 8,8 %, tedy 12 subjektů, a celkový počet zahraničních osob vzrostl na 214 %.

U vývoje počtu podání na živnostenském úseku byl zjištěn lineární klesající trend (není-li brán v potaz nestandardní rok 2023). V roce 2022 poklesl počet podání v porovnání s výchozím rokem 2014 až na 68 %. Na tomto poklesu se významně podílí úbytek podání týkající se oznamovaných změn (o 78 %), přerušení provozování živnosti (o 53 %), oznámení o pokračování po přerušení (o 47 %), oznámení o provozovnách (o 54 %) a žádosti o výpisy z živnostenského rejstříku (o 77 %). Příčinu poklesu lze identifikovat u oznamovaných změn, kdy je zřejmé, že je způsobena propojováním informačních systémů státní správy, tj. snížením administrativní zátěže podnikatelů. Dále lze příčinu poklesu rozpoznat u žádostí o výpis z rejstříku, jelikož živnostenský rejstřík se stal veřejně přístupným na webovém Portálu živnostenského podnikání, rozšířilo se povědomí o něm, tudíž o vydání výpisu nemusejí podnikatelé či instituce žádat živnostenský úřad, ale mohou jej získat okamžitě online a zdarma na příslušné webové adrese.

Ze statistiky správních řízení vedených z moci úřední vyplynulo, že prakticky každý rok jsou řešeny změny koncese, zrušení živnostenského oprávnění či pozastavení provozování živnosti z důvodu porušení zákona nebo pro nesplnění podmínek daných zákonem a řízení, která souvisejí s ohlašování živností či žádostmi o koncesi v případech, kdy bylo rozhodnuto o tom, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo, nebo že nebyly splněny podmínky pro vznik živnostenského oprávnění. Řízení o změnách koncesí v letech, kdy jejich počty dosahují desítek ročně, jsou zapříčiněny legislativními změnami na úseku silniční motorové dopravy. Každoročně je v průměru zrušeno 37 živnostenských oprávnění z moci úřední, nejčastěji z důvodu neprokázání právního důvodu pro užívání prostor, v nichž má podnikatel zapsáno sídlo. Řízení o pozastavení provozování živnosti a řízení o nevzniku živnostenských oprávnění či nesplnění podmínek pro vznik oprávnění dosahují hodnoty jednotek ročně.

Na výše uvedeném správním úřadu byl dále zaznamenán způsob provádění jednotlivých pracovních činností na úseku vedení evidence zemědělského podnikatele a vedení živnostenského rejstříku. Konkrétně se podařilo analyzovat procesy týkající se příjmu

a zpracování podání, v důsledku čehož bylo možno i posoudit efektivitu prováděných postupů v obou předmětných agendách. Výsledkem těchto úkonů u zemědělské agendy je doporučení pro zefektivnění procesu příjmu žádostí o zápis do EZP a také doporučení pro ostatní procesy, ve kterých lze referentům poněkud usnadnit příjem podání. Rovněž u živnostenské agendy byla navržena některá doporučení pro zefektivnění konkrétních procesů, kdy se zejména jedná o doporučení odbourat převody digitálních dokumentů do analogové podoby tam, kde lze věc vyřídit jednoduššími úředními postupy.

Nejdůležitějším výsledkem práce je vypracovaná metodická příručka, která obsahuje postupy pro příjem a zpracování podání na úseku vedení evidence zemědělského podnikatele a na úseku vedení živnostenského rejstříku. Tuto příručku mohou využívat zejména začínající úředníci, ale i zkušenější úředníci v ní mohou nalézt užitečné informace, pokud si v konkrétní věci nejsou jisti správným úředním postupem nebo pokud si chtějí ověřit, že při zpracování podání nevynechali nějaký důležitý krok (např. posoudit některou z podmínek). V agendě zemědělského podnikání se jedná o 7 metodických návodů, jak zpracovat příchozí podání, a v agendě živnostenského podnikání bylo vypracováno 25 návodů týkajících se totožné problematiky. Vytvořené metodické postupy lze použít na kterémkoliv obecním živnostenském úřadu.

6 Závěr

Účelem této diplomové práce bylo vytvořit metodickou pracovní pomůcku, která by zejména úředníkům – nováčkům na obecních živnostenských úřadech pomohla správně vyhodnotit došlá podání, a která by jim současně ukázala, jak tato podání, v souladu s požadavky kladenými právními předpisy, správně zpracovat. Lze konstatovat, že cíl práce byl naplněn, metodická pracovní pomůcka byla vypracována a je možno podle ní postupovat při příjmu a zpracování prakticky všech druhů podání, jež se vyskytují na úseku evidence zemědělského podnikatele, a ve stejném rozsahu ji lze využít pro zpracování podání a souvisejících procesů, které mají co do činění s vedením živnostenského rejstříku.

Dílním cílem diplomové práce bylo posouzení efektivity správních činností na vybraném správním úřadu. Rovněž tento dílní cíl práce byl splněn, kdy u správních činností týkajících se příjmu a zpracování podání bylo posouzeno, zda při vyřizování věcí nedochází k neopodstatněným průtahům či provádění nadbytečných úkonů. Bylo zjištěno, že správní procesy jsou z hlediska dodržování zákonných lhůt efektivní, ale že některé stereotypní úkony lze poněkud zjednodušit, a že by měl být přehodnocen současný stav, kdy jsou všechny digitální dokumenty převáděny do analogové podoby přesto, že dle platné právní úpravy lze vést spisy již jen v digitální podobě v elektronickém systému spisové služby. V tomto směru byla proto navržena příslušná doporučení na změnu vybraných pracovních postupů.

7 Seznam použitých zdrojů

Monografie a E-monografie

- BOHADLO, David; BROŽ, Jan; KADEČKA, Stanislav; PRŮCHA, Petr; RIGEL, Filip a ŠŤASTNÝ, Vít, 2022. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO250_2016CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/139/1/2>. [paywall]. [citováno 2024-02-01].
- BUDÍKOVÁ, Marie; KRÁLOVÁ, Maria a MAROŠ, Bohumil, 2012. *Průvodce základními statistickými metodami*. Online, PDF. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-7511-1. Dostupné z: Bookport, <https://www.bookport.cz/e-kniha/pruvodce-zakladnimi-statistickymi-metodami-1640920/>. [paywall]. [citováno 2024-02-11].
- DĚVĚROVÁ, Martina; HAVEL, Tomáš; MAŘÍK, Richard a RADOŠÍNSKÝ, Adrián, 2018. *Zákon o hlavním městě Praze: Komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO131_2000CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/59/1/2>. [paywall]. [citováno 2023-10-25].
- FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; VETEŠNÍK, Pavel; ŠKUREK, Martin; HORZINKOVÁ, Eva a kol., 2020. *Správní řád: Praktický komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO500_p12004CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/258/1/2>. [paywall]. [citováno 2024-02-02].
- HAVLAN, Petr; JANEČEK, Jan; KOPECKÝ, Martin a PRŮCHA, Petr, 2022. *Zákon o obcích: Komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO128_2000CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/32964/1/2>. [paywall]. [citováno 2023-10-25].
- HORZINKOVÁ, Eva; URBAN, Václav a HORZINKOVÁ, Klára. 2022. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO455_p11991CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/162/1/2>. [paywall]. [citováno 2023-12-30].
- HRABÁK, Jan a NAHODIL, Tomáš, 2018. *Správní řád: Výkladové poznámky*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO500_2004CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/9375/1/2>. [paywall]. [citováno 2023-10-28].

- KAMENÍK, Petr; HRABÁNKOVÁ, Milada a ORLOVÁ, Marie, 2018. *Zákon o živnostenských úřadech: Komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO570_1991CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/15500/1/2>. [paywall]. [citováno 2023-12-27].
- KAMENÍK, Petr; HRABÁNKOVÁ, Milada a ORLOVÁ, Marie, 2023. *Živnostenský zákon: Komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO455_1991CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/15750/1/2>. [paywall]. [citováno 2023-12-30].
- KOPECKÝ, Martin; STAŠA, Josef; BALOUNOVÁ, Jana; MALAST, Jan; POUPEROVÁ, Olga a kol., 2022. *Správní řád: Komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO500_p22004CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/437/1/2>. [paywall]. [citováno 2024-02-02].
- PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a ŠTASTNÝ, Vít, 2016. *Zákon o úřednicích územních samosprávních celků: Komentář*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO312_2002CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/22500/1/2>. [paywall]. [citováno 2023-10-26].
- POTĚŠIL, Lukáš; HEJČ, David; RIGEL, Filip a MAREK, David. 2015. *Správní řád. Komentář*. 1. vydání. C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-598-5.
- PRŮCHA, Petr, 2019. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO500I2004CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/314/1/2>. [paywall]. [citováno 2024-02-02].

Právní předpisy a důvodové zprávy

- ČESKO. *Zákon č. 455/1991 Sb. ze dne 2. října 1991, o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/39498/1/2>. [citováno 2023-12-27].
- ČESKO. *Zákon č. 570/1991 Sb. ze dne 17. prosince 1991, o živnostenských úřadech*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/15500/1/2>. [citováno 2023-12-27].

- ČESKO. *Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/40450/1/2>. [citováno 2023-10-25].
- ČESKO. *Zákon č. 111/1994 Sb. ze dne 26. dubna 1994, o silniční dopravě*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/41984/1/2>. [citováno 2024-01-15].
- ČESKO. *Zákon č. 252/1997 Sb. ze dne 24. září, o zemědělství*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/45595/1/2>. [citováno 2023-10-29]
- ČESKO. *Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení)*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/49296/1/2>. [citováno 2023-10-25].
- ČESKO. *Zákon č. 129/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o krajích (krajské zřízení)*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/49297/1/2>. [citováno 2023-10-25].
- ČESKO. *Zákon č. 131/2000 Sb. ze dne 13.4.2000, o hlavním městě Praze*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/49301/1/2>. [citováno 2023-10-25].
- ČESKO. *Zákon č. 365/2000 Sb. ze dne 14. září 2000, o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/49763/1/2>. [citováno 2023-12-27].
- ČESKO. *Zákon č. 312/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/53652/1/2>. [citováno 2023-10-26].
- ČESKO. *Zákon č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/53654/1/2>. [citováno 2023-10-25].

- ČESKO. *Zákon č. 18/2004 Sb. ze dne 10. prosince 2003, o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace)*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/57025/1/2>. [citováno 2024-01-02].
- ČESKO. *Zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24.6.2004, správní řád*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/58370/1/2>. [citováno 2023-10-28].
- ČESKO. *Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004, o správních poplatcích*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/58613/1/2>. [citováno 2023-10-28].
- ČESKO. *Zákon č. 179/2006 Sb. ze dne 30. března 2006, o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání)*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/57025/1/2>. [citováno 2024-01-02].
- ČESKO. *Nářízení vlády č. 278/2008 Sb. ze dne 23. července 2008, o obsahových náplních jednotlivých živností*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/67286/1/2>. [citováno 2024-01-20].
- ČESKO. *Zákon č. 222/2009 Sb. ze dne 17. června 2009, o volném pohybu služeb*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/69002/1/2>. [citováno 2023-12-28].
- ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/74907/1/2>. [citováno 2023-12-31].
- ČESKO. *Zákon č. 255/2012 Sb. ze dne 14. června 2012, o kontrole (kontrolní řád)*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/77903/1/2>. [citováno 2023-10-28].
- ČESKO. *Zákon č. 250/2016 Sb. ze dne 12. července 2016, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/86860/1/2>. [citováno 2023-10-29].

ČESKO. *Zákon č. 51/2020 Sb. ze dne 29. ledna 2020, o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů (zákon o územně správním členění státu)*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/93342/1/2>. [citováno 2023-10-25].

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Vyhláška č. 512/2002 Sb. ze dne 28. listopadu, o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/54065/1/2>. [citováno 2023-10-26].

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Vyhláška č. 345/2020 Sb. ze dne 28. července 2020, o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/94422/1/2>. [citováno 2023-10-25].

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Vyhláška č. 346/2020 Sb. ze dne 28. července 2020, o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu*. Online. In: Systém ASPI. Wolters Kluwer. ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/94423/1/2>. [citováno 2023-10-25].

PRAHA. *Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy*. 1.8.2023. Portál hlavního města Prahy. Online. PDF. Dostupné z: https://www.praha.eu/file/1282873/Uplne_zneni_Statutu_hl._m._Prahy_k_1._8._2023.pdf. [citováno 2023-10-29].

VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 252/1997 Sb., o zemědělství*. Online. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/1996ps/tisky/t011800.htm>. [citováno 2023-10-29].

Webové stránky a elektronické dokumenty

ČSÚ – ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vše o území VDB. Okres Jeseník*. Online. [2021]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=34055&u=__VUZEMI__101__40771#. [citováno 2024-02-09].

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Závěr č. 50 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 12. 2006*. Online, PDF. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/2006-2-50a-pdf.aspx>. [citováno 2024-02-02].

MMR - IROP - Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR). *Seznam obcí s rozšířenou působností*. 2023. Online. [2023]. Dostupné z: <https://irop.gov.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/ostatni-dokumenty/dokumenty-posilovani-institucionalni-kapacity-a/seznam-obci-s-rozsirenou-pusobnosti>. [citováno 2023-10-29].

8 Seznam tabulek, grafů a použitých zkratk

8.1 Seznam tabulek

Tabulka 1	Vývoj počtu zemědělských podnikatelů v okrese Jeseník v letech 2014 až 2023	65
Tabulka 2	Vývoj počtu podání na úseku EZP v okrese Jeseník v letech 2014 až 2023	68
Tabulka 3	Průměrný počet podání EZP	69
Tabulka 4	Počet držitelů živnostenských oprávnění v okrese Jeseník	74
Tabulka 5	Vývoj počtu podání na úseku živností v letech 2014 až 2023	76
Tabulka 6	Počet živnostenských podání	81
Tabulka 7	Řízení z moci úřední na úseku registrace živností	83
Tabulka 8	Povinnost použít předepsaný tiskopis	88
Tabulka 9	Místní příslušnost pro podání	89
Tabulka 10	Přerušování zemědělské výroby a pokračování	92
Tabulka 11	Oznámení o změně údajů zapisovaných do EZP	92
Tabulka 12	Žádost o zápis do EZP	93
Tabulka 13	Žádost o vyřazení z EZP	94
Tabulka 14	Žádost o výpis / potvrzení z EZP	94
Tabulka 15	Oznámení o pokračování v podnikání po zemřelém zemědělském podnikateli	95
Tabulka 16	Žádost o ustanovení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost	96
Tabulka 17	Oznámení ustanovení odpovědného zástupce pro ohlašovací živnost	97
Tabulka 18	Oznámení odpovědného zástupce o ukončení výkonu funkce	98
Tabulka 19	Pokračování v provozování živnosti při přeměně společností	98
Tabulka 20	Pokračování v provozování živnosti po úmrtí podnikatele	99
Tabulka 21	Pokračování v provozování po skončení řízení o pozůstalosti	100
Tabulka 22	Nepokračování v dalším provozování živnosti po zemřelém podnikateli	101
Tabulka 23	Provozovna – zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně	101
Tabulka 24	Řešení pochybností o rozsahu živnostenského oprávnění	102
Tabulka 25	Přerušování provozování živnosti	102
Tabulka 26	Pokračování v provozování živnosti po přerušování	103
Tabulka 27	Adresa pro vypořádání případných závazků	103

Tabulka 28	Ohlášení živnosti fyzické osoby	104
Tabulka 29	Změna ohlášení živnosti	108
Tabulka 30	Ohlášení živnosti právnické osoby	109
Tabulka 31	Žádost o koncesi	113
Tabulka 32	Změna koncese.....	114
Tabulka 33	Podání pro vybrané orgány státní správy.....	116
Tabulka 34	Žádost o zrušení živnostenského oprávnění	116
Tabulka 35	Žádost o výpis / potvrzení z ŽR.....	117
Tabulka 36	Žádost o vydání sestavy	118

8.2 Seznam grafů

Graf 1	Počet zemědělských podnikatelů.....	65
Graf 2	Celkový počet podání na úseku EZP (MěÚ Jeseník)	68
Graf 3	Počet podání na úseku EZP (MěÚ Jeseník)	68
Graf 4	Vývoj počtu živnostenských podnikatelů v okrese Jeseník	75
Graf 5	Ohlášení živnosti, žádosti o koncesi a o výpisy z ŽR	77
Graf 6	Oznámení změn a žádosti o změnu koncese	78
Graf 7	Přerušování, pokračování po přerušování, provozovny a adresy pro závazky.....	79
Graf 8	Avíza z jiných registrů a žádosti o zrušení živnostenského oprávnění	80
Graf 9	Vývoj počtu živnostenských podání v letech 2014 až 2023.....	82

8.3 Seznam použitých zkratk

a.s.	akciová společnost
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
EZP	Evidence zemědělského podnikatele
FO	fyzická osoba
MěÚ	městský úřad
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZe	Ministerstvo zemědělství
OAMP	Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	právnícká osoba
SŘ	správní řád
ŽO	živnostenské oprávnění
ŽR	živnostenský rejstřík

Přílohy

Příloha 1 – výpočet charakteristik časových řad – zemědělské podnikání

Zdroj: vlastní zpracování

i	rok	Počet zemědělců	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Koeficient růstu	Tempo růstu v %	Relativní přírůstek	Bazický index
1	2014	232	-	-	-	-	-
2	2015	274	42	1,1810345	118%	0,181034	118%
3	2016	285	11	1,040146	104%	0,040146	123%
4	2017	288	3	1,0105263	101%	0,010526	124%
5	2018	303	15	1,0520833	105%	0,052083	131%
6	2019	311	8	1,0264026	103%	0,026403	134%
7	2020	315	4	1,0128617	101%	0,012862	136%
8	2021	325	10	1,031746	103%	0,031746	140%
9	2022	331	6	1,0184615	102%	0,018462	143%
10	2023	327	-4	0,9879154	99%	-0,01208	141%
			95				
Průměrný abs. přírůstek			10,6				
Průměrný koeficient růstu				1,0388724			

i	rok	Počet zemědělců FO	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Koeficient růstu	Tempo růstu v %	Relativní přírůstek	Bazický index
1	2014	200	-	-	-	-	-
2	2015	239	39	1,195	120%	0,195	120%
3	2016	248	9	1,0376569	104%	0,037657	124%
4	2017	251	3	1,0120968	101%	0,012097	126%
5	2018	260	9	1,0358566	104%	0,035857	130%
6	2019	265	5	1,0192308	102%	0,019231	133%
7	2020	268	3	1,0113208	101%	0,011321	134%
8	2021	275	7	1,0261194	103%	0,026119	138%
9	2022	281	6	1,0218182	102%	0,021818	141%
10	2023	276	-5	0,9822064	98%	-0,01779	138%
			76				
Průměrný abs. přírůstek			8,4				
Průměrný koeficient růstu				1,0364351			

Příloha 1 – pokračování

i	rok	Počet zemědělců PO	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Koeficient růstu	Tempo růstu v %	Relativní přírůstek	Bazický index
1	2014	32	-	-	-	-	-
2	2015	34	2	1,0625	106%	0,0625	106%
3	2016	35	1	1,0294118	103%	0,029412	109%
4	2017	35	0	1	100%	0	109%
5	2018	39	4	1,1142857	111%	0,114286	122%
6	2019	42	3	1,0769231	108%	0,076923	131%
7	2020	43	1	1,0238095	102%	0,02381	134%
8	2021	46	3	1,0697674	107%	0,069767	144%
9	2022	46	0	1	100%	0	144%
10	2023	47	1	1,0217391	102%	0,021739	147%
			15				
Průměrný abs. přírůstek			1,7				
Průměrný koeficient růstu				1,0436377			

Počet podání EZP	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	průměr
Žádost o zápis do EZP	15	39	16	9	17	18	11	21	7	11	16,4
Změny v EZP	11	13	13	13	22	21	15	18	16	6	14,8
Přerušeni zem. výroby	6	6	6	7	4	7	7	3	2	9	5,7
Zahájení po přerušeni	0	3	2	1	1	0	1	1	1	3	1,3
Vyřazení z EZP	9	6	9	7	2	3	5	3	6	15	6,5
Žádost o výpis z EZP	-	-	3	1	1	1	1	1	0	1	1,125
Celkem	41	67	49	38	47	50	40	47	32	45	45,6

Příloha 2 – výpočet charakteristik časových řad – počet živnostenských podnikatelů

i	rok	Počet živnostníků celkem	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Koeficient růstu	Tempo růstu v %	Relativní přírůstek	Bazický index
1	2014	8912	-	-	-	-	-
2	2015	9022	110	1,0123429	101%	0,012343	101%
3	2016	9119	97	1,0107515	101%	0,010751	102%
4	2017	9255	136	1,0149139	101%	0,014914	104%
5	2018	9438	183	1,0197731	102%	0,019773	106%
6	2019	9542	104	1,0110193	101%	0,011019	107%
7	2020	9590	48	1,0050304	101%	0,00503	108%
8	2021	9718	128	1,0133472	101%	0,013347	109%
9	2022	9740	22	1,0022638	100%	0,002264	109%
10	2023	8385	-1355	0,860883	86%	-0,13912	94%
			-527				
Průměrný abs. přírůstek			-58,6				
Průměrný koeficient růstu				0,9932502			

i	rok	Počet živnostníků FO	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Koeficient růstu	Tempo růstu v %	Relativní přírůstek	Bazický index
1	2014	8070	-	-	-	-	-
2	2015	8141	71	1,008798	101%	0,008798	101%
3	2016	8172	31	1,0038079	100%	0,003808	101%
4	2017	8247	75	1,0091777	101%	0,009178	102%
5	2018	8384	137	1,0166121	102%	0,016612	104%
6	2019	8445	61	1,0072758	101%	0,007276	105%
7	2020	8464	19	1,0022499	100%	0,00225	105%
8	2021	8546	82	1,0096881	101%	0,009688	106%
9	2022	8544	-2	0,999766	100%	-0,00023	106%
10	2023	7168	-1376	0,8389513	84%	-0,16105	89%
			-902				
Průměrný abs. přírůstek			-100,2				
Průměrný koeficient růstu				0,9869167			

Příloha 2 – pokračování

i	rok	Počet živnostníků PO	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Koeficient růstu	Tempo růstu v %	Relativní přírůstek	Bazický index
1	2014	748	-	-	-	-	-
2	2015	775	27	1,0360963	104%	0,036096	104%
3	2016	811	36	1,0464516	105%	0,046452	108%
4	2017	853	42	1,0517879	105%	0,051788	114%
5	2018	895	42	1,049238	105%	0,049238	120%
6	2019	928	33	1,0368715	104%	0,036872	124%
7	2020	955	27	1,0290948	103%	0,029095	128%
8	2021	990	35	1,0366492	104%	0,036649	132%
9	2022	994	4	1,0040404	100%	0,00404	133%
10	2023	1016	22	1,0221328	102%	0,022133	136%
			268				
Průměrný abs. přírůstek			29,8				
Průměrný koeficient růstu				1,0346105			

i	rok	Počet živnostníků zahraniční os.	Absolutní přírůstek (1. diference) Δy_i	Koeficient růstu	Tempo růstu v %	Relativní přírůstek	Bazický index
1	2014	94	-	-	-	-	-
2	2015	106	12	1,1276596	113%	0,12766	113%
3	2016	136	30	1,2830189	128%	0,283019	145%
4	2017	155	19	1,1397059	114%	0,139706	165%
5	2018	159	4	1,0258065	103%	0,025806	169%
6	2019	169	10	1,0628931	106%	0,062893	180%
7	2020	171	2	1,0118343	101%	0,011834	182%
8	2021	182	11	1,0643275	106%	0,064327	194%
9	2022	202	20	1,1098901	111%	0,10989	215%
10	2023	201	-1	0,9950495	100%	-0,00495	214%
			107				
Průměrný abs. přírůstek			11,9				
Průměrný koeficient růstu				1,0881136			